Milliyet
YAYINLARI
KARA DİZİ

FRANCIS RYCK

ip uçları onun elinde

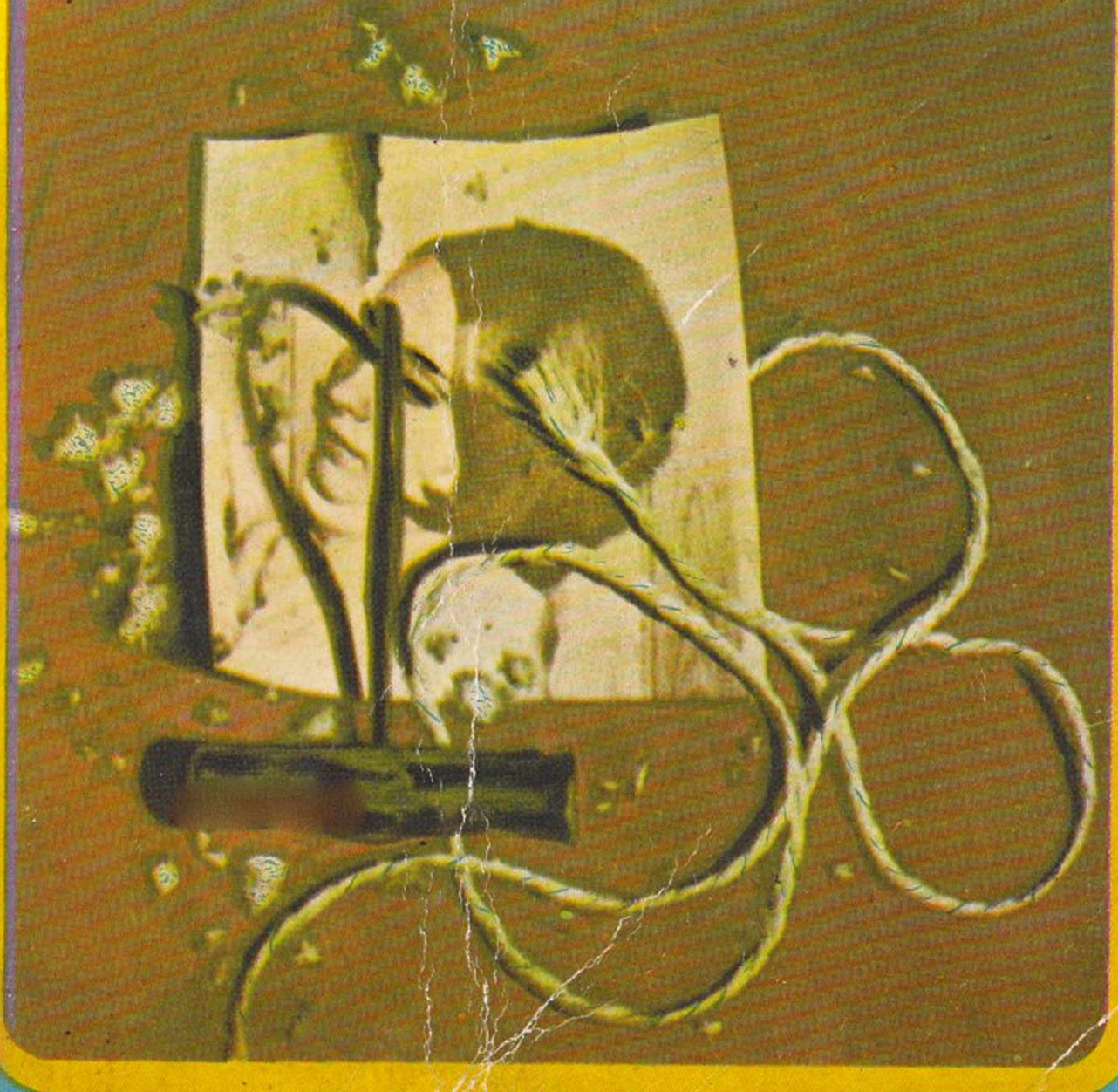

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

●

Kara Dizi: 57

●

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

●

Birinci baskı: Şubat 1974

Bu kitap ÖZAYDIN Matbaasında [illegible]

FRANCIS RYCK

İPUÇLARI ONUN ELİNDE

Türkçesi:
Barış ERASLAN

Milliyet
YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇİNDE demir karyola ve yerde üç şilte bulunan oda, hapishane hücresine benziyordu, yalnız, biraz daha büyüktü ve pencerelerinde demir parmaklıklar yoktu. Şarap şişesiyle gaz ocağının arasındaki ton balığı konservesinin kutusundan masanın üzerine akan yağ ve sigara dumanı kokusu odayı kaplıyordu.

Jean Sargny, kendisine bir fincan kahve koymak için ayağa kalktı. Üzerinde, cebi sökülmüş yağmurluğu vardı ve keten ayakkabılarının tabanı aşınmıştı; adımını her atışta sanki kırkayağa basıyormuş gibi yüzünü buruşturuyordu. Yüzünün yumuşak ifadesi yanında kaba çenesi ve saçının azlığı kendisini 26'sından daha yaşlı gösteriyordu.

Lopez, duvara dayandı, elindeki ekmek parça-

sını yerken Jean'i izliyordu. Uzun boyludan çok tıknaz görünüşlüydü, öne doğru çıkık yüz kemiklerine sahipti, siyah saçları boynuna doğru kıvrılarak iniyordu, yüzünün bir yanında derince bir yara izi vardı. Bitpazarından alınma, aşınmış deri ceketle kirli bir kot pantolon giymekteydi.

Odanın öbür yanında, pencerenin önünde Remy duruyordu; onlara arkasını döndü ve aşağıdaki avluya doğru baktı. Uzun, zayıf siluetiyle, kalçasının hareketleriyle, siyah kot pantolonu ve kazağıyla Remy, sımsıkı bağlı olarak bir çuvala konan ve sonradan o çuvaldan zarif hareketlerle dışarı çıkan bir insana benziyordu. 28 yaşında, düzgün tıraş edilmiş yüzü vardı, anlamlı ağzı sert bakışlarına uymuyordu.

Yanında, Sait El Khaderi şiltenin birinde yatıyordu. Çevik bir hareketle ayağa kalkarken, pazuları triko gömleğini bir balon gibi şişirdi. Köşesiz yüzü sanki yeni işlenmeye başlanmış bir lüle taşını andırıyordu. Alnı açık ve saçsızdı, buna karşılık siyah kaşları kalın bir bıyık gibi gözlerinin üzerinde asılıydı. Yolunmamış karnabaharı andıran kulakları, sürekli hayret dolu bakışı ve bir bebeğinkine benzeyen ağız biçimiyle yüzünün ifadesi bir çocuğunki gibiydi. Merkezî Paris cezaevinden çıktıktan sonra burada barınmaya başlamıştı bu dört arkadaş.

Clichy caddesindeki köhne yapının beşinci katında acınacak bir odaydı burası. Ancak hava almak, fikrî ve bedenî ihtiyaçlarını gidermek için ara sıra ayrılıyorlardı oradan. Dışarıda, birlikte gözükmeme-

ye çalışıyorlardı. Kimse onları tanımıyordu. Bu tavan arasını, ölümünden birkaç yıl önce satın alan Lopez'in annesi gibi hepsi de çevreye yabancıydı. Birbirlerinin daha önceki yaşantısıyle ilgilenmiyorlardı.

Lopez, ekmek parçasından ısırdığı son lokmasını yuttu.

«Bu kişileri tanıyor musun?»

«Evet, Sava, kız kardeşimin kocası,» diye karşılık verdi Jean. «Birbirimizi iki ya da üç kere gördük. Öbür üç kişiyi kız kardeşim anlattı. Oldukça kötü gangsterler. Fakat soygun yapacakları doğru: Komisyonculukla uğraşan bir firmanın memurunu elindeki çantayla işine giderken gafil avlayıp hemen ardından Paris dışına savuşacaklar, ganimeti Villeneuve'de bir arsaya gömecekler. Nita, bu anda yapacağımız baskınla onlardan ganimeti almamızın bir çocuk oyunu kadar kolay olacağını söyledi.»

«Fakat, senin kız kardeşcağızın elini kirletmeyecek, öyle mi?» dedi Lopez.

Jean kahvesini şapırdatarak içti ve yatağın üzerine oturdu.

«Gözüktükleri anda silâhlı olabilirlerse de, bu bizim için sadece bir gösteri olacak; yani onlar kıpırdadıkları anda altlarına dolduracaklar. Çünkü, hepsi dedemiz yaşında - ortalama elli beş yaşlarında...»

Remy, alnını pencere camına dayadı ve dönmeden konuştu:

«Ama, Frankie Berger'i tanıyorsun. Altmış ya-

şında olmasına rağmen...»

İlk olarak bu konuya değiniliyordu. Jean ona döndü:

«Onlar aynı ayarda değil, Remy! Frankie her sabah antrenman yapıyordu, cezaevinde bile. Ötekiler ise içkiden ve yemekten başka bir şey bilmiyorlar. Emekli olmadan önce sadece bir vurgun vurmak istiyorlar. Arsa, Villeneuve'de bir yolun üzerinde; sanırım, Chemin Vert diye adlandırılmakta. Oraya öğleden biraz önce gelecekler, çevrede kimsecikler olmayacak. Ayrıca, toplu olarak gelecekleri de daha belli değil.»

Remy, bir şey söylemedi.

«Ve senin kız kardeşin de bu işin içinde mi olacak?» diye Lopez sordu.

«O yalnızca kendi hissesini almak istiyor.»

«Kısacası, Sava elli yedi yaşına yaklaşıyor. Ayrıca, bahsi müşterek oynamaya bayılırmış. Onun için parayı kendi hesabına yatırmasının yararlı olacağını ifade etti kız kardeşim.»

Sait başını yukarı kaldırdı ve pencerenin yanında hareketsiz duran Remy'e baktı. Sonra gözlerini kapadı ve mırıldandı:

«Yani beş hisse. Yetmiş bin, beşe mi bölünecek?»

Remy homurdandı:

«On dört bin.»

Jean içini çekerek, cebinden kırışmış bir kumaş parçası çıkardı ve kalın parmakları arasında düzeltti.

«Ne olacak yani? Onlar bizim için çalışacaklar ve bize de ürünü toplamak kalacak.»

«Ya da bu iş için on yıl yiyeceğiz,» diye dönerek söylendi, Remy.

«Ceza sicilimize göre aşağı yukarı bu kadar olacak. Üç ay işsiz, sonra yine yakayı ele vereceğiz, iyi mi? Nereden geldiğimizi unutuyorsun her halde. Ya da yeniden aynı yere dönmek seni endişelendirmiyor ha? Hem, yok pahasına!»

Jean tam ağzını açarken, Lopez'in yavaşça yere oturduğunu gördü ve kendi yerine onun konuşmasını bekledi:

«Çok doğru. Remy, eğer büyük bir balık avlamazsak, birliğimizi çiviye asar ve Simca firmasında işe gireriz. Sait de ülkesine dönüp eski kumpanyasına katılabilir.»

Jean başını salladı ve masadan bir paket kibrit aldı.

«İlk olarak öyle müşterilerimiz var ki, hemen polise koşamayacaklar, yoksa kendileri kapana girerler!»

«Biz kimiz öyleyse!» diye alaya başladı Lopez. «Biz burada bu pis deliğin içindeyiz! Yetmiş bine ıslık çalıyoruz. Ya hemen büyük bir soygun ya da hiç bir şey! Az paraya da razı olamayız.»

Remy kımıldamadı. Sait esnedi ve:

«Peki, Jean'a ne olacak?» dedi. «Ne de olsa bu heriflerden birini tanıyor...»

«Doğru. Sava beni tanıyor, yani ona gözükmemem gerekiyor. Arabayı ben süreceğim...»

Lopez sırıtarak sözünü kesti:

«Hangi arabayı? Soygunu yapmadan önce bir araba çalabileceğimizi mi sanıyorsun? Bunun için de ayrıca beş yıl yemeyi göze mi alacağız? Yoo... Azıcık bir para için, Remy'nin söylediği gibi, değmez. Eğer yaparsak, yürüyerek olur. Halk gibi, rahatça metroyla ve otobüsle...»

Sait homurdandı:

«Eğer sen bu işe girersen, ben de varım.» Ve kollarını göğsünün üzerinde kenetledi.

«Dekorunu düşünmeyin bakalım,» diye ekledi Lopez; «Mecbur olursam, yalnız da giderim. Ve hepiniz için beş hisseyi yaratırım, Jean'inkini, kız kardeşininkini de... Bu sabah öyle bir durumdaydım ki, kendi hesabıma, size sormadan bile bir soyguna girişecektim.»

Remy, omzunu silkti. 'Lopez hep aynı, hep rol yapıyor; fakat, asla blöf yapmaz,' diye düşündü.

«Pekâlâ! Üç kişi gidelim.»

Jean temiz olmayan ön dişlerini göstermeden hoşnut bir biçimde sırıttı. Büyük bir sipariş alan satıcı gibi bu açık yüreklilik karşısında sevindi.

«Öyleyse Nita'ya söylerim, buraya gelsin, bu işin detaylarını onunla birlikte görüşelim.»

«Burada değil!» diye itiraz etti Remy. «Bu işe giriyorum, fakat kız kardeşini benden uzak tut, tamam mı? Sen aracı ol, bizi tanımaya ihtiyacı yok onun.»

Sait kafasını kaşıdı...

«Peki, ne yapması gerek o halde?» derken, san-

ki soruyu tavana soruyormuş gibi gözlerini tavana dikti.

«O burada kalacak ve bekleyecek,» dedi Remy, gerindi ve yine pencerenin önüne döndü.

Lopez sordu: «Dışarıda, avluda görülecek ne var?»

«Hiç bir şey!» diye mırıldandı Remy. «Karşımızdaki duvar. Peki, biz daha sonra ne yapacağız?»

Lopez ayağa kalktı ve mekanik bir hareketle ceketindeki tozları silkti. «Ha, birlikte kalmayacak mıyız? Hiç olmazsa yeni büyük bir soygunu rahatlıkla planlayana kadar elimizde para bulunur...» Masaya yaklaştı ve bir bardak aldı. «Tabiî biraz şansımız olursa,» diye hafif bir sesle ekledi. Sanki kendisi bile inanmıyordu buna.

Sait yine şiltenin üzerinde gerildi ve ellerini sakin bir biçimde kafasının arkasında kenetledi. En çok korktuğu şey, ayrılmalarıydı. Huyu gereği birisine bağlı kalma ihtiyacındaydı. Öbür üçüyle yarı yana cezaevi hücresinde kaldıktan sonra onlarsız yetim bir çocuk gibi hissederdi kendini.

Dışarıda birisinin sesi, koridor boyunca çınlıyordu, bir kapı hızla kapandı ve bir kadın İspanyolca küfretmeye başladı. Jean, parmağının ucuyle fincanın içindeki şekeri kazıdı ve ağzına götürerek yaladı.

■

DÖRT gün sonra Emile Zola Caddesindeki bir giyim mağazasının vitrini önünde Sava bekliyordu.

Paltosunun yakasını yukarıya kaldırmış, şapkasının kenarını alnına doğru eğmişti. Sabahın erken saatlarından beri yağmur yağmaktaydı.

Sava, vitrin camında gördüğü, kaldırımda park eden Mercedes'i tanıdı. Saat 10.25'ti. Alışveriş yapan çok azdı, insanlar böyle bir havada caddelerde dolaşmaya üşeniyordu her halde.

Her iki elini de cebine sokmuştu. Sol elinde eldiven vardı, sağ eli ile eski bir «Webley» marka tabancanın kabzasını tutuyordu. Yakalanma ihtimalinde cezayı artırmamak için tabanca dolu bile değildi. Her şey hazırlanmıştı, şimdi sadece «müşteri» bekleniyordu. Sava bu gibi işleri boş silâhlarla daha önceleri başarmıştı; en son işi on yıl önce yapmıştı. Bundan dolayı sabahleyin biraz içmiş, kafayı bulmuştu. Çok değil, sadece biraz «Doping» yaparak eski bir atı başarıya götürmeye yardım etmek istemişti. Derby koşusunda değildi ama, yine de...

Rüzgârın etkisiyle, yağmur evlerin arasına doğru hızını artırmıştı. Sava bir evin saçağına sığındı; bulunduğu yerden eski bir Peugeot 203 ile DS marka otomobil arasında duran Mercedes'i rahatlıkla izleyebiliyordu.

Otuz metre ileride ötekiler bekliyordu. Renault-Dauphine marka otomobilin içinde oturan Boldo dirseğiyle direksiyona yaslandı. La Huche (elbise dolabıyle ünlü) yanında oturuyor, gürültülü bir biçimde soluk alıyordu, nemli havalarda depreşen eski bir hastalıktı bu. Onların arkasında oturan Chefo, sürekli olarak ayağının ucuyle döşemeye vuruyordu.

«Böyle berbat bir havada görünme ihtimalimiz çok az,» dedi La Huche. Üçünün de üzerinde yağmurluk ve Sava'nınki gibi geniş kenarlı şapkalar vardı. La Huche elini, içinde cop bulunan cebine daldırdı ve copu yokladı. Arabanın içine, La Huche'nin içtiği öksürük şurubu kokusu yayılmıştı. İyi havalarda ise rakı kokardı, şişko.

Sonunda, hepsinin beklediği kişi göründü ve caddeyi geçti; bir elinde açılmış bir şemsiye, öbüründe ise evrak çantası vardı. Yağmurluğu içinde grileşmiş saçları ve sporcu yürüyüşüyle elli yaşlarında gözüküyordu Bay M. Adrian.

Sava sığınağından çıktı.

«Haydi bakalım,» dedi Boldo.

La Huche yüz yirmi kiloluk vücuduyle arabadan dışarıya çıktı ve telâşlanmadan kaldırımda yürümeye başladı. Chefo da yanındaydı. Onunla ölçüleri karşılaştırılırsa Chefo cüce kalmış izlenimi veriyordu: La Huche'nin koltuk altına rahatça girerdi.

M. Adrian, şemsiyesini kapattı ve Mercedes'inin önüne doğru giderek herhangi bir çizik olup olmadığına baktı. Acele ediyordu, buluşma yerine gidip parayı teslim etmesi ve iş arkadaşıyle birlikte Notere gitmesi için çok az zamanı vardı.

Şemsiyesini sol eline alarak otomobilinin kapısını açmak istedi. Otomobilinin arkasından dolaşıp kendisine doğru gelen adamı fark edemedi. Daha ne olduğunu anlayamadan Sava, arkasına Webley tabancasının namlusunu dayadı ve onu yan doğru itti. Adrian kafasını kaldırdı, sonra bakışlarını silâha ta-

virdi ve yardım için çevresine bakmaya başladı. Sava, namluyu daha etkili ve acıtacak tarzda dürttü, çok yakından nasıl davranılacağını biliyordu, bu işte ustalaşmıştı. Adrian'a, Mercedes'e binmesini işaret etti. Otomobil, onlarla kaldırımdan geçen birkaç kişi arasında paravana oluyordu. Adrian boyun eğdi ve içeri girerken az daha şemsiyesine takılıp yere düşecekti.

«Arkaya!» diye fısıldadı Sava. Direksiyona geçti ve kapıyı kapattı. «Gözler ileriye, eller dize!»

Sonra Adrian'a doğru eğildi ve silâhıyle dürttü. Dışarıdan bir şey sezilmiyordu. Sadece, Adrian'ın kötü haber almış bir kimse gibi yüzünü buruşturduğu görülüyordu. Sava, sol eliyle ondan evrak çantasını aldı ve yanına çantayı koydu. Adrian kısık kısık öksürerek hafifçe kendisini öldürmemesini Sava'dan rica etti.

«Ne istenirse onu yap, bir şey olmaz!»

Bir kadın ve erkek, kaldırımda kol kola yanlarından geçtiler, Mercedes'e bakmadılar bile. Sava, dikiz aynasına baktı; La Huche yaklaşıyordu. Kolunu dışarıya çıkardı, arka kapıyı açtı. La Huche içeriye girdi ve aynı zamanda yaş elbisesi ve ilâç kokusu otomobilin içinde duyuldu. On saniye olmuştu.

Chefo yavaş yavaş otomobilin önünden geçti. Her şey çok sakin gözüküyordu, kendi kendine bu işte ne gibi bir işlevi olduğunu, acaba öbürlerinin onu arkadaşlıktan ötürü mü bu işe karıştırdıklarını bir ara düşündü. Ya da konuşmaması için mi onu da yanlarına almışlardı. Çünkü, parayı saklayacakları Ville-

neuve semtindeki arsa onundu.

Sava, camı aşağıya indirdi ve Renault'daki Boldo'ya yaklaşması için işaret etti. Planladıkları gibi zamanında La Huche copunu birden Adrian'ın kafasına indirdi, şiddetli darbeyi yiyen Adrian çapraz durumda uzanıverdi. Chefo kendisine verilen talimatı yerine getirdi, Mercedes'e yaklaştı ve eğilerek arabanın içerisindeki bir kişiyle konuşuyormuş gibi bir durum aldı.

Renault, Mercedes'in yanında durdu. Her şey planlandığı gibi olmuştu. Sava dışarı çıktı, Adrian'ı paltosundan tutarak doğrulttu. «Webley»ini yine cebine koydu, evrak çantasını elinde tutuyordu. La Huche ve Chefo'nun arkasından Renault'un içine girdi Sava. Boldo acele etmeden arabayı sürüyordu. Parlak bir soygun, sessiz ve görünmeden yapılmıştı. Renault Violet caddesine saptı. Sava evrak çantasını yavaşça açtı ve parmak uçlarını ıslatarak paraları saymaya başladı.

İKİNCİ BÖLÜM

CHEMİN VERT yolu, adını her halde yazın almıştı. Çünkü bu yol, kışın lava taşlarıyle kaplı, yaprakları dökülmüş leylak çalılıkları arasından kıvrılıp geçiyordu. Ağaçlardan, evlerden yoksun boş sebze bahçeleri ve arsalarla çevriliydi. Fabrika bacaları ve gaz işletmelerinin yapılarıyle oluşan Villeneuve semtinin üstünde bulunuyordu.

Tam yukarıda, kiralık apartmanlara pek uzak olmayan yerde bu yol bir caddeyle birleşiyordu. Öte yandan basamak basamak aşağıya doğru inmekteydi.

Lopez, Savas'ın adamlarının yapı bloklarının bulunduğu yönden otomobille geleceklerini ve otomobillerini yukarıdaki caddede bırakacaklarını düşündü. Yer çok uygundu. Bir bölümü harap olan çitin

üzerinden atlayıp işlenmemiş bir bahçeye geçerek pusuda beklemeleri yeterdi. Buradan hacca gelen takımın gelişlerini rahatça izleyebilirlerdi. Her halde sadece hafta sonları işçilerin bahçelerinde çalışmaları sırasında canlanan bir semtti burası. Kiralık bloklara iki yüz metre uzaklıkta olan bu yerde insan kendini ıssız bir taşra ilinde, hırsızların kol gezdiği bir yerde sanırdı.

Remy ve arkadaşları eşeğe binmiş gibi yerlerinde sessiz ve pusuya yatmışlardı. Sait, üzerine, cezaevine girmeden önce aldığı eski bir palto giymişti. Remy ve Lopez'in yağmurlukları ve kulaklarına kadar indirdikleri bereleri vardı. Oturuş durumlarıyle tam bir eşkıya çetesini andırıyorlardı; sadece eşeklerin semerlerine asılan tüfekleri eksikti. Sait'in başı bu görünümü daha da gizemli bir duruma sokmaktaydı. Hava sıcak değildi, ayakkabılarının içine su sızmıştı. Uzaktaki sesleri bastıran yağmurun çiselemesi işitiliyordu.

Remy, karşılarına rakip olarak üç kişinin çıkacağını hesaplıyordu; şoför her halde arabada kalacaktı. Başarıyle sonuçlanmış bir soygunun verdiği yüksek bir morale sahip üç düşman kolaylıkla alt edilebilirdi.

Nita, arsanın yerini iyice anlatamamıştı. Orasını tanımıyor, bilmiyordu her halde. Bundan dolayı Remy, kurbanlarını burada apansız avlamaya karar verdi. Bunun için, işlenip sonra bırakılmış bu bahçenin önünden geçerlerken işleri daha da kolaylaşacaktı. Lopez'e ve öbürlerine planını açıklayınca, ko-

layca onaylandı. Savaş yerinden iyi bir biçimde yararlanmak her zaman onun kozuydu. El çabukluğuyle arkadan onlara saldıracaklar ve bahçeye doğru zorlayacklardı. Daha sonraki hareket de plana göre uygulanacaktı.

Yüksek sesle bağırmalarından korkmaya gerek kalmayacaktı. Tuzağa düşürülen kişilerin soyguncu olmaları, çok gürültü yapmalarını önleyecekti.

Yola en yakın duran Lopez, elini Remy'nin omzuna koydu. O anda bir adam onlara doğru yolda geliyordu. Yalnızdı. Büyük şapkasının altında mantar gibi gözüken küçük bir herifti. Nita onlara, çetenin içinde bir devin yanında bir cücenin de olduğunu bildirmişti.

Zıplaya zıplaya küçük adımlarla hızla yürüyordu.

«Hata yapmayın!» diye fısıldadı Remy.

«Bakın, kolunun altında ne var!»

Gerçekten, çok iyiydi durum. Küçük, yalnızdı, annesinden uzakta tabiata bırakılmış bir çocuk gibiydi. Bu durum, Jean'ın önceden söylediklerini doğruluyordu. Mangırları saklamak için sadece küçük birini göndermeyi tercih etmişlerdi. Akıllarına gelen en aptalca hareketi yapmışlar, yani bir sirk şempanzesini bu işle görevlendirmişlerdi. Genellikle parlak bir başarıyla sonuçlanan bir işten sonra hiç bir kuşkuya kapılmamaksızın güvenli bir biçimde davrananlar gibi. Soygun sırasında her halde kendilerini bekleyen böyle bir sürprizi sezmemişlerdi.

Cüce, onların düzeyine gelmişti, sıranın ona ge-

leceğini, kurbanın kendisi olduğunu hissetmemişti bile. Havayı koklayan bir tavşan gibi yüzünü buruşturdu. Çamurlu yolda ayakkabılarının tabanı gıcırdayarak ilerliyor ve ıslık çalıyordu; «**U-ne Sta-tion de mé-tro en-ton-rée de bis-trots. Pi-ga-a-a-le**...» Çukur bir yerden geçmek isterken hafifçe tökezledi ve o anda, sol yanından gelen gürültüye doğru korkarak döndü. Bu, silâh namlusundan başka bir şey değildi; omuzlarının arasına doğru battığını hissetti ve o anda kendini burnu çamurun içinde, boylu boyunca yerde buldu. Sait her halde çok sert itmişti. Son andaki bu yanlış planlanmamıştı. Kollarıyle yüzünü korur halde arkaya doğru dizinin üzerine kalktı, âdeta büyüklerinden dayak yemiş küçük çocuklar gibi... Fakat evrak çantasını elinden düşürmemiş, sıkıca elinde tutuyordu.

Şimdi «Pigale» şarkısını söyleyemiyordu, ağzını kapamıştı. Sessiz filmler gibi her şey gürültüsüz olmuştu. Sait onu bir paket gibi yerden kaldırdı, kolunun altına alarak çitin üzerinden atladı. Sait'in küçüğü kolunda taşıması sanki çocuk kaçırıyormuş gibi, çok tuhaftı.

Bahçeye gelince onu ayakları üzerine yere bıraktı. Herifin hemen bağırmaya başlayacağı hissediliyordu. Böyle bir şey yapmaması için Sait, çok hafif bir biçimde çenesine doğru avcunun içiyle vurdu, kendisine özgü acayip bir reçeteydi bu vuruş. Küçüğün kafası sarsıldı ve bir çeşit zihnî faaliyetini dondurma etkisi gösterdi.

Fakat, dozunu çok kaçırmamak için dikkatli

vurmuştu. Sanki önünde özen gösterdiği bir hasta varmışçasına hareket etmişti. İlk olarak bir olgun elma gibi evrak çantası cücenin elinden yere düştü. Peşinden, Chefo yere yıkıldı. Remy. herhangi bir gelecek sürprizi önlemek için hemen yola çıktı. Lopez, hemen baygın yatan herifin evrak çantasını aldı, olaya rastlantı süsü vermek ve herhangi bir karşılaştırma ihtimalini önlemek için aklına gelen bir fikirdi uyguladığı; cüce ayıkken evrak çantasıyle ilgilenmediklerini göstermek istemişti; şimdi ise Lopez, ceplerini aramaya başladı, bulduğu silâhı bahçenin öbür ucuna doğru fırlattı, az miktarda parayı, çakmağı ve sigara paketini aldı, böylece cücenin rastlantıyla oradan geçen basit hırsızlarca soyulduğuna inanılmasını sağlayacaktı.

Sait, çantayı açarak paranın içinde olduğunu bildirdi. Sonra diz çöktü, Chefo'nun yürek atışını dinledi. Göz kapaklarının birisini kaldırdı ve memnun oldu. Lopez ise pantolon kayışını çözdü, pantolonunu ayak bileğine kadar indirdi, uzun donu görünüyordu şimdi. Sonra küçük herifi karnı üzerine çevirdi. bileklerini arkadan bağladı.

Hepsi birkaç dakika içinde olmuştu. Lopez, parayı saymadan üç parçaya ayırarak dağıttı, her biri kendi hissesine düşeni ceplerine indirdi. Evrak çantasını da bahçenin öbür ucunda bulunan tabancanın yanına fırlattı. Yol serbestti. Berelerini çıkardılar ve çitlerin arasına attılar. Sonra aşağıya doğru merdivenlerden inerek olay yerinden uzaklaşmaya başladılar. Son basamağa gelince birbirlerinden ayrılarak üç ayrı yoldan Paris'e doğru hareket ettiler.

ON dakikadan beri Renault araba, apartman blokunun çevresinde yavaşça dönüp duruyordu. Chefo çıktıktan sonra Boldo, otomobilin plaka numarasını değiştirmemişti. Üçü de paltolarını çıkarmış ve şapkalarıyle birlikte küçük bir bavula koymuşlardı. Sava, daha sonra bunları mutfak ocağında yakmak istiyordu.

La Huche, copunu Webley marka silâhla birlikte dönüşlerinde Sen nehrine atmak ve böylece ortadan yok etmek için yanında taşıyordu.

Arabaları şimdi tanınmaz durumdaydı: İçinde, reklâm yapmak için yeni bir semt arayan olgun yaşta üç adamın bulunduğu izlenimini veren herhangi bir araba gibi. Kesin güvenliğin verdiği huzur içindeydiler; sinirleri yatışmıştı. Yorucu bir iş gününden sonra evlerine dönen işçiler gibi rahattılar.

«Kendimi yine genç hissediyorum,» dedi La Huche.

«Fakat, tam anlamıyle çevrenin dikkatini çekmeyecek gibi davranmadınız,» diye konuştu Boldo.

Onun için basit bir konuydu, hatta durumu umursamıyordu bile. Boldo hep böyleydi, çekimser davranışı, tipik bir yönüydü. Kendisini ötekilerden ayıran başka özellikleri de vardı; herhangi bir ilgisi, isteği yoktu, ayrıca hiç bir şeyi de kendisine sorun yapmıyordu. Yanlarındaydı ama, herhangi bir yerden gelip ortaya çıkan ve kurallara uyan yalnız bir yabancı gibiydi. Hayatla ilişkileri pek yoktu, kırk yıldan uzun süredir böyle bir felsefeyle arka arkaya çevirdiği dolaplarla genç kalabilirdi insan ancak. Boldo yaşını

göstermiyordu. Kalın dudaklarıyle, bir gecede beyaz adam olan bir zenciye benzemekteydi. Ağır işleri sevmeyişi de bu yönünü gösteriyordu. Buna karşılık, Sava'nın ağzı çok küçüktü ve bakışları bir yılanınkini andırıyordu.

«Yirmi dakika oldu.» dedi Sava. «En iyisi bir gidip bakalım ha!»

Yirmi dakika.. Bu süre, Chefo'nun hesabına göre parayı arsaya gömüp geri gelmeye yeter de artardı bile. Birbirlerini küçüklükten beri tanıyorlardı; o, La Huche ve Sava. Birbirlerine karşı güvenleri vardı.

Sonunda Chefo gözüktü. Bostan korkuluğu gibi yolun başında duruyordu, tiksindirici bakışı günlerce taşrada dolaşmış bir dilenciyi hatırlatıyordu insana. Şaşkın, dağılmış ve dayak yemekten korkan bir durumu vardı.

«Kapana kısıldım...»

Ötekiler hiç bir tepki göstermediler. Ona anlamsız bir biçimde bakıyorlardı. Arabaya binmedi, açık kapının önünde durdu ve acayip çıkan bir sesle açıkladı durumunu:

«Onlar beni soydular, üç herif, yukarıdaki yolda. Üç kişi saldırdılar, üzerine gelişlerini bile göremedim.» Tanınacak durumda değildi, hatta sesi bile; daha doğrusu hiç bir yanı. Kendisinin bir gölgesi gibiydi. Konuşurken elini çenesine götürdü, kelimeleri cenaze töreninden sonra dul bir adamın konuşmasına benzer tarzda ağzından çıkarıyordu. Heyecanını gidermek için yeter derecede zamanı olmasına rağmen

kendinde değildi daha. Sava, olayı anlayamamıştı.

«Ne diyor bu herif?»

La Huche, ona yaklaştı, paltosunun yakasını hızla yakalayarak Chefo'yu arabanın içine doğru çekti.

«Ne zırvalıyorsun, be herif?»

Güven bir anda sarsılmış, eski anılar hemen kaybolmuştu. La Huche o kadar öfkelenmişti ki burnundan solumaya başlamıştı.

«Biliyordum, bana inanmayacağınızı,» diyen Chefo'yu arka koltuğa hızla itti.

«Aldatıldık,» diye fısıldayan La Huche bağırarak ekledi: «Boldo, çabuk gaza bas, haydi!»

Sava arkasını dönmüş, Chefo'nun yakasından kızgınlıkla tutup silkmeye başlamıştı.

Boldo oldukça sakin bir tavırla sordu:

«Ne yana doğru?»

La Huche, Chefo'yu yakaladı ve yine kendisine doğru çekti, burun buruna geldiler.

«Bizi kim sanıyorsun ha!»

Chefo kendini korumuyordu, bir kelime bile söyleyemiyordu.

«Sakin ol La Huche, karşıdan insanlar geliyor,» diye Boldo onu uyardı. «Ayrıca, kendisiyle birlikte gitmemeyi Chefo teklif etmemişti.»

«Sür arabayı be!» diye haykırdı Sava.

Araba hareket etti. Chefo ellerini kurtarmayı başardı ve şişkonun yüzüne doğru uzattı.

«Bak buraya bir kere, izlere! İriyarı bir adam yumruğu yapıştırdı ve ellerimi de iyice bağladılar! Eğer sizi aldatmak isteseydim, geri gelir miydim,

inanmıyor musun?»

Chefo ağlamaya başlamıştı; artık tahammülü yoktu. Yarım saatttan beri işkence altındaydı. La Huche, sonunda yatıştı. İzler gerçekti. Bileklerindeki deriler sıyrılmış, hatta yer yer kanıyordu. Her halde, çalılık bir yerde ellerini çözebilmişti.

Şişkonun kızgınlığı hemen öbür yöne sıçradı.

«Nereye gidiyorsunuz, sersemler?»

«Dağları aşmaya. Başında oldu bu. Ayrıca, ne zamandan beri ara yollardayız, bilmiyorum,» diyen Boldo, kılını bile kıpırdatmadan sordu: «Nereye doğru gideceğiz?»

Sava bağırdı:

«Paris'e! Başka nereye? Belki Deauville'ye ha?»

La Huche buna karşı çıktı:

«Villeneuve'ye gidelim daha iyi, belki de onları yakalarız.»

«Güçlü heriflerdi ve gençti hepsi,» dedi Chefo ve arkaya yaslandı. «Bir tanesi La Huche gibi iriyarıydı. Ayrıca, hepsi de silâhlıydılar...»

Sava arkaya doğru döndü, dizini oturduğu yere koydu.

Oraya buraya sallanırken, sanki Chefo'ya saldıracakmış gibi bir hali vardı.

«Senin söylediklerini bir an için kabul edelim,» dedi kızgınca; «Peki, neden hemen kaçmadın; sana ateş edemezlerdi ya. Bu yaşta, acemiler gibi kandırıldın!»

Kendine gelmeye başlayan Chefo:

«Tabiî;» dedi. «Hemen polise gidip şikâyet de

edebilirdim, değil mi?»

La Huche ile kapı arasına sıkışmış bir durumdaydı. Kendisini şişkonun koruduğunu hissetti. Küçük bir adamın kendinden emin bir içgüdüsüyle sezdi bunu.

Boldo. «Ona eşlik etmek istemeyen bizdik.»

Sava ona döndü:

«Kuşkusuz, Boldo! Rastlantıyle arabada kalmak isteyen ilk kişi de sen değil miydin? Onu böylesine korumak istediğine göre, belki de ikiniz aynı şapkanın altındasınız...»

Boldo karşılık vermeksizin güldü. Caddeye dikkat ediyordu.

«Bana bak, pis herif,» diye homurdandı La Huche ve Chefo'yu saçından yakalayarak arabanın pencere camına doğru itti.

Sonunda Villeneuve'ye vardılar. Boldo, belirsiz bir yönde, sokakların içinde arabayı sürüyordu. Sonra yine Boldo'ya döndü, ağzından tükürük saçarak:

«Baskın olayına inanmıyorum. Hepinizden önce böyle şeyler başımdan geçti.» Sava her zaman her şeyi ötekilerden önce bilir ve yapardı.

Boldo mırıldandı:

«Çok komik, ellerindeki ganimeti kaçıran insanlar nasıl da böyle saçma sapan konuşurlar.»

Bir ölçüde, Sava kendisini hayrete düşürüyordu. Hatta eğlendiriyordu. La Huche öbür camdan dışarıya baktı. Konuşmayla ilgili değildi. Sava'yı tanıyordu.

«İçlerinde en büyüğünün yün bir paltosu vardı,»

dedi, Chefo. «Ötekiler yağmurluk giymişlerdi, oldukça gizemli tiplerdi. Bereleri kulaklarına kadar indirmişler, Araplara benziyorlardı..» Zaman geçtikçe belleği canlanıyor, olayı hatırlıyordu: «Orta boylu olanın yanında biraz daha küçük boyda bir başkası vardı.»

Sava düşünceye dalmıştı, tedirgin edilmek istemiyordu!

«Eğer, Boldo öbürleriyle aynı şapkanın altına gizlenmişse, olay aydınlanır! Yapacağımız işi biliyorlardı ve bizi burada beklediler.»

«Evet, evet onlar kesinlikle Araptı! »diye Chefo bağırdı. «Yakın semtteki Nanterre'de onların tipinde bir sürü var. Herifler fırsat buldukça böyle vurgunlar yapıyorlar ve sanırım, hiç bir şeyi bilmiyorlardı; yoksa benim yanımda olan kişisel eşyalarımı ve paralarımı çalmazlardı...»

«Ve böylece şahane bir sürprizle karşılaştılar,» diye konuyu bağladı Boldo.

Sava yeniden Boldo'yu bıraktı ve arkaya doğru döndü:

«Bu biçimdeki rastlantılara inanmam. Hiç karınla bu olay üzerine konuştun mu?»

«Aman...» diye karşılık verdi Chefo; «Tabiî ki konuyu biliyordu, fakat ayrıntılarıyle değil!»

«Tıpkı, evde benim ve Jeane arasındaki gibi,» dedi La Huche. «Belki Nita?»

«Nita için kendimi kefil gösteririm,» diye atıldı Sava; «Fakat, neden Boldo'ya sormuyorsunuz? Belki de o çevresine duyurdu!»

Chefo durakladı.

«Hiç kimseyi korumak istemiyorum ama, böyle olaylara bu çevrede sık sık rastlanıyor.»

«Daha önce söyleyemez miydin!» diye patladı La Huche. «Mangırları başka yere saklardık. Hayır, arsanla hemen öne atıldın; hemen..»

Boldo sordu:

«Şimdi ne yapalım? Tur atmaya devam mı edelim!»

Villeneuve'de o gün pazar kuruluydu. Renault trafik kargaşalığı içinde zorlukla ilerliyordu. La Huche geriye doğru yaslandı ve mırıldandı:

«Bu kargaşalıkta onların peşine düşmek yararsız. Büyük bir ihtimalle burada dolaşmazlar; çünkü, Nanterre'de sığınaklarına dönmüşlerdir. Otobüs için yeterli miktarda paraları da vardır heriflerin tabiî.»

«Eve gidelim, bu akşam Nanterre'yi Chefo ile birlikte gözaltına alırız, bütün Arapları...»

«Saçma saçma konuşma,» dedi Sava. «Akşama kadar sahneden rahatlıkla çekilmiş olacaklar.»

La Huche küfür etmeye başladı.

«Boş bırakmam. Her şeyimi bu işte yitirsem bile o herifleri bulurum.»

«İriyarı olanın boksörler gibi karnabahara benzeyen kulakları vardı,» dedi Chefo.

Sava, arkaya dönmüş Chefo'yu düşünceli bir tavırla süzüyordu. Aklına gelen bir fikirle bir alçaklık güttüğü gözlerinin gülüşünden anlaşılıyordu. La Huche'a dönerek konuştu:

«Onları arayıp bulmak ve zararımızı kapatmak

her halde bizim işimiz değil. İkimiz de üzerimize düşen görevi yerine getirdik. Mangırları da biz aldık, öyle değil mi? Chefo da arsasıyle sorumluluğu üzerine aldı. Soygun tarafımızdan başarıyla gerçekleştirildiğine göre, ona teslim edilen ganimetin daha sonra ne olduğu bizi ilgilendirmez...»

«Ne demek istiyorsun?» diye sordu Chefo.

Boldo, Paris'e doğru otomobili sürüyordu. Bu durum onun için çok eğlenceli oluyordu.

«Açıkçası, seni bu işle sorumlu tuttuğu sözlerinden anlaşılıyor. Böyle düşünmek hiç aklıma gelmezdi.»

«Peki, normal değil mi bu? Eğer vazgeçiyorsanız, vazgeçtiğiniz arpanızdır. Kendi hisseme düşen oranda hakkım var bu işte. Bakalım, Chefo nereden sağlayacak bu arpayı? Aynı fikirde değil misin, La Huche? Şimdiye kadar kafasını kullanan ve kendisini tehlikeye atan kimdi? Başkalarının aptallığını bizim mi ödememiz gerekir?»

«Bu herifleri bulmak istiyorum,» diyerek fikrinden vazgeçmediğini inatla ifade etti La Huche. «Bana bırakın, onlara tırpanlamak nasılmış, göstereyim.» Sonra şiddetle öksürmeye başladı, iç cebinden öksürük şurubunu çıkararak dudaklarına götürdü. İçini çekerek: «Fakat, karılarımıza bu arada ne anlatacağız?» dedi. «Büyük bir masal mı anlatalım! Dönüşümüzü sabırsızlıkla bekliyorlardır. Nita, beş şişe şampanya ısmarlamıştı. Çok şaşıracaklar!» Kısa bir sessizlikten sonra ekledi: «Eğer Boldo'ya güvenebilirsek, onlara işimizin başarılı olmadığını ba-

sitçe söyleriz olur biter!» La Huche, kısa süre düşündükten sonra:

«Fakat, onlar da gazete okuyor. Gazeteler her şeyi yazar,» diye mırıldandı.

Sava oturuşunu düzeltti. Onlara hiç bir şeyi söylememeleri gerektiğini düşünüyordu.

«Açıkça delilik be, böyle bir şeye karıların burnunu sokması!»

«Her halde unutuyorsun, bu iş için bizi kışkırtan ve ipucu veren karım Jeanne'dır,» dedi La Huche, «Olayın nasıl geçtiğini açıkça söyleyelim. Bu konuda bizim bildiğimiz kadar onların da bilgisi var.»

La Déefense kavşağına gelene kadar hepsi de eve dönüşlerinin nasıl olması üzerine düşünmeye daldı. La Huche, adeleli omuzlarını silkip üzüntüsünü dağıtmak isterken konuştu:

«İçlerinden herhangi biri alaylı bakarsa, tokatı yer yüzüne ve yeniden ne olduklarını anlarlar. Bu konuda hiç bir endişem yok.»

Gerçekten, Jeanne için endişeye kapılması gerekmezdi. Bu yaşında, böyle dolapların içinde iyice pişmişti. Sava'nın durumu ise daha değişikti. Nita'nın yanında prestiji sarsılacaktı:

«En iyisi onlara bir şey söylemeyelim, özellikle başarılı bir soygundan, bir saat sonra kapana kıstırıldığımızdan söz etmeyelim. Hem de miskin Araplarca. Sonra bütün otoritemiz havaya uçar.»

Elini yüzüne götürerek gizlice güldü Boldo; kahkahayla gülmemek için kendisini tutuyordu. Bu du-

rum Sava'nın dikkatini çekmişti. İğneleyici bir tavırla:

«Boldo'ya her şey vız geliyor, karısı yok tabiî,» dedi.

Boldo sırıttı. Ona, bir kadına sahip olduğunu anlatması zordu. Sava'nın karısıydı ilişkisi olduğu kadın. Fakat, Boldo'nun prestiği için gizli şeyler yapma huyu yoktu, bu da Nita'nın hoşuna giderdi.

«Benim için ne kadar önemsiz olduğunu bilemezsin, Sava. Fakat buna rağmen siz nasıl hareket ederseniz ben de öyle yapacağım.»

'Daha sonra Nita'ya doğrusunu söylerim,' diye düşündü Boldo. Prestijinin sarsılmaması için Sava'nın anlatacağı hikâyenin daha sonra Nita'ya açıklanması hem daha iyi olacak, hem de hoşuna gidecekti. Nita'nın gözünde, öbür şeylerden çok kendisiyle yatması önemliydi. Erkeklerin sık sık yanıldığı yanlış bir tutumdur bu. Onunla aynı yatakta olmak, açıkçası güreş etmeye benzerdi. Nita ilâhî bir tapınmaya benzetirdi sevişmelerini. Sava göz önüne getirilirse hak verilirdi kendisine. Sava onu kelimenin tam anlamıyle sokakta bulmuştu; Nita için, Sava herhangi bir müşteriydi, değişik yanı, ötekilere oranla ilişkilerinin uzun sürmesiydi. Orospular içinde, yaşı otuzu geçince birden ışık gibi yanan bazı kadınlara rastlanırdı. Yıllarca, hiç bir şey duymadan araba dolusu erkeklerle yatarlar, sonra da birdenbire meşale gibi tutuşmaya başlarlardı. Nita için Boldo'ydu bu kıvılcım; hedeften tam vuran ondan başkası değildi.

Sava, yine konuya değindi.

«Seni ırgalamıyor gerçekten; kaybolan on beş binin arkasından bile yas tutmuyorsun. Dördümüz içinde en neşelisi sensin!»

«Banknotların rengini bile tanımıyorum. Havaya gitmişler.. Ağlamaya mı başlayayım ha..»

«Bundan dolayı bir lokma daha az yemeyeceğini biliyorum, seni tanıdığım kadarıyle.» dedi Sava ve abartmalı bir tavırla ellerini oğuşturdu. Her türlü pislikten temizlenmiş sessiz filmlerdeki gangsterler gibi görünüyordu.

Bu arada Nevilly kavşağına vardılar. Boldo, direksiyona doğru eğildi ve merakla yukarıya baktı. Bakışını istemeyerek izleyen Sava kuşkulu bir tarzda sordu:

«Gözlerini neden faltaşı gibi açıyorsun?»

«Güneşe bak, görmüyor musun, bulutlar dağılıyor, hava yine açacak...» Çok kıvançlı ve kendinden geçmiş bir durumu vardı.

Chefo burnunu çekti. Nezle olmuştu.

«Hiç değilse nezleyi getirdin,» dedi La Huche.

Chefo'dan başka bu basit espriye gülen olmadı, isteğini sadece Chefo yerine getirmişti.

UÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUNDA, Acacias sokağına, Sava'nın oturduğu eve geldiler. Kapıcının kulübesinde eski bir perde, birinci kattan duyulan radyonun sesi ve evin avlusunda pişen bir yemeğin lezzetli kokusu dikkati çekiyordu. Ağır ağır merdivenden yukarı çıkıyorlardı; Sava önde, elbise bavulu elinde, sonra burnunu çekerek arada bir seken Chefo ve ötekiler...

Altıncı katın holünde, yakaları kapalı elbisesi ile Nita, onları bekliyordu.

«Sizi pencereden gördük..»

Kapı eşiğine ötekiler de geldi, gözlüklerinin arkasında kaybolan gözleriyle La Huche'ün at gibi karısı ve kısa mavi çoraplarla, geniş eteğiyle genç kızlığa özenen Chefo'nun Manique'i. Nita'nın üze-

rinde ise mini bir etek vardı ve anlamlı dudaklarıyle oldukça parlak bir parçaydı.

Erkeklerinin yüzlerindeki ifade, gülücüklerinin hayrete dönüşmesine yol açtı. Kapıdan içeri, asansöre biner gibi sıkışarak girdiler. Sava kapıyı kapattı.

«Hemen öğrenin; her şey altüst oldu!»

«Küçük yemek odasındaki masanın üzerinde bardaklar hazır duruyordu. Hatta, içinde iki düzine kırmızı karanfil bulunan bir vazo bile vardı. Burjuva tipi bir evdi; her yanda kristal eşyalara ve gösterişe düşkünlük göze çarpıyordu. Sava, dekora önem vermeden evini komple döşemiş ve içine, otobüse oturur gibi oturmuştu. O ve Nita bu eve yakışmıyorlardı. Daha çok bu hava Jeanne için (La Huche'ün karısı) düşünülebilirdi; her şey onun saç kılına kadar uyuyordu. Ayrıca, kendisini rahat hissediyordu bu yerde. Mutfaktan gelerek şalını bir köşeye bıraktı ve odadakileri karşıladı. Hoş bir koku, parfüm kokusu çevreye yayılmıştı.

Nita, sanki kocasının söylediğine inanmıyormuş gibi bir tavırla konuştu:

«Bizimle dalga geçiyorsunuz her halde, saçma sapan şeylere inanmam ben.»

Sava, kızgınlıkla bavulunu bir koltuğa doğru fırlattı.

«Ben sana ne söylersem doğrudur.»

Ötekiler, kaçamak bakışlarla bu sözleri doğruladılar. Manique, hayretle Chefo'suna baktı:

«Benim küçük aslanım, ne oldu sana böyle?»

«Soygunu yaparken burnu üzerine düştü!» diyerek durumu açıklamaya çalıştı La Huche. Sonra, Jean ile Nita'ya dönerek onları tersledi: «Bize vermiş olduğunuz fikir saçma sapandı. Hiç yoktan dört yıl hapse girmeye yolladınız bizi. Herifin evrak çantasında ne bulduk, söyleyeyim mi? Para ne gezer, evraklar ve satış sözleşmeleri. Başka bir şey yoktu! Bizi her halde aptal sanmıştır!»

La Huche, kızgınlık numarasını daha çok sürdürmeye ihtiyacı olmadığını hissetmişti. Çünkü, gerçekten kızmıştı. Hıncını karısı Jeanne'dan alması onu bir ölçüde rahatlatıyordu. Ustaca yapmıştı rolünü. Hatta kendisi bile inanmıştı söylediğine.

«Ama, sevgilim bu mümkün değil!» diye güneyli Fransızlara özgü bir şiveyle kendisini koruyan Jean; «Her halde başka bir adamı soymaya kalkıştınız,» dedi.

Nita, afacan çocuklar gibi memnun gözüküyordu; çünkü, en doğrusunu kendisi biliyordu. Chefo'nun yüzündeki izlerin neden ileri geldiği üzerine düşünmeye gerek yoktu. Yalnızca, alacağı parayı düşünmesi kalıyordu geriye. Bu akşam üzeri saat beşte kardeşinden payını alacaktı.

Nita, şimdi Boldo'yu izliyordu. On beş bin frankını elinden kaçırması onu pek sarsmamışa benziyordu. Bu adamdan, paraya ve servete karşı tutkulu olmadığı için hoşlanıyordu. Ayrıca, onu olduğu gibi, yoksul durumuyle seviyordu; tepki göstermemesi ilgisini çekmiyordu bu yüzden...

Böyle insanların bazen eline biraz para geçince

ne yapacakları bilinmezdi, tıpkı çocuklar gibi. Sava gibi masa arkadaşı ve Boldo gibi yatak dostu yanında, eline geçecek on beş bin frankla kendini oldukça mutlu hissediyordu Nita...

Nita'nın iştahı açılmıştı. Yenilgiyle sonuçlanan soygun masalını dinlerken heyecanlanan Jeanne, mutfakta pişen bifteğin yanmamasına inşallah dikkat ederdi... Konuşmaların bir anda kesilmesi hiç hoşuna gitmemişti.

Yeniden gök gürültüsü gibi bir sesle Jeanne'ı suçlayan La Huche'a Sava ve Chefo da katılırken kapı çalındı. Yalnızca bir defa vurulmuştu.

Sava ötekilere susmasını işaret ederek:

«Bak bakalım!» dedi.

Nita, makine gibi bu talimata uydu. Kapıya yaklaştı ve sordu:

«Ne var?»

«Bayan Sava!» diye kapının arkasından bir ses geldi. «Bayan Judieu merdivenlerden aşağıya düştü, acaba yardım edebilir misiniz?»

Bunun üzerine Nita kapıyı açtı; eşikte birden polisler gözüktü.

Hepsi, oldukları yerde çivilenmiş gibi saplanıp kaldılar. Uzun zamandan beri böyle bir sürprizi hesap etmemişlerdi. Birbirleriyle uğraşmaktan, bu ihtimali akıllarının köşelerinden geçirmemişlerdi. Kendileri de tuzağa düşünce, kadınlar erkeklerini artık suçlu bulmuyordu. Onlar daha çok olayın kurbanlarıydı. Görgü kurallarına aykırı buluyorlardı polislerin baskınını. Polislerin bu biçimde ortaya çıkması

durumu iyice karıştırmıştı.

Sevilmeyen kanun temsilcileri silâhlı ve üniformalı dört kişiden oluşmaktaydı. Hemen, burunlarını duvara dayamaları için odadakilere emir verdiler ve sonra ceplerini aramaya başladılar. Sadece Nita, bir ara ev arama izni olup olmadıkları konusunu homurdanarak sormaya kalkıştı. Fakat hiç aldırış eden olmadı. Webley ve cop, düştükleri yerde boğuk bir ses çıkardılar.

«Para nerede?» diye sordu polislerden biri.

«Nasıl bir davranış bu böyle?»

Haykıran Sava'dan başkası değildi, patlamıştı sonunda.

Arkaya dönmelerine izin verildi. Odanın içinde on bir kişi vardı, ancak birbirlerinin ayağına basmadan durabiliyorlardı. Jeanne, hıçkırarak anîden ağlamaya başladı, kendisini daha çok tutamamıştı. Deri şapkalı polis tekrarladı:

«Paralar! Çok vaktimiz yok, haydi!»

Arkadaşları öbür odaları aramaya başladılar. Girişte, meraklılar toplanmıştı, açık kapıda başını içeriye uzatan kapıcı görünüyordu; öteki dairelerin kapıları açılmıştı, dışarıya çıkan komşuların sesleri duyulmaktaydı.

«Neden söz ettiğinizi anlayamadım,» dedi Sava; «Bütün bu komedi, izinsiz tabanca taşımak yüzünden mi oynanıyor? Ayrıca, burası benim evim!»

«Soygunun onuruna içilecekti her halde,» diyen deri şapkalı masaya bakıyordu. Gördüğü bavulu açtı, paltoları dışarı çıkardı, şapkaları parmak ucuyla

yokladı. Sonra döndü ve terslenerek: «Ne kokuyor burada, öksürük şurubu mu?»

Bavuldan dışarı çıkarılan elbiseleri inceliyorlardı. Bunu düşünmedikleri gibi, tabancalarını saklama gereğini de duymamışlardı. Artık takatları kalmamıştı, yorgundular.

«Öksürük şurubu yasak mı?» diye sordu La Huche.

Deri şapkalı karşılık verdi:

«Yasak değil, sadece birisini soymaya kalkışırken dikkatsiz davranmak kötü.»

Anlayamıyorlardı, düşte, Alp dağlarında hissediyorlardı kendilerini. Polisin bu kadar çabuk soyguncuları yakalaması her türlü mantığın dışında bir olaydı. Tanık yoktu, soygunu tanınmadıkları bir semtte yapmışlardı. Birisince görülme tehlikesi de yoktu. İnanılmayacak bir mucizeydi bu yıldırım harekâtı; üç saat içinde yakayı ele vermişlerdi. Ayrıca Paris'in hiç bir yerinde «soyguncu» diye de kayıtları yoktu. Herhangi bir kimse sokakta baskına uğrarsa polislerin ilk önce kuşkulanacağı kişiler içinde kendilerinin bulunmayacakları kanısındaydılar. Yıllardan beri mütevazi yaşıyorlardı; özellikle, öbürlerine göre yaşlı olan üçü; unutulmuş, kabuklarına çekilmiş, yeniden namuslu olan insanlar gibiydi. Hatta bu durumları onların en büyük kozlarıydı. Bütün Paris'te izlenmeleri ve her köşe başında aranmalarının nedeni, gerçekten de kış boyunca burunlarının alıştığı ve artık fark etmedikleri La Huche'ün öksürük şurubunun kokusu muydu?

Nita, ölü gibi sararmıştı. Perdenin bu kadar hızlı ve bu tarzda açılacağını önceden sezememişti. Demir atmış bir gemi gibi duruyor, yalnızca dudakları titriyordu. Biraz önceki neşesi ve sevecenliği kaybolmuş bir durumda Boldo'ya doğru üzüntüyle bakıyordu. Bir köpeğin önünden kemiği alınınca takındığı tavır gibi, onu izliyordu. Servet ve para düşkünlüğü Nita'da iyice yerleşmişti. Dış görünüşüyle yenilginin etkisini göstermeden, beynini bir makine düzeni içinde çalıştırmaya başladı. Yıllar öncesine dalmıştı.

«Giyin bunları!» dedi deri şapkalı ve onlara yağmurluklarını verdi.

«Şapkaları da! Yeniden teşhis edileceksiniz. Hastaneden biraz önce çıkmış, merkezde sizi bekleyen biri var. Emile Zola'daki arkadaşlarına böylesine bir hızla yeniden kavuşacağını her halde tahmin etmemiştir.»

«Zola Caddesi mi? Nerede olduğunu bile bilmiyoruz,» dedi Sava.

«Olabilir. Fakat tarifler tam uyuyor. Yağmurluklar, şapkalar... Beden ölçüleri de üçünüzün tipini andırıyor; sanırım, arabayı bu herif sürmüş olacak. Ve işte soygunu yürüttüğünüz silâh ve cop. M. Adrian'ın ifadesinde büyük rol oynayan öksürük şurubu kokusunu da eklersek tablo tamamlanıyor. Yetmez mi bütün bu kanıtlar?»

Elindeki öksürük şurubu şişesiyle oynayan polis çok memnundu.

«Yalnızca ben miyim öksürük şurubu içen?» di-

ye söze karıştı La Huche.

«Sözünü ettiğiniz bu soygun ne zaman oldu?»

«Bugün öğleden önce saat 11.30'da. Olayı isterseniz inkâr edin; benim için hepsi bir...»

«Hepimiz Villeneuve'deydik!»

Deri şapkalı, ortalığı arayan arkadaşlarına seslendi:

«Yararsız. Aramayın artık, paraları şehir dışında bir yere gömmüşlerdir her halde!»

Bir üniformalı, elinde bir sürü kelepçeyle gözüktü. Bu anda, Nita kendini tutamadı. Bakışlarını Boldo'dan ayırmadan, Boldo'nun onlarla birlikte olmadığını, söz konusu saatta kendisiyle yatakta sevişti-ğini ileri sürdü. Sanki bir Yunan trajedisinde baş rolü oynayan artistin maskesini indirdiği gibi, kendinden geçmiş etkili bir biçimde Klytaemnestra'yı oynuyordu... Klasik oyuncu tipinde olmayan Sava, bulvar komedilerinde rol yapan oyuncular gibi tepki gösterdi Nita'nın söylediklerine. «Orospu,» diyerek yüzüne vurmak isterken, duruma aldırış etmeden duran iki polis, bunu önledi.

Boldo kaçamak bir gülümseyişle, onları izlemekle yetiniyordu. Yanlış bir sahneye çıkan bir artist gibi, rolünü yaparken tutuk davranmaktaydı. Kafasını mengeneden kurtarırsa çok hoşuna gidecekti ama, senaryoyu önceden okumamıştı ki. Ötekiler de ona kopya verecek nitelikte gözükmüyorlardı.

Sava da şimdi kızgınlıkla kendinden geçmişti. Mahrem bir dram havası esiyordu odanın içinde.

«O mu, o pis herif mi yanımızda değildi!»

Jeanne ve Monique, hiç bir şey anlayamıyorlardı. Tenis alanında oradan oraya giden top gibi ortaya konulan sahneyi izlemekteydiler. Deri şapkalı, bir anda sevimli bir kişi haline büründü. Açıklamayı duyunca memnun olmuştu.

«Kıskanıyorsun!»diye haykırdı Nita. «Onu da işin içine katmak istiyorsun. Söyle ona Boldo; birlikte olduğumuzu... Buradakilerin hepsi de tanıklar!»

Deri şapkalı:

«Çok yorulmayın, bayan,» dedi soğukça.

La Huche, durumu kurtarmaya çalışıyorduysa da, inancı sarsılmıştı.

«Aptalca konuşuyor bu kadın, kollarının ne yanda olduğunu şaşırmış. Hepimiz bu sabah Villeneuve' deydik, orada dolaşmak yasak mı?»

Sava işitmek istemiyordu artık; kendinden geçmişti, tutulacak gibi değildi. Zina yapmış kadınına doğru yeniden saldırdı. Kendisi için başka bir şey önemli değildi artık.

«Benim odamda bu hayvanla sevişirken cezaevi hücresinde çürütmek mi istiyorsun beni! Ne sanıyorsunuz beni?»

«Hadi, hadi, çabuk, gidiyoruz,» dedi meşin şapkalı ve onlara sırtını döndü: «Kadınlar da birlikte.»

■

NİTA, dörde on kala emniyet merkezinden ayrıldı. Soruşturma oldukça kötü geçmiş, Sava, yapmış olduğu aptallığı örtmeye çalışmıştı. Ancak yüzleştir-

me ve teşhis, olayı apaçık aydınlatmış ve hemen tutuklanmışlardı. Kadınların bu işten haberi olmadığına karar verilince serbest kalmıştı.

Dışarıda bulutlar dağılıp güneş açmıştı, serin bir rüzgâr esiyordu. Nita, bir görevlinin kendisini izlediğini hemen sezdi. Polisler, paranın yeniden bulunmasını düşünüyorlardı. Belki de kadınları bu kadar çabuk serbest bırakmalarının nedeni buydu. Saat beşte Jean ile randevusu vardı. İyi iş beceren kadınlar gibi çabuk toparlanmasını bildi. Kendisini izleyeni tespit etmek için çaba bile göstermemişti. Sen nehri boyunca, St. Michel'e doğru yürüyordu. Kavşakta, kararsızlık içinde biraz bekledi. Lambanın kırmızı yandığı anda birden elli metre genişliğindeki caddenin öbür yanına hızla geçti, duraktan yeni kalkan bir otobüse binmeye çalıştı. Arkada duran bir polis de, acelesi olan bu bayana nazikçe yardım etti. Lamba yine yeşil yandı. Otobüs, durmadan köprüyü geçti, Odeon alanına indi. Hemen bir taksiye binerek şoföre, Çarrefon de Séures'e doğru gitmesini söyledi. Oradan da St. Sulpiné'ye... Kilisenin önünde indi ve içeri girdi. Sıralardan birine ilişerek düşünmeye başladı.

Adrian'ın ve polise baş vuran birçok görgü tanıklarının ifadelerine rağmen kocası ve arkadaşları inatla karşı durmuş, kendilerini savunmuşlardı. O da, polislerin alay dolu bakışları önünde evdeki iddiasını tekrarlamıştı, fakat, hayale kapılmamıştı; Boldo'yu bu biçimde kurtarmak mümkün değildi, özellikle kanunî yoldan...

Kilisedeki sakinlik iç ferahlatıcıydı, sinirleri yatıştı. Yarı karanlık, mum ışıklarıyle aydınlanan geniş salonda dua eden insanlar, güllerden oluşan bir çelengin hışırtısı... Bütün bunlar dinlendirici ve rahatlatıcı etkenlerdi. Bulunduğu yerden giriş kapısını gözetleyebilmek için başka bir köşeye oturdu.

Şimdiye kadar kimsenin sözünü bile etmediği durum açıkça belliydi; soygun ihbar edilmişti. Yoksa, iki saat içinde tam hedeften isabet ettirmeleri bir mucize olurdu polisler için... Ayrıca polislerini şi yürütme tarzları olağanüstü haber kaynaklarına dayandıklarını gösteriyordu.

Dikkatli davranışları ve tedbirleri sonucunda soygun yapacakları daha önce duyulmamıştı; çünkü böyle bir durum olsaydı polisler soygunun planlandığı yerde onları suçüstü yakalardı. Her şey şunu gösteriyordu: Sanki, başarılı soygundan sonra birisi onları özellikle ihbar etmek istemişti. 'İnceden inceye hesaplanmış bir kötülük bu,' diye düşündü Nita. Evde bulunanlardan hiç birinin çıkarı için ihanet edeceği düşünülemezdi. Çünkü, böyle bir durumda kazançlı çıkmayacaktı o kişi.

Soygundan haberi olan yedi kişinin dışında dört kişi daha vardı ve bunlar burunlarına kadar bu işin içine girmişlerdi; Jean ve onun kumpanyası.

Nita, gözlerini kapadı. Onu gören dua ediyor sanırdı. Gelişen olaylar, sakince düşününce, başlangıçtaki kızgınlığının derin ve kökleşmiş bir kine dönüşmesine yol açıyordu. İşi şansa bırakmak karak-

terine uymazdı. Nita'nın adalet duygusu da çok gelişmişti.

Dışarıya açılan yan bir kapıya yöneldi, istavroz çıkarmak için kutsal su dolu kaba parmağını batırdı, sonra birden döndü. Orada bulunan en kalın mumu satın aldı ve en kutsal bir azizin önüne dikti. Dişleriyle dudaklarını ısırmış bir durumda güzel bakışlarını heykele çevirdi ve sonra oradan sessizce uzaklaştı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MONTPARNASSE bulvarında taksiden inen Nita, La Rotande kahvesine girdi. Üst kata çıktı, normal zamanlarda sessiz ve gözde bir yerdi burası. Bir köşede iki kız, önlerindeki not defterlerine bir şey yazıyor, başka bir masada kaytan bıyıklı bir adam bulmaca çözüyordu.

Nita onlardan biraz uzağa oturdu ve çantasından sigara paketini çıkararak içinden bir tane alıp yaktı. Saat beşi beş geçiyordu. Birden aklından, kardeşinin kendisini aldatıp aldatamayacağı düşüncesi geçti. Sonra yine yatıştı. Kardeşi, şimdiye kadar onun güvenini sarsacak dolap çevirmeye kalkışmamıştı.

Sabah kahvaltısından beri bir şey yememişti ve şimdi acıktığını fark ediyordu; biraz başı da dön-

mekteydi. Sosisli sandviçle bira ısmarladı garsona, sonra ayağa kalktı ve tuvalete gitti. Yüzünü aynada görünce korktu. Yanakları çukurlaşmış, gözlerinin altı buruşmuştu; heyecanlanınca her zaman olduğu gibi... Fakat, bugün daha kötüydü suratı. Her yanlış davranış onu hemen çökertiyor, buna karşılık aşk gençleştiriyordu.

Makyajını yeniledi, saçlarını düzeltti ve kendisini inceledi. Görünüşü pek hoşuna gitmemişti; fakat, güzel olmak için yüzünde yeterli ifade vardı; güçlü çeneleri, etli dudakları ve siyah gözleriyle çekiciliği üzerindeydi.. Tipik bir orospuyu andırıyordu. Daha çok sarışın, uzun boylu ve biraz daha çarpıcı olma özlemi vardı içinde.

Aynada görünüşüne bakarken nedenini bilmeden Boldo'nun fiziksel yapısını hatırladı. Şimdiye kadar bilinçli olarak onu çok arayacağını düşünmemişti. Ameliyatla ayağını kaybetmiş bir insanın uyandığı zaman parmaklarını oynatmak istemesi gibi bir duygu kapladı içini.

Yeniden salona döndüğünde, elinde şapkası, dik tuttuğu başı ve parlayan bir gülümseyişle kardeşinin yukarıya doğru geldiğini gördü. İstediği zaman güven verici davranışı, güçlü yanlarından biriydi. Büyük bir dolandırıcıda bulunması gereken her türlü yetenek vardı kendisinde, 'Ancak, bazılarında olduğu gibi eğitimi yeterli değil,' diye düşündü.

Nita, kardeşinin gülümseyişine ve selâmına karşılık verdi. Eğilerek kız kardeşini yanaklarından öptü. Oldukça tabiî bir davranıştı bu.

«Merhaba kardeş.»

Elbiseleri pek hantal görünüşlü değildi; trençkotunu ikinci elden bir paltoyla değiştirmişti, hatta ayakkabıları da yeniydi.. Başka göze çarpan bir şeyi yoktu üzerinde. Çekingen bir satıcı kimliğindeydi. Nita sordu:

«Nasılsın?»

«Şuna bak, oturmuş tıkınıyor. İştahın yerinde maşallah! Bu ne yediğin?»

«Sosisli sandviç. Para yanında mı?»

Sandalyesini ona yaklaştırdı:

«Tabiî, paran yanımda! Yaşlı meslektaşlarımın tepkileri nasıldı?»

Kolunu kız kardeşinin omzuna attı, iki sevgili gibi fısıldaşlaşmaya başladılar. Çok rahat hareket ediyorlardı. Nita, nazikçe kendisini yana çekti, yüzünü görmek istiyordu onun. Kardeşi, gülümsemeye devam ediyordu.

«Sandığın gibi değil. Saygınlıklarını korumak için soygunun suya düştüğünü ileri sürdüler.»

Jean güldü. Bu açıklama onu eğlendirmeye yetmişti.

«Şimdi sen anlat bakalım, Villeneuve'de neler oldu?»

Jean karşılık verdi:

«Çocuk oyuncağıydı bizim için; içlerinden en küçük boylusunu göndermişlerdi paraları saklamaya...» Saniyenin onda biri kadar durakladıktan sonra sordu: «Yavuklun ne âlemde?»

«Yaşıyor, ötekiler de. Niçin sordun?»

Jean, masanın üzerinde birbirine kenetlediği ellerine bakıyor, gülümsemesini sürdürüyordu. Garsona işaret ederek bir duble viski ısmarladı ve uzaklaşmasını bekledikten sonra sordu: «Eve döndüklerinde orada mıydın?»

Meraktan çok biraz endişeliydi. Yüzünün ifadesini değiştirmeden izliyordu Nita onu.

«Evet, oradaydım. Eve geldiklerinde farfaralık yapmadıklarını sana söyleyebilirim.»

Jean, yine kardeşini omzundan tuttu ve sevecenlikle okşadı:

«Şimdi zenginsin artık, memnun musun?»

«Senin ve arkadaşlarının da memnun olmamalarına hiç bir bir neden yok!»

Jean birden sordu:

«Onları son olarak ne zaman gördün?»

«Bir saat önce. Polis merkezinde!»

Blöf yapmadan, hayretle kız kardeşine baktı Jean:

«Ne söylüyorsun sen?»

Nita, sandvicinden kalan son lokmayı midesine indirdi ve içini çekerek:

«Deliğe tıkıldılar, dördünü de!»

Sonra birasını yudumladı.

«Bana bundan söz etmemiştin ama!» diye bağırdı Jean.

«Şimdi söylüyorum ya. Beni de üç saat merkezde sorguya çektiler.»

Jean, iyice şaşırmış görünüyordu. Aynı zamanda da bir ağırlıktan kurtulmuştu.

«Peki ne oldu, nasıl oldu? Böyle şey imkânı yok olmaz.»

Nita yeni bir sigara yaktı. Jean da sigara paketine doğru uzandı, filtreli olduğunu görünce, cebinden daha sert içimli filtresiz bir sigara çıkardı.

«Polisler, erkeklerimizin gelişinden on dakika sonra baskın yaptılar. Nasıl haber aldıkları doğrusu çok garip.»

«Belki de soygun yerinde görülmüşlerdir,» diye bir fikir öne sürdü Jean.

«Fakat, Sava'nın adresini nereden biliyorlardı. Bana çok komik geldi bu iş...»

«Haklısın, düşünmeden konuştum. Öyleyse biri ihbar etti,» diye kafasını sallayarak mırıldandı Jean.

«Aşağı yukarı aynı şeyi ben de tahmin ettim.»

«Öbür üçü de evli değil mi? Belki de biri, karısıyle birlikte bir dolap çevirmek istemiştir.»

Nita, ilgisizce karşılık verdi:

«Çok az bir dikkatsizlik yeterliydi.»

Jean içini çekti:

«İşte böyle yavrum,» Sonra boşluğa daldı gözleri. Bir süre sonra: «Bana bak, Sava için pek üzülmüş bir halin yok...» dedi.

Nita omuzlarını silkti:

«Oh, biliyor musun, kendimi dul hissetmiyorum. Üstüne sünger çekerim, olur biter!»

«Evet ama, ne yapacağını bana söylemen gerekir,» diye sırıtarak konuştu Jean. «Senin için kafamı bile kırarım!»

Tuvalet kapısında duran başgarson onlara doğ-

ru bakıyordu; uzakta olduğu için konuşulanları işitemiyordu. Her halde zamanını onların konuştuklarını hayal etmekle geçiriyordu. Hoşnut bir görünüşü vardı. Belki de hoşuna gitmişti bu iki sessiz sakin âşık. Nita:

«Uzun süreden beri Sava ile ilişkilerim tam kıvamında değildi,» dedi. «Belki böylesi daha iyi olur!»

Jean başını salladı:

«Beni ne kadar sevindirdiğini tahmin edemezsin. Eğer düşünürsen, rastlantının olağanüstü olduğunu anlarsın. Şimdi hisseni alacak, geleceğini garantileyeceksin!»

«Daha kötüsü de olabilirdi. Peki, nerede hissem?...»

«Yanımda, küçük bir paket içinde. Hakkın olan kadarını koydum oraya. Tuvalete gidip sayabilirsin istersen!»

«Sana güvenim var,» dedi Nita. «Şimdi siz ne yapacaksınız, sen ve ötekiler. Göze batmamaya dikkat edin. Paralarınızı boş yere harcamayın, ortalık çok bulanık!»

«Sava, tuzağa düşürüldüğünü anlar mı dersin?»

«Hayır. Çorbayı acı sona kadar kaşıklayacakları kesin. Anladığını kabul etsek bile, açıklamadan bizi içeri attıramaz...»

«Bizim için endişeye kapılma,» diyerek kardeşini avutmak istedi Jean. «Paraları bir süre için oda döşemesinin altına saklayacak ve eski alışkanlıklarımızı sürdüreceğiz.» Paltosunun yakasıyle oynamaya başladı; «Görüyorsun ya, aptallık yapılmayacak.»

«Peki, daha sonra?»

«Daha sonra mı? Daha bir fikrim yok. Zamanımızı rahatça geçirmeye çalışacağız. Belki de bu arada kârlı bir fırsat geçer elimize..»

Nita, kararlı bir tavırla sigarasını kül tablasında söndürdü.

«Daha yukarıya mı tırmanmak istiyorsunuz hep?»

Jean ona merakla baktı:

«Talihimiz iyi giderse, tabiî.»

Nita dudağını ısırdı ve bakışlarını başka yana çevirdi.

«Hesabı ödeyelim. Sonra da kısa bir yürüyüş yaparız...»

Bir çekişte viskisini midesine boşaltan Jean, beş frankı masanın üstüne bırakıp ayağa kalktı. Konuşmadan, bulvarın öbür yanına geçtiler. Pis ve sıkıntı verici bir hava çökmüştü şehrin üzerine; biraz da soğuk vardı. Nita, titreyerek yağmurluğunun yakalarını düğümledi. Huyghens caddesine dönüp Montparnasse mezarlığı doğrultusuna yöneldiler.

Sonunda, konuşmaya Nita başladı:

«Milyonluk büyük bir işe ne dersin? Resim tablolarıyle ilgili.»

Jean, hemen karşılık vermedi. Önce söyleneni sindirdi.

«Tablolar uzmanlık isteyen bir iş.»

«Sürümünü ben sağlayacağım,» dedi Nita. «Sigorta şirketleriyle dolaysız ilişki sağlayacağım. Değerlerinin beşte biri oranında olacak baş fiyatımız.»

«Beşte biri mi?»

«Tabiî. Toplam değeri ise aşağı yukarı beş milyon...»

Jean, dişleri arasından tiz bir ıslık çaldı.

«Paris'te mi?»

«Hayır, yakın bir çevrede, üç katlı bir villada.»

Jean ona hayran hayran bakarak:

«Bakıyorum, hiç de zaman kaybetmiyorsun,» dedi.

Nita, soğukça karşılık verdi:

«İlk olarak seninle bu konuda görüşmeye bugün karar verdim. Arkadaşlarını tanımıyorum. İş yapabilme yeteneklerini öğrenmek istedim önce... Bu soygunla, güvenimi tam anlamıyle kazanmış oldular.»

Jean, kafasını omuzları içine gömerek hafifçe güldü:

«Bizi denemek mi istedin?»

«Aşağı yukarı. Fakat, bu seferki... çorak bir arazide yapılan basit bir soygun gibi olmayacak... Yaka genişliğinizin gömleğe uyup uymayacağı üzerine karar vermeniz gerek. Yoksa, öğütüm şu: Elinizi bu işle kirletmeyin.. Yer çok uygun; özellikle geceleri sessiz. Park yerine girişte kapıcının bir kulübesi bulunuyor. Bu kulübede üç kişi oturmakta: Bahçıvan, karısı ve bir hizmetçi. Bina enfraruj bir sistemle döşenmiş, ayrıca demir parmaklıklı pencereler ve en yakın karakola bağlı bir alarm düzeni var.»

«Ve biz, bu yapıya girme cüretini göstereceğiz!» diye alaylı bir şekilde güldü Jean. «Her halde kocana delikte eşlik etmeye can atıyorsun!»

Nita duymazlıktan gelerek ekledi:

«Resimler bir çeşit sergileme yeri olarak kullanılan birinci kattaki bir odada. Bu oda, ev sahibinin yatak odasına bitişik. Gördüğün gibi, alınması imkânsız gibi görünen bir kale havasında..»

«Nereden biliyorsun bütün bunları?»

Edgar Quinet bulvarını da geçtiler, mezarlığı çevreleyen duvar boyunca yürümelerini sürdürdüler. Nita, kardeşinin kolunu tuttu ve titreyerek kendine çekti.

«Ev sahibi, benim eski müşterilerimden biriydi. Bir seferinde, beni bazı arkadaşlarımla birlikte küçük bir seks partisi için evine götürdü. Epeyce insan vardı odada; biz ve onun erkek arkadaşları, hepimiz sarhoştuk. Adam biraz palavracının biriydi; özellikle sarhoş olunca, sahip olduğu her şeyiyle övünen bir tipti; resimleri, alarm düzenini v.b.. Bize hepsini gösterdi; hatta, soygun yapan hırsızlar gibi bir oyun bile düzenledi. Yeni, Amerikan sistemi alarm aygıtı yaptırmış. Sonunda hırsız polis oyununa başladık, kızların üzerinde hiç bir elbise yoktu... Bir cümbüştü ki, sorma... İki gün sürmüştü.»

«Zayıf bir yerini bekliyorum,» diye heyecanla atıldı Jean. «Kesinlikle öyle bir yanı vardır, yoksaa.»

«Evet. Çok küçük bir yer. Yalnızca bu kadar...» Elleriyle bir metrelik bir uzaklığı gösterdi. «Bir ara hepsi iyice sızmıştı ve sırf merakımı gidermek, çevreyi dolaşmak için bu durumdan yararlandım. Tavan arasına kadar geldim. Biliyorsun, tavan aralarına karşı özel bir ilgim vardır. Bu yapıdakini de görmek

istemiştim.. Bomboş, oldukça soğuk ve ürkütücüydü orası. Yalnızca bir çatı penceresi vardı. Dam bakımı ve baca temizlemek için kullanılan cinsten. Biraz alkollüydüm ve pencereyi açmak, oradan manzarayı seyretmek istedim. Yazdı, ay ışığının aydınlattığı nefis bir geceydi. Alarm düzenine dikkat etmeksizin bir sandığın üzerine tırmandım ve pencereyi açtım. Kafamı dışarı çıkarınca ne oldu, biliyor musun, hiç bir şey! Alarmın daha aşağı katlarda işlemesine ve işlerini yapmasına karşılık burada bir şey yoktu. Sorma nasıl oldu diye?»

Jean: «Emin misin? Belki de oraya dokunmamışsındır,» diyerek Nita'nın sözünü kesti.

«Yüzde yüz eminim. Tavandaki pencere kilitli değildi ya da açıkça gerek duymamışlardı kilitlemeye. Çünkü, yukarısı o kadar yüksekti ki, çevreye bakarken bir ara başım döndü. En azından yirmi metre yükseklikte. Ayrıca, damı da saçaklara doğru dik bir biçimde iniyordu. Yapının mimarisi oldukça eskiydi. Bir çeşit büyük baca taşlarıyle yapılmış bir şatoyu andırıyor. O anda ayıldım ve soğukkanlılıkla, biraz çevik olan birisinin bu yoldan villaya rahatlıkla girebileceğini düşündüm.»

Jean durdu. Biraz öne bükülmüş durumuyla sanki önünde duran pis su birikintisine basmamaya dikkat eden bir adamı andırıyordu. Sonra kardeşinin elini serbest bıraktı ve ona doğru döndü:

«Birlikte çalıştığım arkadaşlar arasında, dağda avcılık yapanlara hizmet etmiş biri var; Alp dağlarında hem de... İlk tutuklanışına kadar hep dağlarda

kılavuzluk yapmak istemiş. Bir başkası, daha küçük bir oğlanken cambazlık yapmış, bir sirkte akrobasi grubunda çalışmış.. Yani, bu çok zor bir iş değil bizim çocuklar için. Bir an kabul edelim; bizimkiler içeri girmiş ve resimlerin sergilendiği odaya kadar inmiş olsunlar. Ama, bu işin daha başlangıcı.» Nita'nın bileğini yakaladı:«Bir dakika, konuşmamızı uzatmadan sana bir şey sormak istiyorum: Fikrin güzel, fakat yeni ve aktüel değil. Her halde bu gece âlemini Sava'dan önceki zamanda yapmışsındır, yoksa ben mi yanılıyorum?» Kafasını çevirdi ve soğuk soğuk onun ta gözlerinin içine baktı.

«Adama, daha on dört gün önce Champs-Elysée caddesinde rastladım, bütünüyle rastlantıydı. Beni tanıdı ve öğleden sonra evine götürdü seviştik... Tam Sava'ya kızgın olduğum zamanda.»

Herhangi bir serzenişe imkân vermemek için sesinin tonunu da yükseltmişti. Jean utanmıştı. Nita'nın seks hikâyeleri onu hep tedirgin ederdi. Hemen özür diledi. Onu ilgilendirmezdi ama, bilgi sahibi olması da hakkıydı.

«Adamın, karısıyle birlikte yandaki odada yattığını söylüyordun..»

«Karısı, genellikle yolculuğa çıkar. Paris'te ve New York'ta antika mağazaları var.»

Geldikleri yere doğru döndüler, yavaşça mezarlık kapısına kadar yürüdüler.

«Yan odada ister bir kişi uyusun ister iki kişi, bu problemimizi değiştirmez ki!» dedi Jean ve: «Resimleri indirmek, çerçevelerinden çıkarmak gürültü-

ye yol açar!» diye ekledi.

Nita derinden bir 'of' çekti.

«Şimdi beni dinle. Son olarak herifle evdeyken hemen sizi düşündüm. Ayrıntılarıyle durumu inceledim. On dört günden beri kafamı sürekli yoruyorum bu işle. Böyle bir soygun ancak en modern bir teçhizatla başarılı olur. Önce tırmanmak, sonra da evli çiftin saf dışı edilmeleri ilk planda göz önüne alınmalıdır. Bu teçhizatın nereden sağlanacağını da biliyorum üstelik..»

SONUNDA, taksi tutarak Nita'yı evine götüren Jean, geri dönüşünde, oturduğu yere iki yüz metre kala taksiden indi ve bu yolu yürüyerek gitti.

Lopez yatakta yatıyordu. Remy'nin getirdiği akşam gazetesindeki haberi yeni okumuştu. Fikir yürütmeden gazeteyi bir yana bıraktı. Daha önce yeterince tartışmışlardı konuyu. Şimdi hepsi Jean'i beklemekteydi.

Remy, pencere önünde ayakta duruyor ve sigara içiyordu. Gecenin karanlığına dalmış avluya bakmaktaydı. Belki de boşluğa dalmıştı. Pencerede dikilmek artık onda bir alışkanlıktı.

Sait, gazocağında Sırp usulü pilav pişiriyordu. Nefis kokuyordu yemek. Masanın üzerinde, iki şişe Burgunder marka şarap ve bir büyük kutu içinde kek duruyordu.

Remy, kızlar âlemine dalmıştı. Belli biri değil,

genel olarak kızlardı düşündüğü. Cezaevindeki gibi hayal ediyordu; kızlarla ilişki kurabilmek için, cezaevinde olmakla parasız olmak arasında hiç bir fark yoktu. Parasız elde edilebilecek kızlarda ise, onun gözü yoktu.

Dörde doğru Sait dışarı çıkmıştı. Saint-Denis caddesinde bir orospu bulmak istiyordu. Günlerce kaşınmasına rağmen en ucuz bir orospu için bile para bulamamıştı. Bu o derece içine işlemişti ki, belki de bu istek onu Villeneuve'deki soyguna katılması için onu kamçılamıştı. Bir saatlık zaman yetmişti ateşini söndürmek için. İsteğini yerine getirmiş eve dönerken ferahlamış ve memnun bir tavırla şarkı bile mırıldanmıştı. Şimdi yemek pişiriyordu. Kendisi ve dünyasıyle mutluydu. Bu Sait, tam bir tabiat çocuğuydu. Kıskanılacak durumu vardı bu yönüyle.

Para, tahta döşemenin altında duruyordu. Kendi payına düşeni alıp, bütün bir gece boyunca Paris' in en iyi orospusuyle vakit geçirebileceğini düşündü Remy. Arka arkaya, aşkın ilâhlarıyle sevişebilirdi parası bitinceye dek. Bin bir gece sürmezdi bu zevk; ama, biner franktan 15 gece sürerdi. Sesini çıkarmayan, paranın nereden geldiğiyle ilgilenmeyen on beş adet kadife ve ipek gibi parça bulmalıydı...

Yalnızca döşemeye kadar eğilmesi yeterdi. Ancak, kendisini tutması ve düşündüğünü gerçekleştirememesi pintiliğini ortaya koymuyordu. Daha çok monogram bir tipti Remy; düşünmesine göre çok, ama çok paraya ihtiyacı vardı, tasarladığı gibi bir kadına sahip olabilmesi için...

Hayal edilen çok güzel bir kadın olmalıydı. Pin-up-girl yerine günümüzde az bulunan gerçek bir kadın istiyordu. Ölümlü dünyada haremdeki sultanlar gibi yasak aşk yaşamaktı özlediği.. Para ile demir parmaklıkları ortadan yok edip aşka kavuşabilmeliydi...

Lopez'in gözleri tavana dikiliydi. Paris'e ve insanlarına doymuştu; insansız, geniş ve gözden ırak olan bir yer tasarlıyordu. Fakat, hayvanlar yaşamalıydı bu yerde. Ve ağaçlarla, bitkilerle kaplı, yani zevkle meşgul olacağı unsurlar da bulunmalıydı. Sadece ona ait olmalıydı bu şeyler. Bu hayal dünyası birinci isteğiydi. İkinci planda, bir ya da iki kadında gönül eğlendirmek için yakınında hazır olmalıydılar. Uzaklara doğru gitme zorunluğu durmadan artarak bütün benliğini kaplıyordu.

Jean'in, holde hafif sesler çıkaran adımlarını işittiler. Lopez yerinden doğruldu, Remy kapıya doğru döndü, Sait de elindeki kaşığı masanın üzerine bıraktı. Jean içeri girer girmez Lopez üzerine doğru atıldı.

«Biz Villeneuve'deyken neler yaptın?»

Jean yatağın üzerindeki gazeteyi gördü. Sabırsızlıkla son haberleri bekliyordu; fakat, birdenbire ilgisi kaybolmuştu. Sırtını kapıya dayayarak anlamlı bir gülümseyişle sıradan hepsini süzdü.

«Bu öğleden sonra ne mi yaptım?»

«Şakadan Polonyalıya telefon etmedin tabiî.» diyen Lopez ona gazeteyi uzattı.

Jean umursamaz bir tavırla karşılık verdi:

«Biliyorum, Nita'nın yanındaydım.»

Gaz ocağının üzerindeki tencereye yaklaştı, kapağını kaldırdı ve kokladı.

Remy sordu:

«Kocasını ihbar ettiğini söyledin mi? Her halde çok hoşuna gitmiştir bu durum!»

«Kim söyledi sana benim ihbar ettiğimi?» diye homurdandı ve burnunu etli pilava yaklaştırarak ekledi: «Bir sürü insanın olaydan haberi vardı; ayrıca, iki kadın da bu işin içindeydiler. Kız kardeşim, ihbarın benimle ilgili olduğu üzerine bir saniye bile tereddüt etmedi. Ayrıca, kimin ihbarı yaptığına aldırmıyor bile! İnanın ki neşesi yerinde. Sava'nın delikte oluşu kendisini daha da rahatlatmış. Yeteri kadar bıkmıştı o serseriden. Onun için bu olay çok yerinde oldu.»

«Yani, o mu yaptı?»

«Hayır, ben!»

«Peki, biliyor mu bunu?»

«Hayır, şüphelenmiyor.»

«Niçin ihbar ettin?» diye sordu Lopez. «Herifleri mangırlarını almak yeterli gelmedi mi? Kafanda çatlak var senin!»

Jean başını salladı ve ona acıyarak baktı.

«Herkes de görüyor ki yeteri kadar düşünmemişsin, Lopez. Sonunda, Sava'nın durumu inceleyip peşimize düşeceğini tahmin etmedin mi, ha? Para da söz konusu olursa, bu tip yaşlı kimseler çok inatçı davranırlar. Gerekli araştırmayı yapıp izimizi bulur ve öçlerini alabilirlerdi. Bana güvenebilirsin!»

«Sanırım, onlardan korkuyorsun!»

«Herhangi bir tartışmadan dolayı korkmazdım. Fakat herifler böyle bir işe giriştiklerinde bizi bir köşede kıstırıp arkadan vurabilirlerdi. Ayrıca, kız kardeşimi de korumam gerekiyor. Sürekli bir endişe ve tehdit içinde, ileride rahatça çalışamazdık. Yani, ya onlar ya da bizler...»

Konuşması ve tavrı kendisini savunmaya ihtiyacı olmadığını açıkça ortaya koyuyor, çocuklara masal anlatır gibi konuşuyordu. Sesinin tonu da gittikçe azalmaktaydı.

«Eğer birini aldatırsan, toparlanıp karşılık verme imkânını da yok etmen gerekir. Bir işe başladın mı, sonunu da getirmen şart. Size fikrimi söylemiş olsaydım, bana engel olabilirdiniz. Bundan dolayı sorumluluğu üzerime alarak ihbarı yaptım. Biri elini kirletmişse, o da siz değil yalnızca benim. Şimdi rahatladık, hapisten çabuk çıkıp peşimize düşemezler!»

«Sana göre öyle,» dedi Lopez. «Aptal herif, ya polisler, Sava, Nita ve senin aranda bir bağlantı kurup araştırmayı derinleştirirlerse?»

«Bağlantı kuramayacaklar. Çünkü o herifler her şeyi inkâr etmişler ve edecekler. Villeneuve'den söz edemezler; yoksa, boyunlarına kendi elleriyle ipi geçirmiş olurlar. Ötmeyecek kadar zeki insanlardır.» Böbürlenerek son kozunu da oynadı Jean: «Bana karşı güvensizliğinize ve Nita'ya gelince... Kız kardeşim milyonluk bir iş için yeni bir ipucu verdi...»

BEŞİNCİ BÖLÜM

SAINT-GERMAINE-EN-LAYE yakınında geniş, ip gibi uzanan az ışıklandırılmış bir bulvarın her iki yanında villalar vardı. Öğleden önce yağan yağmur, kuzey rüzgârlarına rağmen daha dinmemişti.

Villa, kapının her iki yanından başlayan iki yüz metre uzunluğunda geniş bir bahçeyle kaplıydı. Beş metre yüksekliğinde duvarlarla çevrilmişti. Kapıcı kulübesi giriş yerinde kapının solundaydı. Asıl yapı caddeden görünmüyordu. Yalnızca, yüz metre uzaktan ağaçların arasında çatısı seçilebiliyordu.

Gecenin iki buçuğunda duvarın dibinde duruyorlardı. Rüzgârlı soğuk bir hava vardı, yaprak ve yosun kokusu çevreye yayılmıştı.

Daha önce de ayrı ayrı buraya gelmişler ve her yanı kontrol etmişler, villaya giriş imkânlarını araş-

tırmışlardı. On günden beri boksörler gibi antrenman yapıyorlardı; on saat uyku, üç saat ormanda koşu, salonda jimnastik ve yemek rejimi. Bu seferki, bütünüyle kondisyonlarına bağlıydı.

Remy, merdiveni kurup ilk olarak yukarıya tırmandı; duvarın üstüne gelince, yana doğru biraz kayarak Lopez ve Sait'e yer açtı. Üçünün de üzerinde, hafif kara renkli paltolarla spor ayakkabılar vardı.

Jean, yüz metre ötede caddenin kıyısında park etmiş bir arabada oturuyordu. Duvara konan merdiveni, sonra da arka arkaya tırmanan ve öte yana geçip kaybolan arkadaşlarını izliyordu. Saatına baktı: 2,36. Önüne ve dikiz aynasından da arkaya bakarak bütün bulvarı gözaltında tutuyordu.

Sol pencereyi biraz indirdi. Rüzgârın gürültüsüyle, arada bir uzaktaki ana caddeden gelen uğultuyu işitiyordu. Son siluet de duvarın gerisinde kaybolmuştu.

Jean, cebinden küçük bir telsiz çıkardı ve antenini dışarı çekti. Mikrofonu dudakları düzeyine getirip ıslık çaldı. Karşılık olarak da tiz bir ıslık sesi geldi. Jean fısıldadı:

«Her şey tamam!»

Operasyon boyunca sürekli ilişki kurulmalıydı hiç bir şey rastlantıya bırakılmamıştı.

Aleti kulağına götürdü. Hafif ve boğuk sesler işitiyordu; her halde Sait, Walkie-Talkie marka telsizi yürürken cebine koymuş ve antenini de dışarı çıkarmıştı. Komik bir gürültü, ritmik bir hışırtıydı. Yüreğin atışı gibi düzenliydi.

Arabanın stop lambalarını yanar durumda bırakmıştı. Bulvarda başka park eden otomobil yoktu. Bu saatta hepsi özel garajlarda ya da bahçelerde duruyordu. Peugeot 403, park yerinin ortasında ve biraz soldaydı. Bu yerden kapıcının kulübesi ve evin bütün cephesi görülüyordu.

Soygunu ayrıntılarına kadar tartışmışlardı. Eğer herhangi bir terslik çıkarsa, arabanın çok uzakta olmaması gerekiyordu. Böyle bir durumda, Jean hızla ön farları yakarak ana kapıya doğru sürecek ve duvardan kaçacak olan arkadaşlarını destekleyecekti. Yani, araba olduğu yerde kalmalıydı, başka çözüm yolu yoktu. Gece görevlilerinin devriyesi düzenliydi; onlardan korkmalarına gerek yoktu. Fakat, beklenmeyen bir anda görünen bir polis devriyesi durumu değiştirebilirdi. Onun için bu ihtimali de hesap etmişlerdi.

Jean dışarı çıktı, motor kapağını açtı, vidayı gevşeterek bujiyi söktü. Kapağı açık bırakıp yeniden arabaya bindi. Bujiyi yanındaki koltuğa bıraktı. Zımpara kâğıdı, arabanın öbür kâğıtları, sahte kimliklerle birlikte gözde duruyordu. Böylece, orada park etmesinin nedenini, birden gelen polis devriyesine anlatabilirdi. Olabilecek bir silâhlı çatışma için de birinci sınıf donatıma sahiptiler. Bu durum kendilerine güven veriyordu. Jean, midesinde hafif bir yanma duydu. Öğleden sonra saat 2'de, zeytin ve biraz da kek yemişlerdi. Akşam, Remy onlara bir dilim ekmek, iki adet vitascorbal hapı ve bir bardak çay vermişti. Çünkü, işin tam ortasında, birden tu-

valete gitmek ihtiyacını duymamalıydılar. Remy için bu tedbir yeni değildi, dağa tırmanırken hep böyle yapardı.

Jean, yavaşça geğirdi. Arka koltukta bir örtünün altında duran MP'sini düşünmeye başlamıştı. Silâh kullanmak zorunda kalmayacaklarını umut ediyordu; hatta, demir parmaklıklı ana kapıdan havaya doğru, korkutmak için ateş bile etmemeliydi. Telsizde hayat belirtileri işitildi. Sait bir fısıltıyle: «Her şey tamam, çatıya tırmanma başlıyor,» dedi. Jean, karşılık vererek dışarısının da sakin olduğunu bildirdi ve saatına baktı: 2.45.

NİTA'NIN, Lyon istasyonundaki normal saata göre ayarladığı kol saatı ise 2.47'yi gösteriyordu. İkinci sınıf bir bekleme salonunda oturmuştu. Elindeki gazeteyi okumuyordu. Sırtında, deve tüyünden hafif bir manto vardı; omzuna asılı, domuz derisinden yapılmış benekli bir çantayı kalçasıyle sıra arasında sıkıca tutmaktaydı. Yas elbiseleri giymiş iki yaşlı kadın, bacakları arasındaki torbalarla oynayarak gevezelik ediyorlardı. Bir bahriye eri ağzını açmış horluyordu, kepini de burnuna kadar indirmişti. Salon çok sıcak ve sigara dumanıyle kaplıydı.

Jean'i ve arkadaşlarını düşünüyordu. Nerede olduklarını öğrenmesi için telsize ihtiyacı yoktu; bahçeyi geçip yapıya kadar gelmiş çatıya tırmanma hazırlığı içinde olmalıydılar. Dışarda esen buz gibi rüz-

gârı hissedince elinde olmaksızın titredi. Kardeşini göz önüne getirdi; Peugeot 403'ün direksiyonunda oturmuştu. Gözlerini kapattı, yapının yüksekliğini, çatının korkunç eğimini ve bu eğime rağmen yukarıya tırmanan adamın durumunu düşünüyordu. Sanki tırmanan kendisiymiş gibi, heyecandan, sırtına soğuk terler aktığını hissetti. Sonra tabloların asıldığı odayı gözlerinin önüne getirdi; duvardaki resimleri, siyah çerçevelerini, masayı ve iki büyük deri koltuğu...

■

GECENİN alacakaranlığında ev, kale gibi gözüküyordu; Remy, çatıya kadar yüksekliğin 18 metre olduğunu tahmin etti. Kapalı pencereleri ve kaygan cephesi, evden çok çelikten yapılmış bir kasaya benziyordu. Üstelik alarm aygıtı da vardı. Ev sahiplerinin rahatça uyuması mucize değildi. Böylece güvenlik altına alınan yapı için köpeklere ve duvarın üzerinde elektrik akımı geçiren tellere tabiî ki gerek yoktu; modası geçmiş araçlara tenezzül edilmemişti. Hatta, bahçenin çok bakımlı ve çimlerin bir halı gibi olması, paranın ve güvenliğin varlığını duyuruyordu insana.

Rüzgârın etkisiyle havayı bulutlar kaplamaktaydı. Gökyüzündeki yıldızlar yavaş yavaş kayboluyordu. Sabah karanlığına doğru don olacağı belirtileri sezilmekteydi.

Parkı geçip eve yaklaşmadan Lopez ve Remy

paltolarını çıkarmıştı. Üzerlerinde kara renkli kazaklar vardı. Remy iki naylon halatı göğsü ve kalçası düzeyine dolamıştı. Lopez'in elindeki iki keten torbanın içinde taşıyıcı kayışlar vardı; biri sırtında, öbürü göğsündeydi.

Remy, yapının köşesine kadar geldi ve çatı ile birleşen pis su borusunu yokladı. Göğüs düzeyindeki ilk tutucu kancanın duvara iyice çakılmış olması, ötekilerin de tıpkı bu tarzda olduğu izlenimini veriyordu. Borunun duvarla arasındaki uzaklık, parmakların geçmesine yetiyordu, rahatça değil ama, tırmanmak için yeterliydi.

Remy, spor ayakkabısını bir çift kenevir tiftiğinden yapılmış sandaletlerle değiştirdi. Doğrulduğunda, önünde Lopez'in durduğunu gördü. Lopez'in elini omuzlarında duydu, parmaklarını hafifçe bastırıyordu, sonra sıkılmış yumruğuyle okşarcasına çenesine doğru vurdu.

Göğsündeki halatı eline doladı ve öbür ucunu, Jean ile ikinci konuşmasını bitiren Sait'e doğru attı. Bu halatın bir başka ucu da kancayla baldırına bağlıydı.

Daha sonra Remy pis su borusundan yukarıya doğru tırmanmaya başladı. Dağcıların alıştıkları geleneksel bir usulle, vücudunu duvardan uzak tutuyordu. Kendini yukarıya her çekişte ayaklarının ucuyle duvardaki taşlarda basamak yeri arıyordu. Bütün ağırlığını ayak parmaklarının ucuna vermişti, ellerini ise dengesini korumak ve tırmanmak için kullanıyordu. Yavaşça ve gürültüsüzce yükselmekteydi.

Arada bir durup borunun durumunu denetliyordu. Yukarıya doğru her hamlede Sait, sarılı halatı biraz daha açıyordu. Lopez, telsizi alıp kulağına dayamıştı, bir yandan da tırmanışı izliyordu.

Sonunda damın kıyısına kadar yükselen Remy, sol eliyle çatıdaki yağmur oluğunu tuttu, dikkatle sağlamlığını inceledi. Şimdi her şey buna bağlıydı. Yalnızca tecrübesi kendisine güvenlik sağlayacaktı. Oluk boyunca kolları ileriye doğru gerilmiş durumda, altı metre kadar yana doğru ilerledi. İlk bacanın yüksekliğine erişip erişemeyeceğini de hesap ediyordu o anda. Sağ eliyle de oluğu yakaladı; bastığı yerden ayaklarını kaldırınca boşlukta sallanmaya başladı. Yağmur oluğu hafif bir esnemeyle bu yüke dayanacağını gösterdi.

Bu yükseklikte rüzgârın esişi daha kuvvetliydi. Vücudunu dayamak için dizini duvara doğru çekti. Çok çabuk hareket etmeli, vücudunu sallamadan ilerlemeliydi. Her tutuşta sanki oluk dayanamayacak gibi gözüküyordu. Bir elini serbest bırakıp yirmi santim daha uzak bir yerini tutunca hissediyordu bunu.

Sonra, ilk demir basamağa erişti, baca ile aynı düzeyde bulunuyordu şimdi. Buradaki oluk daha sağlamdı. Sağ elini, kancayı tutmak için serbest bıraktı. Parmakları biraz tutulmuştu, istenileni tam yerine getiremiyordu. Sol eliyle tutunmuş, boşlukta sallanır durumda kancayı oluğa yerleştirdi, biraz da talihi yardım etmişti.

On santimetre uzunluğundaki naylon halat, kan-

cayı hareketli bir halka ile bağlıyordu. Bu halka üzerinde kayan halatın 18 metre aşağısındaki ucunu Lopez ve Sait tutmaktaydı. Bu, Lopez'in fikriydi. Her gezici sirkte, trapezciler kendilerini çadırın damına doğru böyle çekerlerdi. Şimdiki durum ise Remy'nin hiç bir dayanak yeri olmayan dama çıkmasını gerektiriyordu.

Çatının su oluğundaki gezi, aşağıdakiler için birkaç saniyede tamamlanmıştı. Oysa şimdi ayağını kancaya doğru uzatan Remy için daha uzun sürmüştü ve ötekilerin acele etmesini istiyordu.

Lopez ve Sait, dikkatle halatı gerdiler. Remy aşağıdan çekişi hissetti. Çatı tam gözleri düzeyindeydi. Durmadan daha yukarıya çıkıyordu. Kancalı halatın sonuna gelince, ayaklarıyle yağmur oluğuna dayandı.

Eğim, düşündüğünden de çoktu. Dört metre üstünde, dam yüzeyinde yükselen baca görünüyordu.

Remy, yavaşça kolunu oynatarak kayışına bağlı kancalı madenî bir boruyu çıkardı, damın üzerinde bacayı oluşturan taşlara doğru kaldırdı ve çatlak bir yarığa iyice yerleştirdi, sonra elleriyle kendini yukarıya çekerken dizini ve ayaklarını da kullanıyordu.

Rüzgâr her türlü gürültüyü önlüyordu ve kelimenin tam anlamıyle damı titretiyordu.

Remy, bacanın çevresine doğru tırmanıp dam ile baca arasındaki köşede oturunca, çevresine bakınarak başardığı işi gördü. 'Boktan bir iş,' diye düşündü. Ter içinde kalmıştı.

Damdaki pencere bacanın arkasında, şöyle böy-

le üç metre kadar daha yukardaydı. Remy, parmaklarını oynatarak tutulmasını önlemek istedi. Rüzgâr buz gibi damın üzerinde esiyordu. Kalçasına dolanan halatı çözdü ve bir ucunu sıkıca bağladı. Sonra ayağa kalktı, derin bir soluk aldı. Halatın öbür ucunu boşluğa attı. Büyük bir yılan gibi kıvrılarak yapının cephesinden aşağıya doğru düştü.

Remy, bulunduğu yerden parkın bir tarafını ve kapıcı kulübesini görebiliyordu. Her şey sakindi. Saatının yelkovanına baktı, on bir dakika sürmüştü. Halat gerilmişti. Damın üzerine geldiğinde ayak parmağının uçlarıyle basacağı yerleri araştırdı. Lopez' in çıplak ayaklarını gördü. Bacaya gelince, hafifçe miyavladığını işitti, hep saçmalıklar peşinde koşardı bu Lopez; işte bile lüksü esirgemiyordu.

Lopez, kara elbiseler içinde, yuvarlak kalçasıyle yağmur oluğu boyunca tırmanan bir kediyi andırıyordu. Remy ona pencereyi gösterdi ve fısıldayarak soğuk havadan yakındı. Lopez işaretle ona, ellerini bacada ısıtabileceğini söyledi. Sonra dönerek göğsü üzerindeki torbadan on iki metre uzunluğunda kancalı bir halat çıkardı ve bir ucunu geniş deri kemerinin bir halkasına geçirdi. Remy de halkanın öbür ucunu yakaladı, bacanın çevresinde bir kere doladıktan sonra karnı üzerinde, ayaklarını bacaya dayayarak uzandı; yüzü ise çatı penceresine doğruydu. Damın bu bölümü eğimliydi. Lopez, Remy'nin sırtına yattı ve yavaşça üzerinden yukarıya doğru tırmanmaya başladı. Remy, arkadaşının ayaklarını omzunda hissedince ellerini kaldırıp onun ayak tabanları

altına yerleştirdi. Kaslarını gererek bir hamlede Lopez'i yukarıya doğru kaldırdı. Tahmin ettiğinden de ağırmıştı...

Lopez, çatı penceresinin düzeyindeydi şimdi. İşe koyuldu. Sanki bir atelyenin tezgâhında çalışıyormuş gibi sakindi. Hafifçe yana dönerek torbasından, kauçuktan yapılmış bir tas çıkardı ve onu cama yapıştırdı. Bir elmasla çevresini keserek dört köşeli bir cam parçasıyle birlikte kaldırdı. Açılan yerden kolunu içeriye soktu ve çatı penceresini açtı. Kanatlarını dama yasladı. Remy'nin elleri titremeye başlamıştı. Lopez, kendini pencere boşluğuna çekti. Remy de yükten kurtulunca doğruldu. Serbest olan halatın ucunu tuttu ve imkân oranında gerdi. Lopez kafasını iyice içeriye doğru uzattı. Aralık dardı, omuzlarının genişliği kadardı. Remy de yavaşça halat üzerinden yukarıya doğru tırmanmaya başladı. Lopez, aralıktan içeriye kayıp aşağıya inerken kendini koyu bir karanlık içinde buldu. Nemli kereste ve toz kokuyordu. Halata tutunarak dengeli bir tarzda kendini boşluğa, çevredeki örümceklerin bulunduğu yere doğru hızla bırakırken geleceklerini düşündü.

■

NİTA, oturma salonundan çıkarak boş bir gişeye doğru gitti. Daha sonra bir telefon kabinine girdi ve kapısını iyice kapadı.

LOPEZ ayaklarının altında döşemeyi fark edince halatı bir kere çekti ve kancayı çözdü. Bir cep lambası çıkarıp dar, mavi ışığını çevresinde gezdirdi. Nita'nın anlattığı o gecede kullandığı sandık dışında tavan arasının bu bölümü bomboştu. Yüzeyi kalın bir toz tabakasıyle örtülüydü. Lopez, tavan arasındaki kapıdan dışarıya çıktı ve kendini küçük bir koridorda buldu. Dik bir merdiven ikinci kata doğru inmekteydi. Evin iç planını ezberlemişti. Onun için bu katta kimsenin bulunmadığını biliyordu. İçerisi sıcaktı. Durakladı birden ve karanlığı dinledi. Sadece rüzgârın hışırtısı içeriye kadar gelmekteydi. Evde herkes uyuyordu. Lopez lambasını merdivene yöneltti. Düzgün rendelenmiş kerestelerden yapılma basamakları tanıdı. Lambasını söndürdü ve aşağıya inmeye başladı. Yanmış kereste, sıcak kül ve hafifçe Virginia tütünü purosunun kokuları geliyordu burnüna.

Birinci katta döşemenin üzeri bir halı ile kaplıydı. Yanık kereste kokusu daha şiddetliydi burada. Lopez yavaşça sol koridora doğru sürünerek ilerledi ve ikinci bir kapının önünde durdu. Eğer Nita'nın vermiş olduğu bilgi doğruysa burası yatak odasıydı, kapının arkasında uyanık ya da yatan birileri olmalıydı.

Lopez, asılı torbasından lastik bir maske çıkardı ve bununla ağzını burnunu örttü. Sonra kapı tokmağına uzandı, dikkatle çevirdi. Kapıyı birkaç santimetre kadar açınca tokmağı yine sessizce bıraktı. Diz çökerek kapıyı yavaş yavaş daha da açtı, arada bir

de çevreyi kontrol ediyordu. İki insanın soluk alışlarını işitiyordu; biri, ötekinden derin ve daha düzenliydi. Ayakları ve elleri üzerinde odanın içine kadar emekledi. Dikkati çekmeden döşemeyi kaplayan yumuşak halıyı yoklayarak rasgele karanlıkta ilerliyordu. Bir koltuğun ayağına dokundu eli. Soluk alışlarının gürültüsü, bir ara durmasına neden oldu. Halıyle örtülü döşeme tahtasının boğuk gıcırtısı duyuldu. Lopez kolunu uzatarak karyolanın kıyısını yokladı. Sonra dizi üzerinde doğruldu ve torbasından hava basan tabancasını aldı. Yataktaki biri gerinerek döndü ve hafif bir hışırtı, dudak şapırtısı, sesli bir yutkunma duyuldu, sonra yeniden sessizlik çöktü.

Lopez, dengesini bozmadan kolları hafifçe yana açık bir durumda doğruldu. Yatağı ayrıntılarıyle görüyordu şimdi. Silâhı, yatağın başucuna doğrulttu, tetiğe bastı ve ortalığa gaz yayılmaya başladı. Yedi saniye içinde gaz deposu boşaldı. Etkisi hemen kendini göstermeye başladı.

Düzenli soluk alışların ritmi birden kesildi, arkasından, derinden gelen soluk alıp vermeler duyulmaya başlandı. Aynı anda, sanki ağzına sinek kaçmış gibi öksürdü yatakta yatanlardan biri; sonra yatıştı ve yatağın kıyısından sarkan bir kol gözüktü.

Lopez, yedi saniye daha bekledi. Sanki bir şey olmamış gibiydi; soluk alışlar yine önceki normal ritmine dönmüştü. Ortalığa yayılan gaz, yatağa yorgana sindikten sonra, görülmez bir örtü gibi odayı kaplamıştı.

Lopez cep lambasını yeniden yaktı. Markhidi ve

karısı, birbirlerine sırtı dönük yatıyorlardı. Adamın hiç saçı yoktu; yüzü sararmış, burnu ise pis bir şeyi kokluyormuş gibi büzülmüştü. Pijaması erik mavisi rengindeydi. Üzerinde file bulunan boyalı saçı ve yüzündeki yağlı krem tabakasıyle hiç de iyi görünmüyordu karısı... Her ikisi de, uykuları sırasında nazikçe bayıltılmışlardı. Durumlarının böylesine tabiî oluşu inanılmayacak derecede ürkütücüydü.

Lopez, lambasını kadının gözlerine tuttu, kirpikleri hareketsizdi, eldivenli parmaklarının ucuyle kadına dokunmaya başladı, yanaklarına doğru götürerek biraz okşadı. Çok güzel bir durumdu; kuvvetli olmanın tadını garip bir biçimde duyuyordu.

Karyolanın yanında küçük bir masa vardı. Üzerinde kristal bir sürahi, üçte ikisi içilmiş bir kahve fincanı duruyordu. Açık bir kitap, halının üzerine bırakılmıştı, duvarda durmuş bir saat, banyoya açılan açık bir kapı ve şömine, odanın kalan dekorunu tamamlıyordu.

Markhidisler, yalnızca 45 dakika için bayıltılmışlardı. Daha sonra, herhangi bir tepki göstermeden normal uykularına devam edecekler ya da öksürüp kusacaklardı; bu durum, bütünüyle vücut yapılarına bağlıydı.

Lopez, odadan dışarı çıktı, arkasından kapıyı kapattı ve maskesini indirdi. Resimlerin sergilendiği odaya ise yandaki kapıdan giriliyordu...

ALTINCI BÖLÜM

DÖŞEMESİ kara, duvarları beyaz renkli odanın içinde, madenî bir dosya dolabı, bir tabure ve iki deri koltuk vardı. Resimler çerçevelenmiş ve numara sırasına göre duvarlara asılmıştı. Her biri küçük bir lambayla aydınlanıyordu. Oda âdeta küçük bir müzeye benziyordu.

Lopez, birinci resme doğru gitti; kamıştan yapılmış iki kulübe ve ağaçlardan oluşan bir manzaraydı. Altındaki bakır işlemeli yazıyı okudu: **İdam Mahkûmunun Evi, Van Gogh.** Eğitim eksikliği nedeniyle sanat anlayışı kıttı. Bu resimde sanat çevrelerinin ne gibi bir özellik bulduğunu kavrayamıyordu. Üstelik, ilgisi şimdi daha da azdı.

Yüz yıl öncesi kostümleriyle bir çift opera locasında oturmuş temsil seyrediyorlardı: Renoir. Bi-

raz ileride, çıplak göğüslü zenci bir kadın: Matisse. Yanındaki tabloda, elbiseleri üzerinde mahzun bakışlı yoksul iki zenci kadın görülüyordu: Gauguin. Sonra, boynunda siyah renkli kadifeden bir bant, kulağının arkasında kırmızı bir karanfil, divanın üzerinde dinlenen çıplak, güzel bir kadın vardı. Olympia. Courbet, Corat... ve başkaları.

Torbasından bir jilet çıkardı ve boynunda siyah bantı olan kadının resmini öncelikle duvardan indirdi. 'Bu kadın Saint Denis çevresinde bile beğenilmez,' diye düşündü.

■

JEAN'İN sıkıntılı bekleyişi birden hareketlendi. Dikiz aynasında kımıldayan gölgeler görmüştü. Bulvarın bitiminde, çok uzakta dokumacı çırağına benzeyen iki karartı yavaş yavaş yaklaşıyordu. Telsizi eline aldı.

Sait, bir ağacın dibinde çimlerin üzerine oturmuştu. Dakikaları parmaklarıyle saymaktaydı. Bir ara içini çekerek durdu, hafif bir sesle şarkı söylemeye zorladı kendisini ve sonra yeniden saymaya başladı. Yaptıkları işin kötü gideceğine emindi. Başından beri böyle düşünüyordu. Kötümserlik ona özgü alışkanlıklardan biriydi. Ve şimdiye kadar da hiç yanılmamıştı. Çünkü, katıldığı bütün soygunlar acı sonla bitmişti.

«Sanırım, bir polis devriyesi geliyor,» dedi Jean.

«Boktan...» diye küfretmeye başladı Sait. «Kaç kişiler?»

«İki kişi; üzerlerinde pelerin, bisikletle geliyorlar. Acele etmeden yaklaşıyorlar. Hareketleri normal.»

Sait, kulağına dayalı telsizle ayağa kalktı ve çatıya doğru baktı:

«Ne yapalım şimdi; ıslık mı çalayım?»

«Lopez hâlâ içerde mi?»

«Evet.»

«Öyleyse hiç bir şey yapma. Telsizi arka koltuğa koyuyorum. Sözleştiğimiz gibi. Eğer herhangi bir terslik çıkarsa, rahatça işitebilirsin. Yüksek sesle konuşacağım. Tehlike geçince seni yine ararım.»

Jean, aleti koltuğa bıraktı, mikrofonu öne doğru çevirdi, ve üzerine bir bez serdi. Silâhıyle birlikte iyi bir donatıma sahipti. Motoru çalıştırıp oradan soğukkanlılıkla tüymek ve sonra da ortadan kaybolmak fikri hızla geçti aklından. Şimşek gibi hareket edebilirdi; saatta 100 kilometre hızla 'arabayı sürüp yeni bir yaşantıya başlayabilirdi. Ancak, hissesine düşecek iki yüz bin frankı düşününce gerçeğe döndü yine. Yapamazdı aslında. Sinirleri geçici olarak bozulmuştu. Belki de tehlikeyi atlatabilirdi. Ayrıca, sökülmüş bir bujiyle kaçmak mümkün de değildi. Peki, şimdi ne yapacaktı? Böyle bir durumda, öngördükleri planı uygulamaktan başka çıkar yol yoktu.

Arabanın içindeki ışıklandırma düzenini yaktı, bujiyi aldı ve zımpara kâğıdıyle zımparalamaya başladı, arada bir de dikiz aynasına göz atıyordu. Bisik-

letlerinin üzerinde tempolarını değiştirmeden yaklaşıyorlardı. Yavaşça birbirleriyle sohbet etmekteydiler. Her zamanki gibi turlarını yaptıkları anlaşılıyordu. Otomobille hiç ilgilenmiyorlardı. Rüzgâr, pelerinlerini hafifçe dalgalandırıyordu.

Kıyıda park etmiş arabaya yaklaşınca, bisikletlerinden inmeden durdular.

«Arıza mı?»

Gecenin bu saatındaki rastlantı vakit geçirmek için iyi bir fırsattı.

«Bujiler bozuk sanırım,» dedi Jean.

«Boterinin dolu olup olmadığına baktınız mı?» diyen kanun temsilcilerinden biri ona doğru eğildi.

«Evet, iyi çalışıyor.»

Öteki bisikletinden inip motora bakma konusunda kısa bir süre kararsızlık geçirdi, sonra burnunu çekerek kokladı.

«Belki de benzinin akışı normal değildir...»

İkisi de bisikletlerinden inmiş, motorun yanında duruyorlardı. Bu arada Jean havanın çok soğuk olduğunu belirtti. Atılgan ve yardımsever tavırları ile bu iki iri yapılı kanun temsilcisi tecrübeli birer polisti. Fakat, zararsız tiplerdi. Jean, hâlâ bujiyi zımparalıyordu; kendi kendine, belki de aşırı iyimser olup olmadığını sordu.

Teknik bilgisi olan birinci polis, elini motor kapağının altına götürdü, sonra parmağını ağzına götürerek dikkatle yaladı ve kafasını salladı.

«Bujileri görebilir miyim?»

Jean dışarı çıktı ve gülerek elindeki bujileri po-

lislere uzattı.

«Allah'ın bir lütfu gibi zamanında yetiştiniz. Bu konuda teknik bilgim çok zayıf.»

Sait, konuşulanların bir bölümünü işitmişti; özellikle Jean'in verdiği karşılıkları. Şimdi ise aletten ses gelmiyordu. Polislerin nasıl davranacakları konusunda tahmin yürütmek zor olmasına rağmen canını sıkmamıştı bu durum. Merakla, kulağındaki telsizi dinliyordu. Ömrü boyunca, önceden hissetmesine rağmen, zorluklar içinde bocalamıştı. Şimdi de tükürük ile çevrili ağzı yarıya kadar açık, sinirli bir biçimde dudaklarını kıpırdatıyordu. Elindeki telsizden boğuk bir ses geldi, sonra otomobilin kapısının kapandığını ve Jean'in teşekkür ettiğini işitti. Ardından, her vites değiştirişte artan motor gürültüsünü duymaya başladı. Bir süre sonra Jean konuştu:

«Her şey yolunda! Polisleri gözden kaybedinceye kadar arabayı süreceğim, daha sonra yine aynı yere döneceğim.»

Sait, bir vuruşta bütün kötü düşüncelerden arınmış gibi rahat bir soluk aldı. Sırıtıyordu. Bir ölçüde bu olay sinirlerine iyi etki yapmıştı. Görevini şimdi eskisinden daha rahat yapacaktı. Yukarıda, bacanın köşesine büzülmüş bir durumda Remy oturmuş, bekliyordu.

Beş dakika sonra, Lopez'in tavan arasına geri döndüğünü işitti. Pek dikkat etmiyordu her halde. Bir büyük plastik çantanın arkasında sırtan yüzü görünüyordu. Çantayı dama çıkarıyordu. Ağzına kadar değerli tablolarla doluydu. Halatla aşağıya iniş-

leri, spor salonunda antrenman yapıyorlarmış gibi rahat oldu. Sait'e doğru yürüdüler, o da onları karşılamak için yerinden ayrıldı ve küçük bir olayın araya girdiğini; ama, yine her şeyin yolunda olduğunu söyledi.

Duvara geldiklerinde Lopez, telsiz aletini eline aldı ve sanki sigara yakıyormuş gibi öbür elini de kaldırarak Jean'e seslendi:

«Karavana yavrum. Hiç bir şey bulamadık!»

Gülmemek için karnını zor tuttu. Sait sabırsızlanıyordu. Daha dışarıya çıkmadan Lopez'in gereksiz yere saçmalamasına sinirlendi.

«Bırakın şakayı. Acele edin, yol açık!» diye Jean'in sesi geldi telsizden.

Paltolarını giydiler, duvara tırmandılar. Aşağıya atlayarak üçü de otomobile doğru koşmaya başladı. Yorgunluktan soluk soluğa kalınca tempolarını yavaşlattılar. Lopez çantayı Sait'e verdi.

«Al, taşı bakalım. Çok ağır ama..»

Otomobile yaklaşıyorlardı. Hemen dört kapı birden açıldı ve dört silâhlı adam caddeye fırladı. İkisi üniformalı ve ikisi sivildi.

«Kımıldamayın, eller yukarı.»

İlk olarak Sait durdu, Lopez ve Remy ise bir iki adım sendelediler. Arkalarında birden motor gürültüsü duydular, siren düdüğünü öttürerek tam gaz bir polis arabası geliyordu. Sonra projektörler yandı. Lastiklerinden tiz bir ses çıkartarak durdu. Biri elini uzatınca, Sait korkudan çantayı yere düşürdü. Polis arabasından daha bir sürü üniformalı dışarıya

çıktı. Projektörlerin ışığı altında kelepçeler takıldı ve çok bir şey söylemeden üçünü de içeriye tıktılar. Kapıcı kulübesinin bir penceresi arkasından ışık yandı.

İlk olarak Remy binmişti arabaya. Arabada Jean da vardı. Bakışı anlamsızdı. Her iki yanındaki polislere kelepçe ile bağlıydı, telsizi dizinin üzerindeydi; omuzlarını kaldırarak özür diler gibi başını önüne eğdi.

Hiç biri konuşmuyordu, bir baskın sonucu enselenmişlerdi. Polisler sessizce ve biraz da canları sıkılmış bir durumda otomobile bindiler. Harekât çok basit bir biçimde sonuçlanmıştı. Övünülecek durumları yoktu.

İçine aceleyle bir göz atıp çantayı şoföre veren sivil memur, villanın kapısını çaldı. O anda otomobil hareket etti. Sivil memur pencereleri açılan kapıcı kulübesinin önünde duruyordu.

Saint-Germain Polis Müdürlüğü'ne götürüldüler. Orada üstleri arandıktan sonra kimlik tespiti yapıldı. Komiser, resim dolu çantaya hiç önem vermeden, basit bir torbayı atar gibi yazı masasının üzerine fırlattı.

Basit hırsızlara uygulanan formaliteler gibi, sorguları yapılmadan kimlikleri kartlara işlendi. Nöbetteki polisler durumu seyrediyorlardı. Şişko biri aptalca sırıtmaktaydı. Bakışlarında kötü bir ifade sezilmiyordu. Sanki her gün böyle olaylara tanık oluyormuş gibi bir tavrı vardı. Beş milyonluk soygunu önemsemedikleri belliydi. Aptal değillerdi her hal-

de. Kanun temsilcilerinin yüklendikleri sorumluluklar vardı. Aldıkları talimata göre sakin duruyorlar, her zamanki sıradan işleri yapıyorlardı.

Silâhları çantanın yanına, masanın üstüne kondu. Polislerin, hiç olmazsa biraz dikkatini çekmişlerdi; fakat bu sefer de aptalca bakışarak işaretleştiklerini gördüler.

Remy, umursamaz bir tavırla sırıtıyordu. Sait, yere çökmüş, kafası elleri arasında duruyordu. Dayak yemiş bir yetim çocuk gibi, Jean duvara dayanmıştı. Lopez sinirliydi. Bu pis yerden Paris'e, Versailles'e ya da herhangi bir cezaevine götürüleceklerini düşünüyordu. Sobanın üzerindeki cezvede kahve pişirilmekteydi. İçerisi idrar, sarmısak ve polislerin kokusuyle dolmuştu.

Bu gece başka bir yere götürülmeleri mümkün değildi. Onun için, hepsini birden odadaki hücreye kapattılar. Birbirlerinden ayırmaya bile gerek duymamışlardı. Suçüstü yakalanmışlar, inkâra kalkışacak dayanakları kalmamıştı.

Tahta bir sedirin üzerinde, sarhoşun biri horluyordu. Kapı kapanır kapanmaz Lopez, Jean'in boynuna doğru saldırdı. Remy aralarına girip Lopez'i frenledi.

«Bırak! Önce konuşsun.»

Jean kendini korumuyordu:

«Pis herifin işini bitireceğim,» diyen Lopez ve onu duvara doğru itti.

«Dışardakiler de bunu bekliyorlar zaten.» Remy ikisini ayırmaya çalıştı. «Onu, bile bile bizimle aynı

hücreye kapattılar. Amaçları bizi kışkırtmak.»

Sarhoş adam gürültüden uyandı ve kekeleyerek:

«Mardi, sen misin, sevgilim,» dedi ve öbür yana dönerek yattı.

«Yanıma yaklaştıklarında her şeyi biliyorlardı,» diye fısıldadı Jean ve kendini savunmaya başladı: «Her şeyi biliyorlardı, telsizi ve üçünüzün evde olduğunu. Sait'e sorun. Bujiyi sebep göstererek beni arabadan dışarı çıkardılar. Telsiz aletinin etki alanı dışında beni elegeçirmek istediler. Bir kelime bile söylemeden birden silâhlarını çıkarıp beni otomobilin içine bindirdiler. Arabayı sürmedim. Orada kaldık. Beni, Sait'le konuşmaya ve her şeyin yolunda olduğunu söylemeye zorladılar. Polis arabası yakındaydı, bir sokağın içine park etmişti ve ben sizinle yine konuşmak zorunda kaldım. Her şeyi biliyorlardı.

Lopez onu ranzanın üstüne doğru itti.

«O halde kız kardeşin ihbar etti, kahpe...» dedi Remy.

«Herife bak! Aptal mısın sen, bu işte o da bizim gibi tam iki yüz bin frank kaybetti,» diye karşılık verdi Jean.

Lopez elleriyle onun saçlarını tuttu ve çekmeye başladı.

«Öyleyse sendin! Bizi gammazladın, değil mi? Bu orospunun yanında büyük adam rolü oynamak istedin her halde.»

«Onur sözü, Lopez, ben değildim. Hiç sizden ayrıldım mı?»

«Emre uyma rolünü biraz abartmalı bir biçimde

yerine getirdiğini söylemeliyim. Saçmalığı bırakmamı, caddenin serbest olduğunu bana sen söylemedin mi?»

Lopez, saçlarını serbest bıraktı ve esaslı bir tokat attı. Jean karşı gelmedi, her şeyi kaderine bırakmış gözüküyordu.

«Haksızlık yapma, Lopez; benim yerimde sen olsaydın, ne yapabilirdin?»

Lopez onu omuzlarından kavradı ve dişleri arasından homurdandı:

«Hiç birimiz senden, polislere boyun eğmeni istemedi, domuz herif. Ama, sesindeki küçük bir işaret ya da kısa bir süre duraklaman bizi uyarabilirdi!»

«Durumu, imkânı yok anlayamazdınız; ayrıca, hepiniz fareler gibi içerde kapana kısılmıştınız!»

«Bırak onu,» dedi Remy. «Bir anlamı yok artık üstelemenin.»

Ranzaya uzandı, pek ilgilendirmiyordu bu olay kendisini. Şu anda kimin ihbar ettiğini bilmek anlamsızdı. Öğrenirlerse kime yararı dokunacak, ne değişecekti?

Sait, ranzanın ucuna oturmuş, kendinden geçmiş mahzun bir durumda derin düşüncelere dalmıştı. Gemisi batmış bir kaptanın tavrını takınmıştı; tıpkı bundan iki yıl kadar önce tutuklandığı gün gibi. Bu adamlarla en iyi arkadaşlığın, kapalı bir çevrede gelişeceğini düşünüyordu her halde...

Lopez hücrede bir süre gezindikten sonra Remy'nin yanına ranzaya uzandı. Sarhoş adam horluyordu, pis kokusu çevreye yayılmıştı. Sırtüstü yat-

mış, ellerini yana sarkıtmış, ağzı açık bir biçimde uyuyordu. Varlığı ve kokusu, Jean'la arkadaşlarına geleceklerinin nasıl olacağını muştulamaktaydı.

«Yetkili yer Versailles mahkemesi,» dedi Remy yavaşça. Gözlerini tavana dikmiş, sanki bir doktor gibi teşhis yapıyordu. Sonra ekledi: «Sabıkalı oluşumuz da göz önüne alınırsa, en az 10 yıl yeriz.»

«Nita?» diye mırıldandı Lopez.

Sait ayağa kalktı:

«Böyle olacağı belliydi. Ötekilere yaptığın kalleşlik, başımıza bu felâketi getirdi...»

«Biraz uyumaya çalışacağım,» diyen Remy, yana döndü.

Bir süre sonra, Lopez'in kulağına fısıldadığını duydu:

«Döşemenin altındaki paraları bizim için alacak birini tanıyor musun? Hiç olmazsa avukat tutmak için...»

Remy kafasını salladı ve sırıtarak sessizce mırıldandı:

«Nita!»

■

ERTESİ GÜN saat dokuzda komiserin bürosuna götürüldüler. Versailles savcılığının temsilcisi ve şapkaları dizlerinin üzerinde akşamki iki sivil memur da oradaydı. Komiserin karşısına getirilişleri biraz garipti. Daha çok bir tiyatro oynanır gibiydi. Komiserin yüz ifadesi, özel bir program düzenleyen bir ti-

yatro direktörünü andırıyordu. Onlar ise, heyecanlı, atraksiyonu bol bir temsilin kahramanlarına benziyorlardı.

Komiser elindeki cetvelle lâubali bir biçimde oynuyordu:

«İşte bizim akrobatlar! Versailles'e götürüleceksiniz. Ama, daha önce sizden bir şey öğrenmek istiyorum; içine girilişi çok basit olan bir yapı için neden kendinizi bu kadar sıkıntıya soktunuz?»

Kelepçelenmiş elleriyle bir sıra dizilmiş, anlamsızca bakınıyorlardı.

«Alt kattaki bir pencereden içeri rahatça girebilirdiniz. Alarm düzeni olmayan ahşap bir yapı için yeterliydi bu. Yanlış bilgi verilmiş size her halde! Ya da hep böyle zorluklar mı çıkarırsınız kendinize?»

Yalnızca gösteriş için kafasını yukarıya kaldırdı. Aslında herhangi bir karşılık beklemiyordu. Bu küçük temsil hoşuna gidiyordu. Tam anlamıyle zevk alıyordu bundan. Dünyada hiç yorulmadan yapılabilecek tek soygun varsa o da buydu.

«Yirmi metre kadar yüksekliğe çıkarak boynunuzun kırılması riskini neden göze aldınız?» Çantayı havaya kaldırdı ve yine yazı masasının üzerine bıraktı.

«Çok kötü bilgi verilmiş size. Bunların hiç bir değeri yok; tabloların tabiî. Kopya olarak çok iyi. Bay Markhidi'nin Opera caddesinde bir satış galerisi var. Bunlar, ünlülerin özel bir yöntemle çoğaltılmış tablolarıdır. Evinin bir odasını, yabancı alıcılara göstermek için ayırmış...» Tablolardan birini çantadan

çıkardı ve sırıttı:

«**İdam Mahkûmunun Evi**... **Olympia**... **Kızıl Köpek**. Büyük bir sanat anlayışınız olmadığını görüyorum. Orijinali Cezayir'de. Cézenne'nin eseri ise Louvre müzesinde. Matisse de, halen modern sanat galerisinde asılı duruyor...» Parmağını tuval'in üzerinde gezdirdi. «Amatör olan herkes bir görüşte anlayabilirdi...»

Savcı temsilcisi ve sivil memurlar ağızlarını yayarak sırıttılar. İş hayatlarında şimdiye kadar böylesine iyi espri işitmemişlerdi.

«Teleskop merdiveni ve gaz tabancası da gereksizdi...» diyerek ekledi Komiser: «Bu sabah erkenden Bay Markhidi'yi ziyaret ettim. Sizin soygun teşebbüsünüzün ticarî işi için büyük reklâm olacağına inanıyor. Şikâyetçi bile olmadı sizden..» Sesinin alaylı tonunu birden değiştirdi. «Ama, gece ziyaretçilerinin donatımı içinde bir de silâh bulunduğunu öğrenince fikrini hemen değiştirdi. Size bu biçimde yanlış bilgi verenin kim olduğu konusunda kuşkulandığı biri yok..» Komiser, sivil memurlara dönerek: «Sizden herhangi bir konuyu gizleıneme konusunda anlaşmaya vardık..» Bakışıyle memurları süzdü, formalite gereği onların da onayını almış gözüküyordu. Sonra Lopez'e: «Size bilgi verenle, bize dün gece telefon edip ihbarı yapanın aynı kişi olduğunu kabul ediyoruz. Anlıyor musunuz? Sizi bilerek tongaya bastırdı ve bunun için de cezayı siz çekeceksiniz. Meskene tecavüz edip hırsızlık yapmak; hem de silâhlı olarak. İstekleri dışında insanları bayıltmak da ce-

zayı ayrıca yükseltecek... Geleceğiniz beni ilgilendirmez. Versailles'deki yetkililerle tartışmak zorunda kalacaksınız. Fakat, size bir öğüt vermemi isterseniz, şunu söyleyeyim ki, bu konuda susmaya devam etmeyiz!»

Problemleri aydınlatmak için söylenen eski bir şarkıydı bu.. Ama, bu sefer en uygun müziği çaldığının farkında bile değildi.

■

NİTA, her şeyi soğukkanlılıkla yapıyordu. Koltuğa dayalı durumda makyajını düzeltti. Yolculuk çantasını aldı ve koridora çıktı. Tren, Perrache istasyonuna yaklaşmaktaydı.

Çantasında, Villeneuve'deki soygundan kalan hissesi dışında, Saint-Germain-en Laye polis merkezini telefonla aramadan önce Clichy'deki konaklama yerinden aşırdığı para da vardı. Çok zor olmamıştı gizli yeri bulması. Jean'in söylediği gibi, paraları döşemenin altına koymuşlardı.

Bütün giderleri çıktıktan sonra, omzundaki çantada taşıdığı para altmış bin franktı. Sahte kimliğiyle de hukuken bakire olmuştu. Onun için artık kim ne derse desindi.

Lyon'da kalmayı düşünmüyordu. İlk otobüsle Annonay'e hareket edecek ve orada Ardéeche çevresinde küçük bir ev kiralayacaktı. Sessiz bir çevrede, Boldo'nun kaçışını nasıl planlayabileceğini rahatça düşünebilirdi. Hatta bütün servetini onun kaçışı için

harcamaya bile hazırdı.

Otobüsten indi. Hava çiseliyordu. İnce bir bulut tabakası arkasından bulanık güneş parıltıları görünüyordu. Soğuktu. Yükü yoktu. Artık, yeni bir insandı. Sabah gazetelerinde her halde olay üzerine bir haber okuyamayacaktı. Paris'in yüksek satışlı gazetelerini beklemek zorundaydı.

Biraz sabırsızdı. Bu sabırsızlık hoş bir heyecandan ileri geliyordu. Büyük bir iştahla lezzetli bir yemek bekleyen bir insan gibiydi. Sürpriz bir menü ile beklemediği bir yemek çeşiti de önüne gelebilirdi. Baskın sırasında, ayrıca küçük bir kazanın olmasına da sevinecekti; sözgelişi, yirmi metre yükseklikteki çatıdan aşağıya düşmeleri gibi...

Bu, Boldo'nun tutuklanması için almış olduğu öcü daha da tatlandıracaktı. Fakat ilk olarak sütlü kahve ve sandviçle açlığını gidermeliydi.

YEDİNCİ BÖLÜM

BİRER fincan kahveyi midelerine indiren Sava ile Chefo, yemek salonundaki masaların önünden geçen öbür tutukluları izlemeye başladılar. Ceza reformu üzerine durmadan konuşmak mümkündü ama, her şey yine değişmeden sürüp gidiyordu.

Salondaki masalar uzun ve dar öğrenci sıralarına benzemekteydi. Yemek sırasında sınıfta olduğu gibi oturuluyor, salonun bir köşesindeki kürsüden, yemek yiyen yirmi dört mahkûm, gardiyanlarca gözetleniyordu. Yüksek duvarlarla çevrili avludaki bütün yemek salonları birbirine benzemekteydi. Eski bir cezaeviydi. Fakat, büyük duvar taşlarıyle yapılmış geniş kubbeli dayanıklı bir bina görünümündeydi. Dış çevresi ve geri kalan bölümleri sanki sonuna kadar sağlam kalacak biçimdeydi. Modern cezaevi istemeyen, huylarını düzeltmeyen ve sık sık tutuklanan

mahkûmların bulunduğu bu yerde hiç reform yapılmamıştı. Bir çeşit toplumdan kopanların buluştukları eski model bir yerdi.

İşleri değişmiyordu. Cezaevi müdürünün çalışmasıyla resosyalizasyonu sağlama fikri bütünüyle kendine özgüydü. Personel de mahkûmlara benziyordu: Gardiyanlar ve idarî personel değişiklik istemeyenlerden oluşmuştu. Yaşlı, ama enerji dolu, zor eğitilen, asosyal, geri kafalı, gelişmeye ve ilerlemeye karşı, korku saçan, alın ve burun yapılarıyle galeri bekçilerine benzer görünüşleri olan bu tipler, cezaevinin karakteristik özelliklerini tamamlıyordu.

Her yemekten sonra mahkûmlar, yemek salonunun demir parmaklı büyük kapısına doğru sıra ile geçit törenindeki gibi yürürlerdi. Yamalı elbiseler içinde, sırtlarında bulaşık torbaları, göğüslerinin solunda sıra numaraları vardı. İnsan kendini her seferinde Victor Hugo'nun **«Sefiller»** eserinin bir sahnesinde sanıyorlardı.

Kapıda duran iki gardiyan geçerlerken, bir başkası da sıra boyunca giderek onları sayıyordu. Sıralar bozulmamalıydı; çünkü üçü de her seferinde aynı sayıyı tutturamıyordu. Ve böylece, yine baştan başlamaktaydılar.

Mahkûmların oluşturduğu sıra hareket etti. Çevreye soğan, helâ ve ıslak tahta bezi kokuları yayılmıştı. Hepsi de bu kokuya alışmış olduklarından aldırış eden çıkmıyordu içlerinde. Fakat, Chefo alışmamıştı daha, yine sayım sırasında arkasındaki herifin her dört adımda bir ayağına basmasına da si-

nirleniyordu. Gardiyanlar ve çok az konuşan dev yapılı bu herif yüzünden arkasına dönüp bir şey söyleyemiyordu. 'Belki de bu herif, deşarj olmak için ayağıma bilerek basıyordur,' diye düşünüyordu. Artık, sürekli itile kakıla, şamar yiyen bir çocuk olmaya alışmıştı. Yuvadan başlayıp ıslahevlerinde süregelen bir alışkanlıktı bu..

Her topluma uyan insanlar vardır ama, Chefo bütün insanlardan nefret ediyordu; çünkü, bir köşeden öbürüne atılan ve sonunda deliğe giren bir bilardo topu gibi hayatı boyunca yuvarlanmıştı.

Koridordan düzenli adımlarla geçip kavşağa geldiler. Burada öbür yemek salonlarından çıkan mahkûmlarla karşılaştılar ve birlikte avluya çıktılar. Chefo bakışını göğe doğru kaldırdı, temiz hava ile ciğerlerini doldurdu. Güzel bir sonbahar günüydü.

Sava önünde yürüyordu. Chefo, onun gri saçları arasında aşınmış gibi duran çıplak yara izlerine bakıyordu. Eğer arkasındaki herifle kavga etse, acaba Sava yardım eder miydi?

Bu merkezî cezaevinde kimse kimseyle samimî olmazdı. Ancak eskiden tanıdıkları birine rastlarlarsa durum değişebilirdi. Sanki, üye olmadığı bir kulübe yanlışlıkla giren birinin içeride kalmasına zorla izin verilmesi gibi bir hava vardı burada. Üç aydan beri içeride olmalarına rağmen ötekiler kendilerinden dikkatle uzakta duruyorlardı. Tarafsız olmayan bir karantinaya girmişlerdi sanki. Greve katılmayan işçilere karşı duyulan kin gibi bir duygu besliyorlardı.

Bu cezaevi daha çok ağır cezaya çarptırılmış sabıkalıların toplandığı bir yerdi. Ceza bakımından milyonerler yatağıydı. Beş yıl cezası olana dilenci gözüyle bakıyorlardı. Çoğu bu düzene alışan ve zaman kavramını iyice yitiren kıdemli mahkûmlardı.

Yani, bu kin ve güvensizlik yıllarca sürüp gidebilirdi. Chefo, o kadar umutsuzdu ki, Poissy'e gönderilen La Hauche'ü bile kıskanıyordu artık. Üzerinde yeni ütülenmiş gömleği, kolunun altında bir dosyayla mahkûmların arasından seçilmiş bir sırabaşı, arkasına bakmadan yürüyordu. Böyle tiplerin yanında insan kendini daha da perişan hissetmekteydi. Çok iyi ilişkilere sahip olmayan birisi burada sırabaşı olmak için yüzyıllarca beklemek zorundaydı.

Tutuklular, koltuk atelyesine gelince dağıldılar. Yüksek bir kürsü üzerinde yerlerini alan gardiyanların denetimi altında her biri tezgâhlarının başına gitti. Chefo, sonunda ferahlamıştı. Şimdilik, topuğuna basan ve atelyenin başka bölümünde bir Arapla çalışan heriften kurtulmuştu. Burada Araplara sık sık rastlanıyordu. Koltuk atelyesinde üç kişi vardı. Bu durum mahkûmlar arasındaki çeşitli ulustan insanların oranı üzerine bilgi verebilirdi. İçlerinde, Afrika'dan göç eden melezlerden, Polonyalılardan, Portekizlilerden, Yugoslavlardan ve Macarlardan temsilciler bulunuyordu. Tutuklular arasında dolaşan biri, kesin olarak kliklere ayrılmış, birbirleriyle sohbet eden bağımsız gruplara rastlayabilirdi.

Çoğu hukuken hiç bir devlete ve ulusa bağlı değildi. Bunlar, öyle kanun dışı davranmışlardı ki, sı-

nır dışı edilmelerine bile imkân yoktu. Kimsenin istemediği kişilerdi. Burası, yaşantılarını sürdürebilmek için son imkânlarıydı.

Chefo, Sava'nın yanındaki yerine geçti ve günlük çalışmasına başladı. Cezasını bitirip serbest kalınca mobilyacı olarak hayatını kazanabileceğini düşünerek avunuyordu. Daha sonra Sava'nın ne kendisi için, ne de başkası için yan tutmayacağını anladı. Çünkü, kendisi öç alma tutkusu içinde yanıyordu: Nita, Boldo ve öbür konularda. Sanki burada tutuklu değilmiş gibi hareket etmekteydi. Dolaşırken hayalete benziyordu. Bu haliyle bir ölçüde Chefo'yu kıskandırıyordu. Yıllarını burada rahatça geçirebilmek için en iyi yöntem, kendini başka bir dünyada hissetmekti.

«Bugün yeni bir grup mahkûm daha gelecek,» diye fısıldadı La Bigne.

La Bigne denen adam, dikkati çekmeden konuşma sanatının ustasıydı. Yıllardır üzerinde çalıştığı bu teknik, bir çeşit karnından konuşma sanatıydı. Öbürlerince istenmeyen anormal hareketli bu adam, onlarla dostluk kuran ilk mahkûmdu. Arı gibi vızıldıyordu.

Daha ilk günde dolaşırlarken dikkati çekmişti ve onlara aralarında Pannayes semtinden gelen biri olup olmadığını sormuştu. Uzun zamandan beri Pannayesli birisini beklediği anlaşılıyordu. Dost ya da düşmana rastlayacağını kendisi bile bilmiyor, unutmuş gözükmesine rağmen ilgisini sürdürüyordu.

«Belki birkaç yakışıklı delikanlı da vardır içle-

rinde,» diye pek kandırıcı olmayan bir tonla ekledi. «Bak, aramızda pek genç olanı yok.»

Deli gibi işine dalmış görünüyordu; tezgâha eğilmiş, hamarat bir işçi pozunda elindeki saman çöpüyle oynamaktaydı. Konuşurken dudaklarını bile kıpırdatmıyordu; anfili stereo aygıtı gibi kelimeler sanki herhangi bir yerden geliyordu. Dönerek yeni bir yumak aldı.

«Hepimiz bin beş yüz kişiyiz ve aramızda en çok on kişi genç. Sayabilirsin. Onlar da artık yaşlandı. Allah bilir nereden geldiklerini... Belki bu yenileri arasından birkaç tane hafifmeşrep oğlan çıkar. Yani, sadece öylesine konuşuyorum. Çünkü, bu denetim ve gözetleme düzeninde hiç de şansımız yok; ne senin, ne de benim!»

Chefo, ona susması için bir şey demeye cesaret edemedi. O tür konuşma tekniğini beceremiyordu. Bu La Bigne konuşmaya başladı mı, kendiliğinden susuncaya kadar beklemek gerekirdi; tıpkı yağmur gibi... Öğle yemeği için yine yemek salonuna gelirlerken, yeni gelen mahkûmları gördüler. İfadelerinin alınacağı odaya doğru uzanan koridorda duvara dayalı, sırayla duruyorlardı. Sava, birden uyuşukluktan sıyrıldı, otuz kişi arasında soldan üçüncü olan tutukluyu hemen tanımıştı, Jean'dan başkası değildi.

Yeniler ve eskiler birbirleriyle bir an için karşılaştılar. Sava, Nita'nın kardeşini iki kere görmüştü daha önce. Düşünceye o kadar dalmış olmasına rağ-

men Jean'ı sezmişti. Hatta, onu kokusundan bile fark edebilirdi.

Jean'ın da kendisini tanıyıp tanımadığını bilmiyordu. Karşılaşmaları herhangi bir belirtiden uzak, çok çabuk olmuştu. Yemek salonunda Chefo sinirliliğini üzerinden atamamıştı. Durmadan dirseğiyle, ona göz ucuyla bakan Sava'ya çarpıyordu ve cücenin suratı, pek sır tutamayan şakşakçı, yaşlı bir teyzeyi andırıyordu. Görünür biçimde titremekteydi.

Sava, onun bu durumuna neyin yol açtığını kendi kendine sordu. Çünkü Chefo, Jean'ı tanımıyordu. Mutfaktaki görevliler yemeğin hazır olduğunu söyleyip birer porsiyon kızarmış balık dağıtmaya başladılar. Chefo ayağa kalktı ve balığıyle yine yerine döndü, yemeye başladı.

Monique ona para gönderiyordu. Sava'nın ise dışarıda yeteri kadar yedek akçesi yoktu. Onun için kantinde parasıyle açıktan bir şey yiyemiyordu. Para havale edecek tanıdığı bir kişi bile yoktu. Herkes ondan kopmuştu. Şu anda cücenin arkadaşlığına sığınmıştı. Onsuz, yalnızca bayat patates yemek zorundaydı. İki yüzlü bir papaza benzeyen bakışıyle karşılaştığı zaman, Chefo kendini önemli bir kişi gibi hissediyordu.

Yemekten sonra avluya çıktılar ve alıştıkları gölgeli bir köşeye doğru gittiler. Güneşten, kıdemli mahkûmların yerleştirdikleri paravanalarla korunuyorlardı. Konuşma izni için çalınan düdük sesi duyulunca, ağzına kadar birayla dolu fıçı gibi köpürmeye başladı Chefo.

«Villeneuve'deki iki delikanlı yeni gelenlerin içinde!»

Jean'ı düşünen Sava:

«Hangi delikanlılar?» diye sordu.

«Chemin Vert'dekiler. Bana saldırıp yetmiş bin frankı aşıranlar! Şimdi de lapa lapa yağan kar gibi buraya düşmüşler. Bereleriyle onları Arap zannetmiştim ama, değiller. Aralarında, boksör tipli adaleli dev yapılı birini görmedin mi?»

Evet, Sava da görmüştü onu. Jean'ın yanında duran, bir bakışta göze batan bir tipti.

«Ötekileri de gördün mü? Uzun boylu zayıf, çingeneye benzeyeni!» diye fısıldadı Chefo.

Sava her ikisini de yüzeyden bir bakışla görmüştü. Fakat, kafasındaki görüntüler şimdi daha açık bir biçimde belirmeye başlamıştı. Çünkü Jean, iriyarı olanla uzun boylu zayıf olan herifin arasında duruyordu. Flaşla çekilen fotoğraf gibi onları gözünde canlandırabiliyordu.

Garip bir rastlantıydı: Nita'nın kardeşi, iki gangster arasında. Ve birden, olayın nasıl geçtiğini kafasında kurmaya başladı. Daha önce her şey ona çok karışık ve ilgisiz göründüğü için kuşkusunu tam bir temele oturtmamıştı. Şimdi ise birer birer biçimleniyordu; tıpkı, tavada kızaran yumurtalar gibi.

«Şimdi elimizdeler,» diye parladı Chefo. «Şimdi her şeyi açıklamak zorunda kalacaklar..»

Durumunu bütünüyle unutmuşa benziyordu. Sava sırtını duvara dayamış, o heriflerin hesaplarını nasıl göreceğini düşünmekteydi. Olay yine gözü ö-

nünde canlandı; bir sirk temsilinin, borazan ve trampet eşliğiyle son buluşu gibi.. Her şey, Nita, Boldo, Jean, polisler ve öbürleri arasında dönüyordu. Şahane bir temsildi. Birdenbire korkmaya başladı; korkusu daha çok, öç alamama duygusundan ileri geliyordu.

Onun için, boşalmalıydı. Chefo'ya bakmadan:

«Boksörün yanında başka bir tip gözüne çarpmadı mı? Biraz topluca bir herif. Nita'nın kardeşi; adı, Jean. Villeneuve'deki baskını onlar düzenledi. Ve sonradan bizi ihbar ederek işlerini bitirdiler...» dedi.

Chefo, kızgın kızgın ellerini oğuşturuyordu, çok soru sormadan, yalnızca başıyle doğruladı.

«Şahane bir şey olacak. Nereye düştüklerinden, başlarına gelecek katliamdan zerre kadar haberleri yok... ha... ha... ha...»

Sava ona doğru baktı, sanki onun varlığını yeni fark ediyordu. Cüce de öç almayı düşünüyordu. Chemin Vert için, rezil oldukları için ve hapisteki geçen zaman için, tam bir misilleme harekâtı düzenlenmeliydi. Kocalarını savaşa göndermek için kızıştıran kadınların davranışına benziyordu durumu...

Sava, birden kırk yıl öncesine döndüğünü hissetti. Pausenhof'taki eski okulundaydı. Karşısında eski cezaevi arkadaşları, güneş ışınlarıyle parlayan, abone oldukları yerde oturuyorlardı, yüzleri ve davranışları kovboy filmlerindeki artistlere benziyordu. Ufak tefek anlaşmazlıklar, jestler ve gizlice helâda içilen esrarlar, hep aynıydı. Arkadaşları arasındaki şakalar.. Ötekilerce korkulan kimselerdi. Özellikle

bir işe giriştikleri zamanki ağır başlılıkları beğeniliyordu. Göze batan en büyük özellikleri buydu, v.b...

Sava, bu okulu bırakmadığını, garip bir duyguyla ilk kez fark etmişti. Tanıdığı bütün kişiler dizi halinde kanun dışı işler becermişti. Çabuk büyümüş çocuklar gibi tecrübe sahibi olmuşlardı. Burada, kendisini olgunlaşmış tek kişi olarak görüyordu. Öte yandan Shefo'ya karşı güvensizliği de artmaktaydı.

«Öç almak için sessizce beklememiz gerekiyor. Eğer rastlantıyle bizim atelyeye atanmazlarsa, onlarla karşılaşmamız suya düşebilir.»

SEKİZİNCİ BÖLÜM

YENİ gelen tutuklular, akşam üstü kubbe altındaki hücrelere yerleştirildikleri sırada Jean, hastaların bulunduğu revire gönderildi. Hastalığı Versailles'den beri sürüyordu. Bacak adalelerinin gittikçe gerilmesi ve şiddetli ağrıya yol açmaları onu çokça tedirgin etmekteydi. Önündeki on yıl boyunca tek değerli varlığı bu adaleleriydi. Şartları göz önüne getirince günün birinde belki de ayaklarını kaybetmesi işten bile değildi. Versailles'de başlayan hastalık moralini de bozmuştu. Ayrıca, tutuklu domuzların arasında Sava'yı fark etmesi ateşini de birden yükseltmişti. Remy ve Sait'e kelepçeyle bağlı olarak yaptığı yolculuk bitkin bir duruma düşmesine yol açmıştı. Ateşi aşağı yukarı 38,8 dereceydi. Bu, hastabakıcılar tarafından, genel muayenede tes-

pit edilmiş, revire gönderilmesi öngörülmüştü.

Jean, arkadaşlarına Sava ile ilgili konuyu açıklamaktan kaçınmıştı. Aslında onlar da kendisiyle konuşmuyorlardı. Zorunlu kalırlarsa sözlüklerde rastlanmayacak küfürler ediyorlardı. Birbirlerine olan güvenleri sarsılmıştı. Lopez'den ayrı tutulması şanstı. Lopez daha erken kalkan bir trenle Eysses' deki cezaevine gönderilmişti.

Tutukluların hücreleriyle hastaların koğuşu arasında aşılması gereken çeşitli engeller vardı. Sonuncusundan da geçince, sınırı geçerek bir başka ülkeye giren bir turist gibi sevinmişti. Sanki bir gün önce atom bombası yağdırılmış bir ülkeden ayrılıyordu. Şimdi bütün gücüyle, revirde kalış süresini uzatmalıydı.

Hasta koğuşları genellikle birbirlerine benzer; yalnızca büyüklükleri değişirdi. Buradaki ise, insanı gerçekten etkiliyordu; iki katlı bir yapı, taş merdivenler ve dışarıya açılan koridorların çevrelediği küçük bir avlu...

Jean, alt kata yatırıldı. Bu bölümde, üçte ikisi dolu otuz yatak ve üzerinde çaydanlık olan büyük bir soba vardı. Dekoru ayrıca, gece lambaları, köhne bir kitaplık, ilâç şişeleri ve hastaların meraklı bakışları tamamlıyordu. Pencereleri büyüktü. Demir parmaklıklar olmasa, herhangi bir taşra hastanesine benzetilebilirdi. Yalnız özel olarak, yaşlı bir bahriyeliyi andıran revir hastabakıcısından yayılan parfüm kokusu, içeriye Paris'in havasını getiriyordu. İşinin verdiği imkânla kolayca saçlarını sarıya boyaya-

cak maddeyi bulabiliyordu her halde bu hastabakıcı. Ayrıca, eter içerek düşler âlemine dalmışların gizemli bir görünüşü de vardı onda. Konuştuğu zaman, ağzı açık bir parfüm şişesi gibi çevreye koku saçıyordu.

Ateşinin yükselmesi, Jean'ın dinlenmesini gerekli kılıyordu. Bundan dolayı onu kalın dudaklı bir hastanın yanına yatırdılar. Komşusuna hemen ısındı. Uzun zamandan beri özlemini çektiği dostça bir gülümsemeyle ona bakmıştı. Yüzünde, insanı rahatlatıcı bir ifade vardı.

Bir ölü gibi sakin ve sessizdi; zararsız bir ölüydü. Onun yanında öbür dünyanın havası hissediliyordu. Ömrü çok ince bir ipe bağlıydı. Fizikçe çökmüş değildi, özelliği daha çok çevresini mezarlıkta duyulabilen bir kokuyla etkileyebilmesiydi. Bu haline canının sıkılmadığı görülüyordu. Hoşa giden yanıydı bu. Hatta durumundan kıvanç bile duyduğu seziliyordu. Gülüşündeki zariflik, tıpkı esrara daha yeni alışan bakire bir kızınkine benziyordu.

«Nereden geliyorsun, küçük!»

Jean, onun gülümseyişine karşılık vererek konuştu:

«Versailles'den. Sen uzun zamandan beri mi yatıyorsun?»

«Yüksek sesle konuşma, burada sohbete izin verirler ama gürültü etmemek şartıyle.»

«Burası nasıl bir yer?»

Kalın dudaklı, ondan yana döndü.

«Çok sakin bir yer. Tabiî ağır hasta olduğun

sürece. Yoksa, hemen seni taburcu ederler. Nerelisin?»

«Clichyli, sen?»

«Dünyanın bir vatandaşı. Ama, Clichy'i tanırım. Neden seni içeri tıktılar?»

«Silâhlı soygun; on yıl yedim,» diye karşılık verdi Jean. Sonra eğildi, pantolonunu çıkarmaya başladı.

«Sakın dönme,» diye mırıldandı kalın dudaklı. «La Vape.. Revirin hastabakıcısı, bakışlarını arkana doğru çevirdi. Bir ay süreyle burada kalma şansın arttı; belki de daha çok..»

Jean, kızarak alnını kırıştırdı. Tıpkı Lopez'in aptalca fikrine benziyordu bu ima.. Bir çekişte gömleğini de çıkardı. «Ben mi bu şehvet düşkününü kendime yaklaştıracağım? Benim hesapta böyle bir şey yazılı değil. Bu fiyat karşılığında bile kendimi ona teslim etmem.»

Kalın dudaklı, yanlış anlaşıldığı için güldü.

«Hiç çekinme. Yardımcı doktorun denetimi altındadır o. Birbirlerini çok seven iki dostturlar. Biri öbüründen habersiz yabancıyla ilişki kuramaz. Bu salonda arada bir kaçamak bakışla riske girmekle yetinir La Vape. Düzgün arkası olanı ise hiç kaçırmaz. Bire yüz bahse girerim, yarın sabah vizitede herhangi bir neden ileri sürerek seni iyice muayene edecektir. Çok bir şey yapmaz, korkma. Sana arkadaşça bir salık vereyim; direnme, ona rahatça bakma fırsatı ver. Ama, bir kerede hepsini değil! Her şeyini tepsiye koyup sunma, striptizdeki gibi, yavaş

yavaş zevk ver. Buradakiler içinde en genci sensin. Dostuna olan etkini de küçük görmemek gerekir. Daha iyi bir deyimle, aydın kafalı bir adamdır o..»

«Buradaki yataklar kötü değil,» diyen Jean kendi yatağına uzandı.

La Vape masasında oturuyordu ve ıhlamurunu fokurdatarak içerken dalgın dalgın önündeki kayıt defterine bakıyordu. Sarı saçlarındaki dalgaların da yapma olduğu fark edilebiliyordu.

«Bacağında neyin var?» diye sordu kalın dudaklı.

«Kramp giriyor!»

Bir ayağı çukurda olan bu adamın konuştuğunu işitmek şaşılacak şeydi. Hayata ne kadar da bağlıydı. Sanki uzaktan duyulan bir müzik gibi eğlendiriciydi durumu. Mağaraya çekilmiş bir medyumun sesine benziyordu. Spritismus. Bir ölünün, yaşayan birine verdiği öğütler. Bundan dolayı da geçerliği çoktu. Jean bir ara durakladıktan sonra sordu:

«Peki, senin neyin var?»

«Benim mi! Öksürürken ciğerlerim ağzıma geliyor, diye, soğukkanlılıkla karşılık verdi, yanındaki küçük dolabın üzerinde duran tasın içindeki tükrükleri gösterdi. Tasa bakışı, yeraltı gerçeklerini hatırlatan bir telepati örneğiydi. Çünkü, korkunç biçimde öksürmeye başladı. Boğucu aksırığı insana o derece etki ediyordu ki, durumu izleyenin elinde olmaksızın soluğu kesiliyordu.

Jean, gizlice sol yanındaki yatak komşusuna baktı; çok yaşlı bir adamdı, sanki çok önce ölmüş de

burada unutulmuş gibi bir görünüşü vardı zavallının. Salonda öksürük sesi yankı yapıyordu. Ayrıca, yataklarda hafif kıpırdanmalar ve yarı sesli fısıldaşmalar duyuluyordu. Kalın dudaklı merakla tükürük tasını inceledi. Göze batmayan bir hasta ise inlemeye başladı. Bunun üzerine La Vape mırıldanarak ayağa kalktı. Kalın dudaklı istemeyerek tası elinden bıraktı ve sordu:

«Adın ne?»

«Jean; ya senin?»

«Benim de Jean; ama, benim kumpanyam bana Boldo der!»

Jean'ın ona duyduğu yakınlık artmıştı. Boldo da, aralarında bir çeşit kan kardeşliğinin doğduğunu hissetti. Uyumadan önce:

«Yarın sabah burada dikkat edeceğin, kendini sakınacağın kişinin kim olduğunu söyleyeceğim.»

■

KAYIT işlemleri, elbiseler, tıbbî muayene gibi formaliteler için yeni gelen tutuklular, daha çok orta çağ zindanlarına benzeyen kubbe altındaki hücrelerde beklemekteydi. St. Michel kilisesinin en ıssız köşesine benziyordu. Her halde sessizce, bir çeşit sindirme politikası uygulanıyordu.

Özellikle şüpheli mültecilere karşı öngörülen karantina tedbirine benziyordu. Sonra hepsine duş yaptırmışlar, bitlenmemeleri için üzerlerine DDT püskürtülmüştü.

Her biri hapishane elbisesini giydikten ve uzun süreden beri asık olan yüzleri gülümsemeye başladıktan sonra, cezaevi yetkilileriyle tanışmak ve kendilerine hoş geldin demek için mahkeme salonuna götürüldüler.

Salon, gerçekten duruşma yerine benziyordu. Yalnız daha küçüktü. Bakımlı ve her yanı cilâlıydı. Yargıç yerinde cezaevi müdürü oturuyordu, adı Goumi'ydi; köşeli, gür sakalı vardı, siyah ceket giymiş, başına silindir bir şapka geçirmişti. İriyarı, güçlü bir tipti.

Goumi'nin yanında Kertenkele adıyle anılan yardımcısı oturuyordu. Omzuna kadar geliyordu başı; yüzü, takma adının yerinde oluşunu doğruluyordu. Sağ yandaki başka bir kürsüde, başgardiyan Babard oturuyordu. Projektör gibi bakışlarıyle salonu izlemekteydi. Goumi'nin önünde bir yığın dosya vardı. Adamlar onar kişilik gruplar halinde getirilip salonun ortasına dizildiler. Müdür, buz gibi donuk ve tok sesi ve alay dolu bakışlarıyle, bu göreve rastlantıyle atanmadığını ortaya koyuyordu. Emrindeki mahkûmlara karşı sempati duymadıktan başka, onları tam anlamıyle hor görüyordu. Örümceklerden iğrenir gibi iğreniyordu onlardan. Snop olmaması da özellikleri arasındaydı.

Tutuklular tanıştırıldıktan sonra, Goumi hepsini sessizce süzdü. Tıpkı bir mezar çukuruna bakar gibi bakıyordu Goumi onlara. Yapmacık değil, normal bir davranışıydı bu. Rol oynamak âdeti hiç yoktu.

«Bu cezaevinde elebaşı olup kargaşalık çıkaran kuvvetli tipler bulunmaz. Kaçış imkânsızdır. Burası ıslahevi de değildir. İsyan hemen bastırılır. Anlaşıldı mı?»

Sakin ve öz bir konuşma. Bu adamın ilgi çeken bir yanı vardı. Yeni gelenleri dikkatle izliyor, her birinin yüzünü iyice belleğine yerleştiriyordu.

«Burada kuvvetli olan biziz. Sizin yapacağınız tek bir şey var: Boyun eğmek! Başka bir şey değil. Göze batmamayı anlayan için her şey kolay olacak. Esas olan, itaat ve çalışmadır. Tersine hareket edeni hemen buraya getirteceğim.»

Babard, doğrularcasına başını salladı. Kertenkele, sanki üzerine sinek konmuş gibi sivri burnunu yukarıya kaldırdı. Ardından da konuşmaya başlayarak iş bölümü yaptı.

Remy ve Sait, «Genel İşler» servisine verilince çok sevindiler. Sevinmelerinin nedeni, bütün cezaevleri içinde, hareket özgürlüğü en çok olan bu işin kendilerine düşmesinden ileri geliyordu. Her halde, burada süpürgecilere ve paspasçılara çok ihtiyaç vardı.

«Genel İşler» bölümü, sandalye ve dolap yapılan atelyelerin bulunduğu II No'lu yapıdaydı. Burası arkaya doğru biraz eğimliydi ve kapıya asılı yünden yapılma bir keçeyle meraklı bakışlardan korunuyordu. Cezaevinde her an uyumak için imkân bulunabilen tek salondu.

Sigara dumanının kirletmiş olduğu yüksek tavanlı ve oldukça büyüktü. Ortadaki kocaman kömür

sobasının boruları tavana paralel olarak boydan boya uzanıyordu. Modelleri farklı on beş demir karyola vardı. Bir çeşit antika demir karyolalarının bulunduğu müzeye benziyordu. Her yatağın üzerinde, yün battaniyelerinden yapılmış bir çardak geriliydi. Çardağı kaldıran ipler, tavana çakılı çivilere bağlanmıştı.

Geceleri yün battaniyeler aşağıya indiriliyor, uyuyan kişi soğuktan korunuyordu. Sadece «Genel İşler» servisine özgü olan, âdeta imtiyazlı bir yerdi burası. Ayrıca, masalar, sıralar, sandıklar, ekmek torbalarının asıldığı askılarla çeşitli eşyalar da salonun donatımını tamamlıyordu. Hem havası, hem de ayrıntıları bakımından, bir Afrikalı ile yoksul bir Avrupalının oturduğu yerlerin karışımını andırıyordu. Öteki tutuklulardan ayrı olarak, temizleme postası yemeklerini yine bu salonda yiyordu.

Günün bu saatında yalnızca bir kişi bulunurdu burada. Sait ve Remy'nin içeri girdiğini görünce selâm verdi. Yüzündeki ifadeler zorlu yılların izini taşımasına rağmen, Sait onu hemen tanıdı. Kısa bıyığı, dağınık saçları, Berberîlere özgü mavi gözleriyle tanınmamasına imkân yoktu: Ahmet Quidian. En ağır yoksulluk döneminin en kötü bir anında Lyon'da tanışmıştı onunla. Quidian, kollarını yana açarak Sait'i kucakladı.

«Burada seni bekliyordum. Arkadaşınla buraya gelmeni ben sağladım.» Ağır ve peltek bir Fransızcayla konuşuyordu. Sobanın yanındaki bir sırayı gösterdi oturmaları için. «Size kahve yaptım.»

Gangsterler şefi gibi, kibar bir gülümseyişle karşılamıştı onları. Şimdi, dışardakilere benzemeyen bir koyulukta pişen kahveyi sunuyordu. Bir kutuda kek de sunmaktaydı. Sait, atalarının geleneklerine benzer bir biçimde karşılanınca hemen rahatladı, hareketleri yumuşadı ve kendini güvenlik içinde hissetmeye başladı.

Remy, sessizce durumu izliyordu. Tutuklandığından beri yabancı bir eve hapsedilmek istenen bir kedi gibi yalnızca tek düşüncesi vardı: Kaçmak! Ara vermeden çevreyi inceliyordu. İki gündür elbise odasıyle duş yeri, duş yeriyle zindan arasında sürekli gide gele cezaevinin planını tespit etmiş, ayrıntılarıyle iyice kafasına yerleştirmişti.

Seremoni bittikten ve kahveler içildikten sonra Quidian konuşmaya başladı: «Hemen size yerlerinizi göstereyim, çünkü pek vaktim yok. Ranzalarınız işte şurada. Sait, benim yanımdaki yerde yatacak. Her halde kolayca alışacaksınız buraya. Yarın sabaha kadar bir işiniz yok. Yemeğimizi kantinden getiriyoruz.»

«Benim hiç param yok.» diyerek sözünü kesti Remy.

Quidian, eliyle 'adam sen de' anlamında işaret yaparak onun endişesini ortadan kaldırdı.

«Sait'in arkadaşı değil misin yoksa?»

Boşalan bardakları ayakları arasına koydu ve konuya yeniden değindi:

«Burasının pis bir batakhane olduğu ileri sürülebilir. Biliyorsunuz görevinizi tabiî; süpüreceksiniz,

tuvalet temizleyeceksiniz, bunun gibi işler yapacaksınız. Fakat, her yana rahatça gidebilme imkânınız var. İşe hemen alışabilirsiniz. Atelyeler arası bağlantılar da bize ait; sigaralar, yiyecekler ve her türlü alış verişler. Hepsi de kolay işler. Öteki mahkûmların yaşantılarına oranla buradaki hayat hiç de kötü olmadığı için sizi buraya aldırttım. Kendi aramızda her şey yolunda gider. Öbürleri de kafadar çocuklardır.»

Özelliklerine göre hepsi birbirine uyuyordu. Çoğunlukla Kuzey Afrikalı göçmenlerdi; kaynaşmış büyük bir aileye benzemekteydiler. Her yerde olduğu gibi burada da gruplarını kurmuşlar, eski alışkanlıklarını sürdürüyor, birbirlerinin dertlerine ortak olmaya çalışıyorlardı. Bir ölçüde mutlu sayılırdı yaşantıları. Ancak, başlangıçta büyük zorluk çekmişlerdi. Kuşaklar boyunca sabırlı ve kadere inanan bir topluluktu.

Kahveleri, ocakları, tütünleri ve kantinden yeme imkânları vardı. Sınırsız konuşmalarındaki başlıca konu, hep bunlar çevresinde dönüyordu. Arkadaşlıkları da gün geçtikçe gelişiyordu.

Genç adamlardı hepsi. Biraz değişik bir yüzü olan Quidian dışında hepsi de birbirine benziyordu. Art bir düşünceye kapılmadan Remy'yi kendilerinden biriymiş gibi kabul ettiler.

Fakat, bu samimiyet onu biraz endişelendiriyordu. Bu yüzden, yatağında pantolonunu çıkarmadan yatmaya ve tek gözü ile uyuyarak çevresine dikkat etmeye karar verdi.

Öteki hapishane koğuşlarında olduğu gibi çift-

ler ayırt edilmiyordu bu salonda; birbirleriyle rasgele ilişkide bulunuyorlardı. Kıskançlık yoktu aralarında ve oyunbozanlık yapan da çıkmıyordu. Bir sigaranın ortak içilmesi gibi çok normal hareket ediyorlardı. Başlangıçta Remy ve Sait'in ürkekliğine aldırmadılar. Bu utangaçlık onlar için anlaşılmaz bir davranıştı. Şaşkınlıklarını gidermek için her türlü çabayı göstermeye ve dostça gülümseyişle bu ortama alışmalarına yardım etmeye başladılar.

Öteki dört Fransız, gruba uymuş ve Afrikalı olmuşlardı. Aralarında Remy'yi, şehir kurallarına uymakta güçlük çeken taşralı bir köylü gibi görüyorlardı.

İkinci akşam herkes koğuşa gelince Sait Arapça bir şeyler söyledi ve öbürleri parlayan gözlerle Remy'ye bakmaya başladılar. Sait'in ne anlattığından haberi yoktu. Belki de hasta olduğunu söylemişti; ama, bu içten kardeşler hiç bir zaman yaklaşma teşebbüslerini durdurmazlardı. Birkaç yatıştırıcı cümleyle, Quidian tartışmayı kesti. Remy'ye bakışında biraz acıyan bir ifade vardı.

Remy, Sait'in onlara birbirleriyle evli olduklarını söylediğine kendisini alıştırmaya çalıştı. Başka bir açıklama biçimini anlayamazlardı. Bu andan başlayarak onlara anlayışla gülümsüyorlar ve gözlerini kırparak işaretleşiyorlardı. Birbirlerine bağlı genç bir çifte bakan tecrübeli orospular gibi..

Remy, Sait'e ne dediğini sorduğu zaman, Sait şaşırdı ve kaçamak karşılıklar verdi. Bu tip konuları konuşamayan bir genç kızı gibi utangaçtı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

SAVA, Jean'ın revire yatırıldığını çabuk öğrenmişti. Bu da cezaevinde olup bitenden hemen haberli olan La Bigne'nin konuşmasıyle mümkün olmuştu.

Planını uygulamaya başlamak istiyordu; ancak, yalnız yapamayacağını anlamıştı. Kendisine yardımcı olabilecek bir tek Chefo vardı; onunla işbirliği yapmaya karar verdi. Küçük işler için biçilmiş kaftandı Chefo.

«Sen onu tanıdıysan, o da belki seni tanımıştır,» diye fikrini söyledi cüce.

«Pek sanmıyorum. Ayrıca, beni ırgalamaz. Öbür ikisini de sen tanıdın; onlar da seni görmüşlerse hiç şaşmam. Yeni gelenler arasında sivil elbiseler içinde durduklarından kolayca göze batıyorlardı. Biz ise önlerinden hızla geçtik; ayrıca, hepimizin üze-

rinde aynı cezaevi elbisesi var, anlıyor musun?»

«Boldo da revirde!..»

«Evet, Jean ile birlikte. Birbirlerini hiç görmediler, tanımıyorlar ama, konuşarak tanışırlarsa şaşmam buna. Birkaç gün için revire sızman gerekecek senin.»

«Neden önce ötekilerle başlamıyorsun?» diye sözünü kesti Chefo. «Temizlik işleri postası yakınımızda...»

«Tamam. Çok yakınımızda oldukları için. Ayrıca Jean'ı ilk önce temizlemek istiyorum, sen bunu kavrayamazsın.»

■

REVİRDE her öğleden sonra gezinti yapılır, yatak hastası olmayanlar ağaçlarla çevrili küçük bir avluya çıkarılırdı. Güneşte otururlar, dikkatle gevezelik yaparlardı. Bu dinlenme sırasında hastabakıcılar hastaları izliyor, iyi olanları tespit edip taburcu ediyordu. Boldo ve Jean, daha avluya adımlarını atmamışlardı. Karyolalara bağlı olarak salonun sıcaklığında bunalıyorlardı. Yardımcı doktorun vizitesini Jean kolaylıkla atlatmıştı. Asıl adıyle Ducimetriére, onu dördüncü defadır muayene ediyordu. Adının anlamı, kürtajcıydı. İnce, zarif elleriyle bu çeşit işin temsilcisi olduğunu da gösteriyordu. Ayrıca, beyaz önlüğü içinde bir şişeye benziyor, saçsız ve buruşmuş alnı da şişeyi kapatan mantarı andırıyordu.

Yardımcı doktordan sonra, hapishane doktoru

vizitesini yaptı. Başında bere, üzerinde sivil elbisesiyle, bıyıklı çevik bir tango dansörüne benzemekteydi. Yatakların önünden, durmadan haftada iki kere geçerdi. Mesleğiyle ilgisi olmadığı seziliyordu. Görevi daha çok, gözüne çarpan hastayı taburcu etmekti. Hastaların, revirden iyileşerek mi, yoksa ayaklarını sürüyerek mi ayrılacakları onu ilgilendirmiyordu. Önemli olan, kapasiteyi hiç bir zaman aşmamaktı. Bu konuda en çok asistanı Ducimetiére ve revir gözlemcisi Brisemiche'e güveniyordu. Fakat, revirin gerçek hâkimi La Vape'ydi.

Burası geçici bir depo, ara istasyonu, bekleme salonuydu. Gebermek üzere olanlar hemen ilk kata çıkarılıyorlardı. Bu katta tedavisi mümkün olmayan hastalar, sakatlananlar, bir organı kesilenler ve körler yatırılmıştı. Hapishanenin sanduka odası, hurda deposuydu. Oraya kim yatırılırsa, aşağı yukarı ölüm döşeğinde bulunuyor demekti. Jean, Sava'yı düşündükçe heyecanlanıyor, özellikle bu durumunun nasıl süreceği konusunda endişe ediyordu. Yarı uykuda, şimdiki gibi yatakta, yanında Boldo gibi iyi bir kader arkadaşıyle birkaç yıl geçirebilirdi. Korktuğu tek şey ise, bu kış uykusunun uzun sürmesi ve bir çeşit konserve olma ihtimaliydi. Zaman, açıkça belirsiz biçimde geçiyor, gece ve gündüz birbirlerine karışıyordu.

Ölümünü bekleyen birisinin sesine benzer tarzda:

«Neden kafanı yoruyorsun?» dedi Boldo. «Fırsatını bulursan kaçırma. Eğer başaramazsan üzülme,

gençsin. Başka bir imkân daha çıkar önüne!»

«Hep şanssızlıklarla karşılaşırsam?» diye karşılık verdi Jean.

Boldo, dili ile ağzını şapırdatarak:

«Olaylara doğru açıdan bakmazsan hep böyle olur. Daha dikkatli olmalısın. Her şeyin iyi bir yanı vardır. En büyük talihsizliğin bile! Hapishane, sözgelişi! Eğlenceli bulmuyor musun burayı? Ölümüne dek neşeli bir yerdir. Tam bir bulvar komedisinin oynandığı yer. Seni deliğe tıktılar diye kafanı kuma daldırıyorsun, her şeye üzülüyorsun. Dışarıda daha iyi bir durumda olacağına inanıyor musun? Neden hep kötü görüyorsun? Gerçeği daha gerçekçi bir açıdan anlamaya çalış. Buradaki havanın elekten geçtiğini, ayrıca Clichy'deki Jean olduğunu ve yıllarca kodeste yatacağını unutmalısın. Açıkça burada bulunduğuna ve yaşantının rahat oluşuna kendini inandırmalısın; bir kaybın yok, dünyadasın ve gerisi vız gibi gelir geçer. Her şey kendiliğinden olur ve zorlukları yenebilirsin!»

Komşusunun akıllıca öğütleri yavaş yavaş Jean'ı etkiliyordu. Daha Boldo'ya bu batakhaneden nasıl kurtulabileceğini sormamıştı. Veremli olmasına rağmen durumundan yakınmıyor, ölüm üzerine rahatça konuşabiliyordu; Allah'ın yeryüzünde herkesin durumunu izlediğini ve insanların günün birinde öbür dünyaya gideceklerini, her şeye yeniden başlayacaklarını öne sürüyordu; tıpkı, kısa metrajlı film oynatan sinemalar gibi. Onun için hapishanedeki hayat yalnızca bir aşamaydı.

Böyle konuları kısa sürelerle konuşma imkânı bulabiliyorlardı. Saatlar geçiyordu durmadan. Zamanları çoktu. Kendileri ve özel yaşantıları üzerineyse çok az bilgi veriyorlardı birbirlerine. Neden deliğe tıkıldıklarını açıklamıyorlar, bu konuyu mümkün olduğu kadar atlıyorlardı. Karşılıklı sevgileri olmasına rağmen birbirlerini yeteri kadar tanımıyorlardı. Trenin bir kompartımanında oturan ve yolu birlikte gitmeyeceklerini bilen iki kişiydiler. Sırlarını açıklamadan anlaşan iki arkadaştılar.

■

CHEFO, bir karın ağrısından ve soluk darlığı bahanesiyle revire gitti. Kramp girmiş gibi karnını tutuyor ve balık gibi hava almakta güçlük çekiyordu. Sava ona, parafine ve yağa batırılmış bir sigara içirtmişti.

La Vape, ona salonun öbür ucundaki yatağı verdi. Önlerinden geçerken Boldo'ya hafif bir jestle, soğukça gülümsedi.

«Bu herifi tanıyor musun?» diye rasgele sordu Jean.

«Herkesin birbirini bu biçimde tanıdığı gibi. Aynı atelyede birlikte çalışmıştık.»

Chefo, ağrılarını dindirmek için yatağa uzandı. Ateşi yükseliyordu. Sava hastalığının üç gün devam edeceğini söylemişti ona.

Boldo, kendi kendine Chefo'nun hastalığının numara olup olmadığını sordu, belki de revire yatma-

sının nedeni kendisiydi. Acacies caddesindeki olaydan beri, cücenin kendisine karşı tarafsız davrandığını biliyordu. Ama, Sava'nın daha sonra onu etkileyip bayağılık aşıladığını nereden bilebilirdi?

Cezaevi, insanları o kadar çabuk değiştiriyordu ki, olacaklar daha önceden sezilemiyordu; birden çılgınlıklar yaptıkları ya da çocuklaştıkları görülüyordu. Yavaşça etkileyen bir çeşit syphilis hastalığı gibi. Bu değişiklikler bazen uzun bir sürede oluyor, bazen de yıldırım gibi birdenbire kendini gösteriyordu. Nasıl olursa olsun, içeride değişmeyen tutuklu çok azdı; özellikle belli bir yaştan sonra.

Bu hapishane için, daha çok unutulanların son durağı diye yerinde bir tanım yapılabilirdi. Ziyaretçi azlığı nedeniyle konuşma odası çok kalabalık değildi ve posta dağıtımı bakımından da güçlük çekmiyordu gardiyanlar.. Boldo, ne ziyaretçi, ne posta ve ne de para havalesi bekliyordu. Resmen korunmuyordu ama, bundan daha iyisine sahipti. Kadınların bir günü öbür gününe uymadığı halde kendisini unutulmuş ve yalnız da hissetmiyordu. Nita'nın ne olduğundan haberi yoktu. Özellikle, başlangıçta gizlice gönderdiği son iki mektubundan beri ne yaptığını bilmiyordu.

Mektuplarında, duygularını yazmamış, daha çok açık talimatlar vermişti. Bazen meraktan, bazen de başka işi olmadığından bu talimatlara uymuş, böylece, veremli bir hastanın rolünü oynamaya başlamıştı. Mimikleriyle sık sık bayılmış, numaralar yapmış, kilo kaybetmişti. Yemek yemeyi istememiş, ön-

celeri hafifçe öksürmüş, çok yakınmamışsa da, uyurken ötekiler tedirgin olunca, tahmin ettiği gibi onu viziteye çıkarmışlardı.

Boldo, gittikçe halsizleşmişti. Daha başlangıçta, çaktırmadan tıbbî dosyalara göz atmıştı. Bu cezaevinde her şeyin kolayca olacağını olaylar gösteriyordu. Böyle bir havada veremli rolü yapmak çok basit gelmişti ona. Oldukça zayıflamış, yine de sesini çıkarmadan çalışmıştı. Hasta olduğuna kendisini de inandırmak için durmadan o role bürünmesi sonucunda dış görünüşü tıpkı bir veremliye benzemişti.

Bir seferinde baygın durumda bulmuşlardı onu. İkincisinde, bayılırken revire kaldırılmıştı. Revirde, bir opera tenoru gibi öksürüğüyle ilgileniyordu. Artık ateşini yüksek göstermek için dereceyle numara yapmaya da gerek duymuyor; ateşi ölçülmeden önce kadınlarla olan anılarını canlandırıyor, kendini heyecan verici olaylara konsantre ediyordu. Fantazisinin yardımıyle derecesi hep gerekli düzeyde duruyordu: 38°. Hastane koğuşunda kalmayı başlangıçta protesto etmiş, çok hasta olmadığını, yeniden atelyeye göndermelerini söylemişti. Bu durumu iki kere öldüresiyle öksürüğe yakalandığı zamanın arasına rastlamıştı. Bundan dolayı da isteği kabul edilmemişti her halde. Revirde kalmak istemiyor görünen tek kişiydi. Daha sonra işi oluruna bırakmıştı. Pek bir şey istemiyordu artık. Nita'nın daha kendisini bırakmadığını biliyor, ama, başarıyle oynadığı bu tiyatronun yeterli gelmeyeceği düşüncesi de güçleniyordu. Çünkü, yapılan testlerin sonuçlarını ve şehir-

deki bir hastanede yapılacak röntgen muayenesini beklemekteydi.

Bir neden göstererek buraya sığınmadaki başarısıyle, Nita'nın yapıcılık gücüne olan güveni artıyordu. 'Kuşkusuz, işin başındadır ve çevreye rüşvet dağıtıp kaçışını planlıyordur. Her iki mektubunda da bu çabasını açıkça belirtmişti. Olumlu test sonuçlarından ve röntgen teşhisinden tedirgin olmamaya karar verdi. Yakından tanıdığı randevuevlerine gidip seks yapmamaya mahkûm edilen bir suçlu gibi hissediyordu kendisini. Nita'nın işi nasıl ve hangi yollardan başaracağını merak etmiyordu. Şimdi, tekerleğin kendi ekseni çevresinde dönmesi kalıyordu geriye. Son yapılan muayenelerin ardından, her halde Paris'in kıyı mahallelerinde bulunan bir hapishane sanatoryumuna gönderilecekti; oradan kaçmak ise pazar gezintisine çıkmak kadar kolaydı.

Sonra, Nita'nın planına göre Ardiche'nin sessiz bir köşesinde buluşacaklar, orada başbaşa mutlu günler geçireceklerdi. Sahte kimliklerle, gürültüden, kavgadan uzak, dünyayı unutmuş bir halde, tabiatla başbaşa kalacaklardı. Aşka dönük yaşantının nasıl geçeceğini Boldo çok iyi biliyordu. Kelepçeli ellerinin serbest kalarak zarif elleri tutma düşüncesi, başının ağrımasına yol açıyordu. Bir operada ölüme mahkûm olan sanatçıya benzetiyordu kendisini. Bağışlanmak ve bağışlanmamak söz konusuydu.

Başka bir seçim imkânı var mıydı? Hayır. O halde kaderinin çizdiği yolda gitmeliydi. Hatta, taşrada anlatılan Binbir Gece masallarındaki gibi sonu-

cun ne olacağını merak ediyordu. Aynı zamanda hapishane sanatoryumuyle de ilgileniyordu. Şahane imkânlar; gök mavisi bir denize açılan gemi gibi...

■

AĞRILARI şiddetle artarken, çevresini izlemeyi sürdürüyordu Chefo. Boldo ile Jean arasındaki tahmin edemeyeceği kadar iyi komşuluk ilişkileri işine geliyordu. Ayrıca, kaderin bir cilvesine tanık oluşuna da bıyık altından gülüyordu. Cüce, Sava'nın öç alışında oynayacağı rol için sabırsızlanmaktaydı.

Revire gelişinin ertesi gününde Boldo'dan önce tuvalete girmeyi planladı. Boldo'nun karyolalara tutunarak gelişini bekledi. Sonra bir hamlede yataktan fırlayıp sanki korkunç bir ishale tutulmuş gibi tuvalete girdi. Nezaket kurallarına dikkat etmeden hemen konuya değindi:

«Yanındaki komşunun adı Jean Sargny değil mi?»

«Son gelen gruptaydı. Tanıyor musun?» diye sordu Boldo.

Chefo, duvara dayandı. Ayakları üzerinde duramıyordu. Formda olmadığı göze çarpıyordu. Yıllarca ayrı kalmışlar gibi, birbirleriyle olan ilgileri çok azdı. Cezaevinin kabadayılarıyle revirin kıdemlileri arasında oluşan sosyal uçurum sanki onları da etkilemişti.

«Kumpanyasından biri Jean'a bir haber gönderdi. İletebilirsin ona. Remy adlı bir arkadaşından. Kendi aralarındaki bir sorun üzerine. Çok acele bir haber.

Buradan kaçmak için her halde bir imkân çıkmış önüne. Kumpanyasından olan bu adam, onunla sabahleyin dışarıda gezi sırasında konuşacak. Bu yapının bodrumunda bekliyor. Anladın mı? Bodrum girişi, kubbeli hücrelere geçiş yerinin tam altında. O saatta kimseye görünmeden bir süre için kaybolması gerekecek.»

«Peki, o herif oraya nasıl gelecek?» diye sordu Boldo.

«O, temizlik işleri postasında görevli. Onun için serbest hareket edebiliyor. Kimsenin görmemesi için çok dikkatli hareket etmesini söyle Jean'e! Geziden on dakika sonra, en iyi zamandır!»

«Peki, neden bu iş için özel olarak buraya geldin?» diye hayretle sordu Boldo.

Chefo, elini karnı üzerinde tutarak:

«Yalan değil! Hastalığım gerçek. Ayrıca, sana bir şey daha söyleyeyim; haberi ona ilet ve gerisine karışma. Çok gevezelik etme, kişisel konuşma'lara da girme!.. Umut ederim ki, ne demek istediğimi anlamışsındır...»

Boldo ona baktı ve birden Acacias'daki Chefo'nun durumu aklına geldi; her şey gözü önünde canlanmıştı, perdenin birdenbire ışıklandırılması ve filmin başlaması gibi. Daha sonra film kopuyor, Chefo'yu tanımak mümkün olmuyordu, özellikle yakından incelendiği zaman. Bir şey eksikti; bu kahrolası küçük, daha önce sahip olduğu bir alışkanlığıyle herkesi güldürür ve sonra da insanın omzuna vururdu. Şimdi ise sararıp solmuş bir yabancıydı. Ondan arta

kalan, garip bakışıyle insanlara şaşkın şaşkın bakan çirkin bir cüceydi. Sanki uzun bir yolu koşmuş sporcu gibi soluk soluğaydı. Yaşı bile kesinlikle tespit edilebilecek bir durumda değildi. Bu görünümü Boldo'yu garip bir biçimde etkilemişti.

«Bir şey daha var,» dedi Chefo. «Sana söyleneni yap ve başka bir şeye karışma. Yalnızca kendi sorunlarınla uğraş. Ağzını açarsan, buraya girebilmen için çevirdiğin dolabı birisi gizlice bir yetkiliye fısıldayabilir. Bunu da sana Sava bildirdi.»

«Neden bana bunu söylüyorsun?»

Chefo karşılık vermedi. Duvara doğru döndü ve işemeye başladı. Boldo da yanına ilişti. Aslında bunun için buraya gelmişlerdi. Anlayamamıştı, anlamak da istemiyordu Boldo; bu iki çılgın serserice itildiği batağı düşünüyordu. Evet, çıldırmıştı Chefo; çünkü, şimdiki durumu da doğruluyordu bunu. Her halde hapiste yediği köteklerle çıldırmaya başlamıştı.

Evcilleşmiş, güven verici hâline alışılmış ve ondan korkmamaya başlamışken, birden ısıran bir köpek gibi gaddarlaşmış ve çıldırmıştı. Tıpkı böyleydi.

«Hiç merak etme, her şey yolunda gidecek,» dedi Boldo sakince.

Chefo, krizi atlattığı için rahatladı birdenbire. Zaman geçtikçe hepsi de birbirlerine benziyordu. Boldo böyle tipleri revirde çok görmüştü; yıldan yıla göçüp gidiyorlardı. Normal konuşurlarken birden kendilerinden geçiyor, çevrelerindekileri suçlamaya başlıyorlar, herkesten kuşkulanıyor ve korkunç çığ-

lıklar atıyorlardı. Hepsinde, izlendikleri duygusu uyanıyordu. Chefo'da çok uzun sürmemişti bu değişiklik. Sava'da, daha dışardayken seziliyordu. Gençliğinde bile hapishaneye girmişti o. Böyle davranması da ondan ileri geliyordu.

Boldo haberi hemen iletti. Jean biraz tedirgin olmuştu ama, tepki göstermedi.

ONUNCU BÖLÜM

SAVA, haftada iki kere revire gelen dişçinin vizitesine çıkmak için baş vurdu. Muayene saatı günlük gezintiyle aynı saata rastlıyordu. Böylece, atelyelerdeki işlerin aksaması önlenmekteydi. Ayrıca, viziteye çıkan hastaların sayısı azdı. Dişçi pek sevimli bir kişi değildi; malzemesi, tekniği ve insanlara davranışı bakımından eski ekole bağlıydı.

Sava, yüzü şişen insanların oluşturduğu sıraya girdi, bir nezaretçinin emri altında yürüyorlardı. Chefo, avludan, onların yemek salonuna açılan kapının ardında nasıl kaybolduklarını izliyordu.

Hastalar, döşemesi sodalı su kokan, çıplak, büyük bir bekleme salonuna getirildiler. Bekleme salonu ve yemek salonu, hastane revirinin zemin katında bulunuyor, pencereleri iç avluya bakıyordu.

Yirmi kişi kadar vardı bu yerde bekleyen. Bir de kapıyı açık bırakan ve ötekiler gibi kendinden geçmiş bir gardiyan duruyordu yanlarında. Donuk bakışlarını tavana dikmiş, arkasını duvara dayamıştı. Dişçiyi bekliyorlardı.

Revirin planını ezbere biliyordu Sava. Chefo, eski cezaevi arkadaşını konuşturmuş ve sağladığı bilgileri Sava'ya iletmişti. Bodrumda ne olduğunu bile öğrenmişti; cezaevinin kilitli olmayan bölümlerinden biriydi. Belki de özel bir iş için kullanılıyordu.

Sava: «Tuvalete gidebilir miyim?» diye sordu.

Gardiyan başını sallayarak gerekli izni verdi.

Sava avluya çıktı. Bu saatta bütün revir personeli pinekliyordu; sakin bir saattı. Yemekten sonra hep dinlenme molası verilirdi. Öbür avluda gardiyan; tutuklulara gezi sırasında nezaret ediyordu. Bütün salonlar kapalı bulunduruluyordu.

Sava, duvar boyunca sürtünerek yürüdü, köşeyi döndü. Bodruma giriş, bu bölümdeki merdivenin altındaydı. Sağ yandaki tuvalette biri işiyordu, ona arkasını dönerek gürültü etmeden aşağıya doğru âdeta kaydı ve bodrumun giriş kapısından kayboldu. Kimseye görünmemişti.

Küçük, taşlı bodruma inen merdivenin on beş basamağı vardı. Sava, aşağıya doğru sessizce iniyordu. Sanki geçmiş yıllardaki çevikliğini yeniden kazanmıştı. Keçeden yapılmış ayakkabıları basamaklara dokunurken, Nita'nın kardeşi Jean'ın daha önce gelmemiş olmasını istiyordu. Ama, gelmiş olsa bile temelde bir şey değişmeyecekti.

Ayağını, rendelenmiş sert tahtaya basınca, bodrumun boş olduğunu gördü. Mobilya atelyesi gibi hoş bir kereste kokusu çevreye yayılmıştı, keskin ve etkili bir kokuydu. Gözleri kısa zamanda karanlığa alıştı. Üstelik, zifirî karanlık da yoktu. Bodruma açılan iki küçük pencereden gün ışığı süzülüyordu içeriye.

Duvarlara dayanmış yan yana ve üst üste dizilmiş, keresteden yapılma tabutlar görülüyordu çevrede. Bodrumun daha gerisinde bunlardan bir dizi daha vardı.

Üç paket sigara karşılığında iki gün önce sağladığı tel halat ve kunduracıların kullandığı bir çekiç üzerinde daha karara varamamıştı. Cezaevi önlüğünün cebinde sakladığı bu cisimleri eliyle yokladı. Birden döndü ve merdivenin son basamağından biraz uzak olan en karanlık kuytu bir köşede pusuya yattı. Sonra tel halatı cebinden çıkardı. Bu silâhı şimdiye kadar kullanmamıştı; fakat, dayanıklılığını denemiş ve kullanış tarzını öğrenmişti. Jean için en doğrusuydu ve çekiçten daha iyi sonuç verebilirdi.

Yeniden tutuş biçiminin provasını yaptı, kollarını adam boyunda çapraz durumda gerdi, birkaç kere tekrarladı. Başka bir deyişle, yapmış olduğu son antrenmandı. Şimdi duyduğu tek şey sabırsızlıktı. Jean, cezaevi avlusundan tökezleyerek ayrıldı. Avluda gezintiye çıkması için zorlanması, neşesinin bozulmasına yol açmıştı. Kesinlikle revir nezaretçisinin dikkatini çekecek ve sonra bu görünüşü iyileştiğinin belirtisi olarak kabul edilecekti.

Ana avluya açılan kubbe altı geçidini geçti. Remy'yi yeniden görmesi de moralini yükseltmeyecekti. Kendisiyle niçin buluşacaktı? Bu konuda merakını gidermek istiyordu. Davaları kesinlikle sonuçlanmıştı. Bir daha ele alınmasının nedeni ne olabilirdi? Belki, Clichy'deki evlerine sakladıkları para konusunda konuşacaklardı. Ya da Nita kahpesiyle ilgiliydi. Nita üzerine Remy'yle konuşma düşüncesi onu endişelendiriyordu.

Tuvalet kapısı önünde bir ara duraksadı. Geri dönmeyi çok istiyordu. Açıkça her şeyi oluruna bırakmayı, kanunla mücadele etmemeyi, sakat bir insan gibi yatağa bağlı kalmayı çok istiyordu. Ama, Remy'nin öç alabileceğini düşünerek korktu. Ne yaptığını iyice bilmiyordu. Avlu, boşaltılmış gibi sessizdi. Gardiyanlardan biri eğer onu görürse, bodruma gitmemesi için gerçek bir nedeni olacaktı.

Çevresine bakındı. Durduğu yerden görünmesine imkân yoktu. Mekanik bir hareketle yürüdü ve kendisini birden bodrumun giriş kapısı önünde buldu. İçeri istemeyerek girdi, sanki birisi çekiyordu onu. Şimdi artık geriye dönüşü imkânsızdı.

Merdivenden aşağı inmeye başladı, bacakları ağrıdığından acı duyuyordu. Üstelik, şimdi aklında bir ihtimal belirdi: Belki de Sava ile Remy arasında bir kavga çıkmıştı; herhangi bir yerde karşılaşıp birbirlerini tanımışlar ve bundan dolayı da Remy onunla konuşmak istemişti.

Basamakların yarısını arkasında bıraktığı zaman, birden revirdeki küçük boylu herifi hatırladı.

Boldo'ya selâm vermişti yanlarından geçerken. Boldo'nun iş arkadaşı, Remy'den haber getirmişti kendisine. Durum karışmıştı. Yıldırım gibi kafasındaki düşünceler aydınlandı ve bağıntı kurmaya başladı. Sava'nın çetesinde de bu adama benzer bir cüce yok muydu?

Jean, geldiğini ıslıkla haber verdi. Karşılık alamadı. 'Belki de Remy daha gelmemiştir' diye kendi kendine söylendi. Şimdi onu görmek istiyor, onunla birlik olduğunu hissediyordu. Son basamağa basınca tökezledi ve kendiliğinden, bodrumun en küçük penceresinden gelen ışığa doğru gitti.

Arkasında, kollarını çapraz durumda yukarıya kaldıran Sava vardı. Tel halat Jean'ın çenesinden kaydı ve boynunda gerildi. Sava bütün kuvvetiyle halatı çekti. Jean arkaya doğru sendeledi ve çarpıştılar. Sava diziyle onu doğrulttu, bir adım geri atıp duvara dayandı. Gözlerini kapadı, tel halatı iyice gerdi ve Nita'yı düşünmeye başladı; sanki, Nita'ydı önünde debelenen. Şimdi ne olursa olsun gevşetmemeliydi teli. Düş gibiydi; öç ateşini bir hamlede söndürdüğü için mutluydu. Nita'yı, Boldo'yu, kendisini ve hayatı düşünüyordu. Jean ve hapishane aklına bile gelmiyordu. Bu bodrum mahkûmiyetten kurtulma imkânını vermişti ona bir süre...

Öbürü bir külçe gibi çöktü; Sava'nın üzerine, arkaya doğru sendelerken ellerini de havada sağa sola sallayarak çırpınmıştı; şimdi ise hareketsiz duruyor ve vücudu gittikçe ağırlaşıyordu. Bacakları büküldü. Sava, halatı gevşetmeden onun yere doğru

kaymasını izledi. Sırtına dizini dayadı. Sanki bir çuval bağlıyormuş gibi görünüyordu. Sonunda tel halatı gevşetti ve yeniden cebine koydu. Bir yükten kurtulmuş gibi içini çekerek ayağa kalktı. Ayakta, elleriyle böbreklerini yokladı; eğildiği zaman daima ağrımaya başlıyordu. Birkaç saniye hareketsiz durdu. Kafası iyice boşalmıştı. Bu biçimde böyle bir yakınlıkta kimseyi öldürmemişti. Garip bir duygu kalmıştı geriye. Cinsel ilişkiden sonra da böyle bir duyguya ulaşıldığını bir yerde okumuştu. Ve doğruydu. Fakat bu duygu, işi gerçekleştirirken kafasında beliren düşüncelerin etkisiyle doğmuştu daha çok. Cinsel ilişkide de zihnî etkinliğin rolü olduğu gibi. Acayip fikirlerdi aklına gelen...

Daha işi bitmemişti. Eğilip, cesedi bodruma doğru sürükleyerek üst üste sıralanan tabutların bulunduğu yere getirdi. Ölünün koltuk altlarından kavramış ve onu arkaya doğru öne eğik durumda çekmişti. Bu ağır iş için gerekli kondisyonu olmadığından ayakları titremeye başladı ve soluk soluğa kaldı. Jean, döşeme üzerine oturmuş olarak sağa sola sallanan başıyla sürüklenmişti. Ölmüş, işi bitmişti. Ağırlığından başka bir şey yoktu. Bu yükle uğraşırken hafiflediğini, boşluğa düştüğünü fark ediyordu Sava; bıkkınlık getiren bir boşluktu bu. Gerçek bir erkek olduğuna kendi kendini kandırmaya çalışmasına rağmen, başarılı olamıyordu. Öç alma zevki kaybolmuştu, önünde yatan, bir yığın et ve kemikten başka bir şey değildi. Bu düşüncesi o kadar ileri gitti ki, yaptığı işle ne elde etmek istediğini kendine sormaya başla-

dı. Cinayet işledikten sonra en garip durum, insanın yalnızlık duygusuna kapılmasıydı.

Tabutlara çarptı. Ölünün omuzlarını serbest bıraktı ve Jean'ın yüzünü görmek için eğildi. İyi bir sahne değildi önündeki. Gözleri yuvalarından çıkmış, dili dışarıya sarkmış, yüzü morarmıştı Jean'ın. Sayın yakışıklı delikanlı bir anda değişmiş, tanınması çok güçleşmişti. Sanki eriyip ortadan kaybolmuş, yerine yenisi konmuştu. Sava'yı şaşırtan ise, bu delikanlıya olan kızgınlığının artık geçmiş olmasıydı.

Şimdi yalnızca geriye, üstteki tabutları aşağı indirip cesedi en alttakine yerleştirmesi kalıyordu. Bu fikir aklına, bodruma inip de tabutları görünce gelmişti. Tabutları yeniden dizerse, cesedi ancak çok sonra bulmaları mümkün olacaktı. O zamana kadar Jean'ın kaçtığını sanacaklardı.

Her şeyi önceden planlamış, her hareketini saata göre ayarlamış ve şimdiye kadar da aynen uygulamıştı. Cinayeti işlemesi ve ölüyü ortadan kaldırması, bir insanın tuvaletteki ihtiyacını giderecek kadar bir zaman içinde gerçekleşmişti. Eğer bodrumdan çıkıp bekleme salonuna dönerken görülmezse, normal zaman içinde işini bitirmiş olacak, sonra dişine dolgu yaptırıp alarm çalmadan atelyeye dönecekti. Kimse kendisinden kuşkulanmayacaktı. Çünkü, Jean ile arasındaki bağıntıyı bilen yoktu. 1 No.lu revirde yatan ve yeni getirilen bir tutukluyla, dışçiye giden sandalye atelyesinde çalışan tutuklu arasında herhangi bir bağlantı kurulamazdı. Boldo da susacaktı; çünkü, ağzını tutmak zorundaydı.

Bütün bunlar ona gülünç geliyordu şimdi. Yaptığı işin böyle basitçe gerçekleşmesi, ilgisini azaltmıştı. Şimdi, cesedi tabutlardan birine koymaya karar veremiyordu. Bütün dileği, açlığını ve korkunç yorgunluğunu bir an önce gidermekti. Durumu, tıpkı içki içmeye başlayan birisinin yeterince kafayı bulduktan sonra yeniden ayılmak isterken mahzunlaşması gibiydi.

Ayağa kalktı ve Jean'ı yatar durumda yerde bıraktı. Ona doğru bakmadan merdivenlerden hızla yukarıya çıktı. Bodrum kapısını aralayıp çevreyi denetledi. Mekanik bir biçimde, düşünmeden hareket ediyordu, sarhoş bir adamın kurnazlığı gibi.. Düşünceleri başka bir dünyada, bulutların ötesinde boşluktaydı. Dişçinin bekleme salonuna giden yolu fark etmeden yürüdü. Hiç bir şey duymadan dişine dolgu yaptırdı ve yine bekleme salonuna döndü.

Bu sırada revirde ortalık karışmış, gergin bir hava esmeye başlamıştı. Her halde, avluya çıktığından beri ortalıkta gözükmeyen Jean Sargny aranıyordu. Sava, gürültüleri işitti. Kafasına koyduğu yeni hedefe varabilmek için yeterince zamandan başka bir şey istemiyordu. Başka bir şeyle ilgilenmiyordu artık.

Sonunda dişleri için viziteye çıkanlar yine sıraya girip hareket ettiler. Atelyelere açılan avluyu geçtiler. O arada bodrum kapısının hâlâ kapalı olduğu görülüyordu. İki gardiyan, merdivenlerden aşağıya iniyorlar, pencerelerin arkasında da meraklı yüzler seçiliyordu.

Kapıdan geçip tutukluların bulunduğu koğuşlara geldiler. Nezaretçi durdu ve kapıyı anahtarla kilitleyerek sıradaki adamları saymak için öne geçti, sıranın başında yerini aldı. Sava en arkada, yüzünü ekşiten ve ağzının kıyılarından kan akan bir Polonyalının yanındaydı.İşyerine gelen tutuklu sıradan ayrılıyor, nezaretçi de önündeki listeyi işaretliyordu; iki kişi ayakkabıcılar bölümüne, biri mutfağa, öbürü marangozhaneye, v.b..

Sandalye yapılan yer, hapishanenin en ucundaydı. Grup, kütüphanenin önünden geçerek ara bir koridordan, iç bölüme nezaret eden nöbetçilerin bulunduğu yatak ve yemek salonlarının giriş kapılarına vardı. Sava, birden bir kapının arkasına gizlendi; görünmemeye çalışmıyordu bile. Dokunulmazlığı vardı âdeta, düşte hissediyordu kendisini. Polonyalı, dişiyle uğraşmaktan, birinin sıradan ayrıldığını fark etmemişti. Grup, gittikçe uzaklaşıyordu. Sava, kendisini II No.lu yemek salonunda buldu. Temizlik işleri postasının odası, buradan on dakikalık uzaklıktaydı. Elini cebine soktu ve kunduracı çekicini yokladı. Sıcak, kaygan ve bir yılan gibi kıvrıktı.

Yavaşça salonu geçti; koğuşun giriş kapısında asılı örtüyü kaldırdı. Koğuş bomboştu. Üst kattan gürültü duyuluyordu, sanki biri ağır bir cismi yerde sürüklemekteydi.

Yatak koğuşundan ayrıldı, bir elinde kova, öbüründe sünger olan bir Kuzey Afrikalıya rastladı. Adamın dudakları kıpırdıyordu; kendi kendine konuşuyordu anlaşılan. Bakışı, Sava'yı görmeden yön de-

ğiştirdi. Sava merdivenden yukarı çıktı ve yatak salonları bulunan birinci katın geniş, çıplak koridoruna geldi.

IV No.lu yatak salonunda Sait, tamir atelyesinden gelen yatakları yerleştiriyordu. Başını kaldırınca Sava'nın geldiğini gördü ve ona şaşkınlıkla baktı. Bu komik yaşlı adamı şimdiye kadar hiç görmemişti. Adamın garip, donuk bakışları vardı ve gülümsüyordu. Sanki bu salonda bulunuşuna içinden memnun gözüküyordu.

Sait, alnını kırıştırarak yerinden doğruldu. Adam daha yakına geldi ve bir parmağını dudaklarına götürdü.

Sait'in vücudu kendiliğinden gerildi. Adamın kendisine doğru geliş biçimi hoşuna gitmemişti.

«Burada ne arıyorsun ahbap?»

«Sava, benim adım Sava, Sava'yım ben..»

Fısıldaşıyorlardı. Sait, adamın kendisinden ne istediğini anlayamamıştı. Sonra Sava cebinden çekici çıkardı ve avcunda sıktı. Sait, şaşkınlıkla, kalın kıvrık çekice ve adamın çıldırmış izlenimi veren gözlerine baktı. Bir şey söylemek isterken Sava, kolunu birden kaldırıp öne doğru salladı. Sait, hızlı bir vücut hareketiyle vuruşu savuşturdu ve o anda yumruk atmak istedi ama, tutturamayınca yine heyecanla pusuda bekleyen Sava'nın karşısında buldu kendini. Sait, bugüne kadar yalnızca hayatını kazanmak için ringlerde aynı silâhlarla dövüşmüştü. Şimdi ise başına gelenlerin adaleyle, yaşla ilgisi yoktu. Olağanüstü bir tehlikeyle karşı karşıyaydı. Çekiç korkutuyordu onu.

Karyolaların birisinin arkasına atlamak ve kalkan olarak karyolayı kullanarak kendini korumak istedi. Fakat, Sava onun bu hareketini önledi ve yeniden vurdu. Tam atlarken darbeyi yiyen Sait sendeledi. Çekicin ucu ceketinin kolunu yırtmıştı. Tutmak istemiş, fakat kolayca parmaklarının arasından kaymıştı.

Karşı saldırıya geçmek imkânı bulamadı; sanki kobra yılanıyle dövüşüyordu. Hareketsiz bir halde, çekice, geri çekilen ve yine yıldırım gibi inen kola bakıyordu.

Sava da onu gözden kaybetmiyordu. Kendinden geçmiş bir halde gülümsüyor ve soluyordu. Görünüşüne bakılırsa, yalnızca oynamak ve eğlence süresini uzatmak istiyordu. Sait, boksörken uygulamış olduğu hileleri hatırlayarak, saldırıyormuş gibi manevralar yapmaya başladıysa da, sonuç elde edemedi. Her defasında çekiç darbeleri onu izliyordu. Kendini koruma gücü gittikçe zayıflıyordu. Sonunda, karyolanın üzerine sıçradı, duvara sırtıyle yaslanarak güç aldı ve ayakları önde düşmanına doğru atıldı. O anda Sava, çekiçle üzerine gelen Sait'in baldırına derinlemesine vurdu ve yine pusuya yattı. Sait, içindeki öfkenin arttığını, korkusunun ise yok olduğunu hissetti. Adalelerini germek istedi ama, boşuna; çünkü, soluğu azalmış, artık yorgun düşmüştü. Duruma Sava hâkimdi. Önündeki adale yığınını istediği yere çekerek, boğa güreşlerinde olduğu gibi, seçeceği uygun bir yere çekiciyle ölüm darbesini indirecekti.

Her şey sessizce ve kimsenin dikkatini çekmeden

oluyordu. Sonunda Sait, karate vuruşuyle, bileğine olanca gücüyle vurdu. Sava, çekici elinden düşürmeyerek öbür eline geçirdi.

Sait, o anda rastlantıyla bakışını yukarıya kaldırmış, sırtında bir dizi örtüyle Remy'nin yatak salonunun girişindeki eşikte hareket etmeden durduğunu görmüş, bunu klasik bir manevra sanan Sava ise, onun bu durumuna yalnızca gülmüştü.

Remy, eğildi ve örtüleri yere bıraktı.

Sait, yine düşmanının kolunu yakalamaya çalıştı; fakat, baldırından yaralanmış olması hareketlerini büyük ölçüde kısıtlıyordu. Kendini zorlayarak, arkadan Sava'ya doğru gelen Remy'ye bakmamaya çalışıyordu.

İki metre kalınca Remy, Sava'nın sırtına doğru atıldı ve elleriyle boğazını yakaladı. İkisi de, durumlarını değiştirmeden üzerine düştükleri karyolayı sürüklemeye başladılar. Sait de onun bileğini yakaladı ve bükerek çekicin döşemeye düşmesini sağladı.

İki adam birbirleriyle güreşiyorlardı. Remy, başparmağını boynuna kuvvetle bastırıyordu. Beş saniye geçmeden, Sava birden debelenmeye başladı ve sonra hareketsiz, boylu boyunca uzandı.

Remy ayağa kalktı. Sait'in yüzü kül rengindeydi. Yatağın üzerine diz çökmüş, eliyle baldırına bastırıyordu. Yara kanamıyordu:

«Kimdi bu herif?» diye cesedi göstererek sordu, Remy.

Sait kafasını salladı:

«Hiç görmedim, delinin biri her halde.»

Remy, Sava'nın külçe gibi vücudunu hafifçe kaldırdı ve karyolanın altına doğru itti. Her an bir gardiyan ya da bir tutuklu gelebilirdi. Bir şey arar gibi çevresine bakındı. Bir şiltenin ucunu tutarak astarını yırttı. Sait:

«Ne yapmak istiyorsun?» diye sordu.

Karşılık vermeden şilteyi yere serdi ve Sava'nın ayaklarını çuvala koyar gibi, içine yerleştirmeye başladı, omuzlarını dizine dayadı. Bütün kuvvetiyle şilteyi iyice açıyordu. Hareketsiz vücut gevşekti, bacakları bükülmüş durumda, ayakları ise şiltenin içindeydi.

Remy yerini değiştirdi, şiltenin astarını öbür ucundan yırttı ve Sait'e, yardım etmesi için işaret etti. Ama, arkadaşı ayak parmaklarının ucuna kadar titriyordu. Kolunu açılan delikten içeri soktu ve cesedin ayak bileğini yakaladı, Sait de öbür uçtan astarı çekiyordu. Sonunda ölü, şiltenin içinde görünmez oldu.

«Onu yatağa yatıralım,» diye fısıldadı Remy, «ve örtüleri üstüne koyalım. Ceset bulununcaya kadar zaman kazanır, bu işten kolaylıkla sıyrılabiliriz!»

«Bu, gün ışığında hepsini üst üste mi yığacaksın? Çıldırmışsın sen!»

«Başka bir çözüm yolun varsa, söyle. Burada daha bir süre kalırsak başımıza ne işler geleceğini her halde tahmin edebilirsin. Herkes çalıştığımız yeri biliyor.»

«O bana saldırdı!» dedi Sait. «Ve sen de beni korudun!»

«Fakat yardım istemedik, şimdi de geç artık. Goumi'nin bize inanacağını mı sanıyorsun?»

Sait üsteleyerek kafasını salladı:

«Bu cesedi yukardaki salona çıkaracağım. Orada asacağım. Sonra herkes intihar ettiğine inanacak. Yalnızca boynunda izler var, başka bir yerinde yok.»

«Ne yaparsan, yap. Ben tüyüyorum. Yukarıda iki kişilik yer var!»

«Hayır, Remy, yapma; yakalanacaksın!»

Remy ayağa kalktı. Şilte iri bir sosise benziyordu, astarı mendil gibi cesedin yüzünü kaplamıştı.

«Karar verdin mi?» diye beklemeden sordu Remy.

«İkimizden biri yakalanırsa, cinayeti üzerine o alacak. Tamam mı?»

«Tamam,» diye karşılık verdi Sait. «Fakat, yanlış yapıyorsun.»

Remy, yumruğuyle çenesini hafifçe okşadı ve ona sırtını döndü. Sait'in şans dilediğini işitti, döndü, bir şey söylemek istiyordu. Ama, Sait eğilmiş, şilteyi omzuna almak için uğraşıyordu. Her ikisi için de kurtulma şansları zayıftı. Remy onun bu durumuna omuz silkti ve dışarı çıktı.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

JEAN'IN cesedi revirin bodrumunda bulunmuş ve bu yeni haber cezaevinde hızla yayılmıştı. Atelyelerde gizlice fısıldaşmalar oluyordu. Karınca yuvasındaki gibi, tutuklular arasında kıpırdanmaların yoğunlaştığı görülüyordu.

Goumi, revirde ölünün en yakını olarak bilinen Boldo'nun ifadesini aldı. Fakat, Boldo hiç bir şey söyleyememişti. Yatak komşusu ona herhangi bir kişisel sorunundan söz etmemişti ki. Yatağından kalkmış, herhangi bir neden ileri sürmeden avludaki geziye katılmak için revirden ayrılmıştı. Goumi, Boldo'nun kısık sesini duyabilmek için üzerine eğilmişti. La Vape de, gardiyan da bir şey görmemişlerdi.

Paris emniyet merkezinden polis bekleniyordu. Görüldüğü gibi huzur içinde değildi Goumi. Bu cina-

yete, kolay olmasa da, iş kazası süsü vermeyi başaramazsa Paris'teki üst makamlardan azar işitecekti. Tutukluların gebermesine aldırış etmezdi, yalnızca üstlerinin kendisini suçlamamasına çalışırdı.

Haber, daha Remy'ye kadar ulaşmamıştı; ayrıca o çılgının IV No.lu koğuşa gelmesinin nedenlerini de bilmiyordu. Yemek salonuna inince, eline kova ve sırtına bir süpürge alarak dışarıya çıktı. Gardiyanların odasında günün olayı sessizce tartışılıyordu.

Remy, önlerinden geçti ve avluya geldi. Orada süpürgeyi kürekle değiştirdi ve gardırop atelyesi önündeki küçük avluya doğru yürümeye başladı. Acelesi olmayan, işe giden bir işçi gibi sakindi. Uygulayacağı plana çok dalmamaya çabalıyordu.

Kaçış planı daha olgunlaşmamıştı. Günlerce, titizlikle hazırlık yapması gerekiyordu. Özellikle ikinci sorun, dışarıya çıkınca ne biçimde hareket edeceğiydi.

Avlu kapısı açıktı ve şehir idaresinden bir kamyon her cuma olduğu gibi, orada park etmiş duruyordu. Kamyon, salı günü yine gelip hazır olan gardıropların yüklenmesinden sonra hareket edecekti. Remy iki haftadan beri, gelip giderken kamyonu gizlice izlemişti. Kamyonun sol yanında karoseriyle şasi arasında çapraz durumda uzanan bir demir çubuk bulunduğunu fark etmişti. Aradaki yer dar olmasına rağmen, onun gibi zayıf bir adamın biraz uğraşırsa girebileceği kadar büyüktü. Sürünerek bu aralığa girebilir, kafasını dizel depolarından birine

dayayabilir, ayaklarını da arkadaki aksa doğru uzatabilirdi.

Karoseriye iyice yaslanarak dışardan, hiç olmazsa ayakta duran bir kimsenin kendisini görmemesini sağlayabilirdi.

Remy, atelye avlusuna geldi. Bir işçi grubu, kamyonu yüklüyordu. İşçiler, kamyonun sağındaki kapıdan girip çıkıyorlardı. Remy'nin gözünden bir şey daha kaçmamıştı: Şoför hep aynı yerde park ettiği için hareket ederken dönmek, manevra yapmak zorunda kalıyordu.

Bu arada Remy avlunun arkasındaydı, ve küreğin ucuyle kâğıt parçalarını yerden topluyordu. Hiç kimsenin dikkatini çekmiyordu. Eldeki kürek en iyi araçtı.

İşçi postasına nezaret eden gardiyan kamyonun öbür yanında, duvara dayanmış duruyordu. Yeşil paltolu ve başında ensesine kadar inmiş Amerikan malı bir bere bulunan iriyarı bir delikanlıyle, yani kamyon şoförüyle sohbet ediyordu.

İyi bir kaçış şansı elde edebilmek için, Remy'nin günlerce beklemesi gerekirdi. Çünkü, bu avluya çalışmak için ara sıra gönderilirdi. Böyle bir fırsat eline geçince, kamyon dışarıya çıkarken nöbetçilerce nasıl arandığını da izlemeliydi. Günler, hatta haftalar gerekirdi bu gözlemi yapabilmesi için.

Kamyon, sık sık buraya geldiği için hiç olmazsa bir kere yönetmeliğe göre aranırdı. Hatta bir nöbetçi, altına da göz atardı, yönetmelik gereğince. Bu kamyonla kaçılabileceği önceden hesaplanmıştı.

Remy, avlunun arkasında çalışıyordu. Kamyonun altından gardiyanın ve şoförün ayaklarını görebiliyordu. İşçiler arabayı yüklemekteydi. İki tutuklu, kamyonun üzerinde, yüklenen parçaları yerleştiriyorlardı.

Remy, hatırlamaya çalıştı; kamyonla buraya getirildiği zaman nöbetçiler sol yanda durmuşlardı. Daha o vakit içgüdüsünün yardımıyle dikkatle izlemişti. Öylece, kamyon dışarı çıkarken nöbetçi sağda bulunacaktı. Bu durumda nöbetçi acaba karoseriyi yalnızca durduğu yerden mi kontrol edecekti, yoksa kamyonun çevresini dolaşıp her iki yanına da bakacak mıydı? Düşündüğü buydu şimdi.

Çöp yığınını kürekle önüne doğru çekerek kamyona doğru yaklaştı ve bulunduğu yerden çapraz demir çubukla şasi arasına sığınan bir adamın kocaman kardan mili yüzünden, meraklı bakışlardan korunacağını tespit etti. Ancak, nöbetçinin kamyonun öbür yanına geçmemesi şartıyle mümkün olabilirdi bu.

Remy, küreği yere bıraktı ve yavaş yavaş kamyona yaklaşmaya başladı. Arkasını kamyona dayayarak bakışlarını çevrede gezdirdi. Çevredeki yapıların pencerelerinden silâhlı kişiler dürbünle sanki kendisine bakıyorlarmış gibi, bir duyguya kapıldı. Düşünmek için artık zamanı yoktu. Yükleme bitmeden işini bitirmeliydi.

Birden eğildi ve sırtı yere dönük durumda kamyonun altına girdi. İyice büzülmüş olarak kollarını öne uzatıp demir çubuğun arkasına doğru sürünme-

ye başladı. Yer oldukça dardı. Depoyu sıkıca yakaladı, kendini daha yukarıya çekmeye çalıştı. Ayaklarıyle aks üzerinde tutunacak bir yer aradı. Bacaklarını iyice uzatamadığı için bir ayağıyle çevreyi yokladı ve aksın üstünde bir açıklık buldu. Demir çubuk sadece karnına kadar uzandığından göğsünü sıkıştırıyordu. Öte yandan, gardiyanın ve şoförün seslerini işitmekteydi. Sırtında şasinin hafif titreşimini duydu. Eğer çevredekilerden biri onu gördüyse birazdan durum aydınlanacaktı.

Her ikisi de bu arada, hapishanedeki yeni olaylar üzerinde yeterince konuşmuşlardı. Şimdiki konuları sigara üzerineydi. Gardiyan, şoföre sigara içmeyi nasıl bıraktığını anlatıyor ve onu inandırmaya çalışıyordu. Tutuklular sessizce işlerini yürütüyorlardı.

Remy'nin en büyük kozu, bu hapishaneden şimdiye kadar kimsenin kaçamamış olması ve böyle bir şeye imkân olmadığına herkesin inanmış olmasıydı. Bu konu bir çeşit tabuydu; hem hapishanedeki yaşayan ölüler için ve hem de gardiyanlar için üzerinde tartışılamaz bir şeydi. Yıllardan beri süren böyle bir inanışın denetleme yöntemlerinin gevşemesine yol açacağı olağandı.

İkinci kozu da, kamyonla uygulayacağı kaçış planıydı. Her halde herkesin düşünebileceği bu basit imkândan yararlanmaya cesaret eden kimse çıkmayacaktı.

Üçüncü kozu ise, kendisinin bile tahmin edemeyeceği, alışılmamış bir karışıklığın hüküm sürdüğü

böyle özel bir günde kaçmaya kalkışmasıydı.

Tutuklular, kamyonun üzerinden atladılar. Remy daha ne kadar böyle durmaya dayanabileceğini kendi kendine soruyordu. İşçi postası atelyeye geri döndü. Şoför direksiyonun başına geçti. Motorun gök gürültüsünü andıran bir sesle çalışması, karoserinin şiddetle sallanmasına yol açtı.

Yanmış yağ kokusu çevreye yayılmıştı. Remy bütün gücüyle tutunuyordu. Kamyon sonunda hareket etti.

■

TAVAN arasının altındaki koğuşlar, çamaşırhanede çalışan tutuklulara ayrılmıştı. Bu koğuşlar, uzunlamasına kümese benzeyen hücrelerden oluşuyor, tavuk yetiştiren bir çiftliğe benziyordu. Her hücre keresteden yapılmış üç duvardan, tel örgülü bir tavandan ve tel örgüyle kaplı bir kapıdan ibaretti. İkiye iki metre boyutundaki hücreler, açılır kapanır bir yatak ve helâ kovasıyle donatılmıştı. Bu saatta hücreler bomboştu. Temizlik işleri de sona erdiği için hiç kimse yoktu.

Sait, inanılmayacak şansıyle görünmeden yukarıya kadar geldi. Topallayarak yavaş yavaş ilerliyordu. Yaralanan baldırı şişmeye ve gittikçe daha çok ağrımaya başlamıştı. Sait, uzun zamandan beri, giriştiği böyle bir işte ilk kez başarılı olacağını hissetti. Çok sıkı gözaltında olan bir yapı içinde fark edilmeden omzunda garip bir çuvalla çıkmasına da

şaşırmıyordu. Irkdaşlarıyle karşılaşması eskiden olduğu gibi, yeniden kadere inanmasını sağlamıştı. Fikrine göre, hapishanedeki bu yer hayatının son aşamasıydı. Daha derin bir batağa düşemezdi artık. Sait, dümenini düzenli tutmaya başlayan ve rahat hayatı özleyen bir adamın ruh durumu içindeydi.

Hücrelerden birine girdi, yükünü yatağa bıraktı ve şiltenin astarını iyice yırtarak, cesedi dışarıya kaydırdı.

Sava, yatağa dayalı, gövdesi ileriye doğru, başı yana sarkmış bir halde yere düştü: Bir sarhoşun, son kadehten sonra kendinden geçmesi gibi...

Sait, yatağın örtüsünden uzunlamasına geniş bir parça yırttı, kıvırarak halat biçimine getirdi, ilmik atıp bir halka yaptı. Halkayı Sava'nın boynuna geçirdi. Sonra hareketsiz vücudu, sanki bir kediyi tutar gibi kavradı ve yukarı kaldırdı. Yatağın üzerine cesetle birlikte çıktı. Sava'yı doğrulttu. Halatın bir ucunu tel örgülü tavanın ekseninden geçen demir çubuğa bağladı ve sonra cesedi yukarıya çekti. Örtüden yapılan halat, yüke dayandı. Sava'nın ayakları boşlukta yavaşça kendi çevresinde sallanmaya başladı. Kendisi de tıpkı bu biçimde intihar edebilirdi. Sait ferahlamıştı.

Şilteyi kaldırınca dışarıya biraz dolgu pamuğunun saçıldığını gördü. Eğildi ve dikkatle hepsini şilteye yeniden doldurdu. Sonra şilteyi kolunun altına aldı. Topallayarak IV No.lu yatakhaneye indi ve Remy'nin daha önce almış olduğu karyolaya şilteyi serdi. Sonra öbür yatakları düzeltmeye koyul-

du. Bu akşam şiltesinin yırtıldığını gören tutuklu, birinin aptalca bir şaka yaptığını sanacaktı. Hiç kimse kümeste intihar eden kişiyle yırtılan bu şilte arasında bir bağıntı kurmayı düşünemeyecekti.

Sait, yatakların hepsini düzelttikten sonra bir fincan kahve içmek için kendi bölümüne gitti. Çok susamıştı. Ayrıca, baldırındaki yara da onu düşündürüyordu. Her halde çok yorulmaktan ağrıyı duymuyordu. Belki de darbe sinirine rastlamamıştı ve yara çok derin değildi.

■

REMY'NİN saklandığı yer, görünmesine umduğundan da çok engel oluyordu. Karoserinin saçtan yapısı, bu bölümde hemen hemen şasinin yarısına kadar iniyor ve kalkan ödevi görüyordu. Kamyon, manevra yaparak avluda ilerlemeye başladı. İkinci dönemeçte kısa bir süre durdu, ziyaretçi ve duş yapılan yapıların elbise deposunun ve gardiyanların lojmanları önünden geçerek yoluna devam etti.

Remy, güçlükle soluk alıyordu, her sarsılışta vücudunun ağırlığını taşıyan çubuk sırtını ezmekteydi. Üçüncü dönemeçte yine durdu. Önlerinde giriş avlusu vardı. Remy, gözleri altında yolun kaydığını görebiliyordu. Tanıyordu bu yolu. Kamyon yavaşça avluyu geçti ve ana kapıda nöbetçi kulübesinin önünde durdu.

Dışarıda neler olduğunu bilmiyordu, yalnızca birisinin bağırdığını işitti:

«Her şey tamam!»

Sonra, aynı anda başka bir ses duydu. Her halde şoförddü konuşan:

«Ne oldu?»

Kamyon yine yola koyuldu.

Bir an yanılmış olduğuna inanarak, yanlış hesap ettiğini ve ileride yine bir duvar olabileceğini düşündü.

Öğrenemeyeceği bir olay geçmişti dışarda. Kamyon durduğu ve kapıların açık olduğu anda bir polis arabası gelmişti. Nöbetçilerden biri polislerin bulunduğu araca binmiş, onlara revirin olduğu yapıya kadar eşlik etmişti. Jean Sargny cinayetinin soruşturması böylece başlamış oluyordu.

Altında cezaevinin killi toprak yolunu artık görmüyordu. Asfalt bir caddede gidiyorlardı. Makinenin gürültüsü gittikçe hızlanıyor ve artıyordu.

İlk partiyi kazanmak için üç kozunu da kullanmıştı Remy. Bundan sonra herhangi bir kozu yoktu; zar oyunundaki gibi her şey rastlantıya bağlıydı.

Dışardaydı, nereye gittiğini, nerede ineceğini bilmeden kamyonun altında asılı duruyordu. Yakasında numara bulunan cezaevi elbisesi üzerindeydi. Kimliksiz, silâhsız ve parasızdı. İlerisi üzerine en küçük bir tasarısı yoktu: Tayfunda yolunu şaşıran bir gemi kaptanından daha iyi değildi durumu.

Paris'ten iki yüz kilometre uzakta Clichy semtindeki odanın döşemesi altına sakladıkları, Villeneuve soygunuyle ellerine geçirdikleri paradan kendi payına düşeni gidip almayı umut ediyordu. Saat öğ-

leden sonra beş dolaylarında olmalıydı. Güneş yarım saat sonra batacaktı.

Ortadan yok oluşu, akşam yemeğinde fark edilirdi. Yarım saat kararsızlık içinde bocalayacaklarını ve sonra hapishanede aranmaya başlanacağını hesap ediyordu. Güpegündüz kaçma ihtimalini düşünmeleri zor olacaktı. Kaçışı kesin olarak tespit edilince de, polise ve jandarmaya telefonla bildirilecek, gelen ihbarlar değerlendirilecekti. Arama teçhizatının hazırlanması, harekât planı yapılması, caddelere devriye araçlarının gönderilmesi de aşağı yukarı üç saat içinde gerçekleşecekti. O halde önünde daha üç saattan çok zamanı vardı.

Radyo haberlerinde 8'den önce, kaçışı anons edilecekti. Bütün bunlar ilerisi üzerine projelerini gölgeliyor, özgür olarak yaşama umudunun azalmasına yol açıyordu.

Fakat, dışarda bulunuyordu şimdi. Tekerleklerin her dönüşünde ve acı veren her sarsıntıdan sonra, cezaevine olan uzaklığı artıyordu. Daha şimdiden bu hapishaneden çok, ama çok uzaklarda hissediyordu kendisini. Geçmişi, kötü bir düş gibi belleğinden azar azar siliniyordu. Bulunduğu durum, sanki bir roket gibi korkunç bir hızla caddelerden geçiyormuş izlenimi veriyordu kendisine. Kamyonun altında hava, her yönden şiddetle esiyordu, egzoz borusundan çıkan artık gazın etkisi ve motorun gürültüsüyle bunalıyordu. Ayrıca dengesini koruyabilmek için ayaklarıyle, elleriyle sıkıca tutunması gerekmekteydi. Kavşaklarda, bir yandan öte yana sürükleniyor, ha-

va basınçlı frenler gıcırdıyordu. Bir tümsekten geçerken kamyon sarsılınca, karoserinin şasiden ayrılarak kendisini ezeceğini sandı. Bir dönemeçte hız azaldı ve kamyon öbür caddeye saptı. Buradaki trafik daha yoğundu. Başka kamyonu geçerlerken bir ara motorların yan yana işlediğini duydu.

Yol uzuyordu. Remy zaman kavramını yitirmişti. Bir demiryolu hattını geçiyorlardı. Tozdan dolayı, gözlerini kapattı; ama, sonra başı dönmeye başladı. Belindeki ağrıları artık duymuyordu. Dizine bir taş rastladı. Tek düşüncesi, mümkün olduğu kadar dayanabilmekti. Aynı anda yolculuğun sona ermesini de istiyordu. Fakat, şimdilik çok yol almış sayılmazlardı.

Kamyonun numarası o bölgenin işaretini taşıdığına göre yolculuğu uzun sürmeyecekti. Bir garajda ya da bir deponun önünde durana kadar sabretmeliydi. Aynı günde kamyonun boşaltılacağı ihtimali yoktu. Orada, giymek için herhangi bir elbise aramak zorundaydı. Belki, duracakları yerde bulabilirdi. Ayrıca, para da bulursa, kısa aralıklarla otobüsle Paris'e hareket edecekti; bir köyden öbürüne giderek...

Tabiî bu düşünceleri, her şeyin istediği gibi gelişmesine bağlıydı. Katlanacağı güçlükleri tahmin dışı bırakmıştı. Kamyon durduktan sonra genellikle şoförün denetlemesiyle başlayacaktı tehlikeler.

Frenler gıcırdıyor, tempo yavaşlıyordu. Vites değişirken çıkan ses Remy'nin kulağına yakındı. Kamyon, keskin bir virajı aldı, sonra taşlı bir düz-

lükte durdu. Motor gürültüsü kesildi. Şoför yerinin kapısı açılıp kapandı. Remy arabanın yanında şoförün adımlarını işitiyordu. Pantolonunun paçalarını görmekteydi. Şoför oradan hızlı adımlarla uzaklaşıyordu.

Remy, köyde mi, şehirde mi, ya da açık bir arazide mi durduklarını kestiremiyordu. Belki de şoför işemeye gitmişti. Şehrin gürültüsü duyulmuyordu.

Şimdi düşünmek ve kararsızlık için vakit geçirmek anlamsızdı. Bütünüyle talihine güvenmeli, gerekeni yapmalıydı.

Remy, sırtüstü gizlendiği yerden çıkmaya başladı. Bu, oraya girmekten daha zordu. Tutuklu elbisesiyle takılınca bir ara asılı kaldı, sonra kendini yere bırakarak kamyonun altında sürünmeye başladı.

Çevrede, sırayla duran başka kamyonlar gördü; her halde bir mola yerinde bulunuyordu. Remy ceketini çıkardı, katlayarak kolunun altına aldı. Sonra iyice yere kapanıp çevreyi gözden geçirdi. Kamyonun önü, çimle kaplı bir yamaca doğru dönüktü. Her halde yamacın önünde bir de çukur vardı. Üç ya da dört metre kadar ötedeydi. Remy, şasinin altından ön tekerleklerin olduğu yere kadar süründü, kafasını hızla dışarı çıkararak bakındı, sonra kendini çekti ve ayağa kalkıp birkaç adımda çukura atladı. Karnı üzerinde, yüzüstü yatmış durumda çimlere iyice yaslandı. Çukurun genişliği vücudu kadardı. Gizlenmek için yeterli bir derinliğe sahipti. Yalnızca şoför yerinden görülebilirdi. Eğer kamyona bindiği za-

man şoförün aklına bir şey gelip çukurun bulunduğu yana bakarsa onu hemen görebilirdi.

Remy, öne doğru biraz sürünerek kamyonla olan uzaklığını artırdı. Vücudu öylesine çok ağrıyordu ki, buraya kadar nasıl gelebildiğine şaşıyordu. Kulakları uğulduyor, dizleri sanki bin tane toplu iğne batırılmış gibi sızlıyordu. Gün, sona ermekteydi. Aydınlığın kaybolması, içini bir çeşit huzurla doldurmuştu. Az da olsa, caddeden otomobiller geçiyordu. Sonra, uzaktan gelen bir kilisenin çanlarını işitti. Hapishanedeki kalk borusuna hiç benzemiyordu bu ses. Burada duyduğu ses, sofrayı hazırlayan ya da çamaşırları toplayan bir kadının çıkardığı sesi andırıyordu. Zincire bağlanmış gibi, bir köpek acı acı havlamaktaydı. Çok yakınında bir aracın kapısının kapandığını işitti. Remy, parmaklarını çimlere yapıştırmış bir durumda gözlerini kapattı. Kamyon da hareket etti.

Gözlerini açan Remy, ne yaptığını fark etmeden eliyle çimleri okşadı. Yüzünü de çimlere yasladı ve yeniden gözlerini kapayarak gülümsemeye başladı. Ömründe böylesine mutlu hissetmemişti kendisini. Burada karanlığı bekleyecekti. Nerede olduğundan habersizdi ama, içinde bulunduğu çukur onun için bir yuvaydı.

Geceyle birlikte hava da soğumaya başladı. Bazı kamyonlar gidiyor, bazılarıysa park ediyordu. Ön farlarının ışığı arada bir üzerinden kayıp karşıya yansıyordu. Uygun bir zamana kadar bekledi, sonra ayağa kalkarak caddeye çıktı.

Her iki yanı ağaç olan bir taşra yoluydu. Nereye doğru gittiğini bilmiyordu. Sağda ve solda tarlalar ve arada bir ışıldayan köy evlerinin lambaları görülüyordu. Yolda trafik yoğun değildi, genellikle kamyonlar geçiyordu. Remy, önüne çıkan ilk trafik işaretine kadar yürümeye karar verdi. Belki de o arada kaçışını kolaylaştıracak bir imkân çıkabilirdi...

ON İKİNCİ BÖLÜM

CEZAEVİNDE olaylar birbirini kovalıyordu. Remy kaçtığı anda, Sava'nın yokluğu anlaşılmıştı. Hem de dişçiye viziteye çıkan postanın nezaretçisi, bir kişinin sıradan eksildiğini fark etmişti. Hemen her yerde aranmaya başlanmışsa da, kimse onu görmemişti. Sonunda, revirde soruşturma yapmaya gelmiş polislerle uğraşmakta olan Goumi'ye durumu bildirmeye karar verdiler. Bu durum, her konuda açıklık isteyen Goumi'nin de işine gelmişti. Jean Sargny' nin ölümüyle, birdenbire kaybolan adam arasında polisler hemen bir bağıntı kurmuşlardı. Çünkü. cinayet sırasında kaybolan adam da revirde görülmüştü. Sava'dan kuşkulanıyorlardı. Olay üzerine ifadesi alınan gardiyan, onun izin alarak bekleme salonundan ayrıldığını hatırlamıştı. Kaçma ihtimali düşünülme-

diği için, onu cezaevinin her yerinde aramaya başlamışlardı. Hiç bir yer ihmal edilmiyordu. Hatta, duş yapılan yerin altındaki kömür deposuna da bakıldı, yalnız, kümese benzeyen hücrelerin bulunduğu koğuş akıllarına gelmemişti. Sayısız insanın ifadesi alındı.

Akşam yemeğinde ise Remy'nin yokluğu fark edildi; haber, temizlik işleri postasına bakan gardiyandan geldi. O da ötekiler gibi ihtarla cezalandırıldı. Bu sefer, nedenlerle olaylar arasında bir bağlantı kurulamadı. Remy de boşuna arandı.

Goumi'nin öfkesi artmıştı. Başkentten gelen polisler olay yerinden ayrılıp ayrılmamaya karar veremediler. Cezaevinin, delinmiş benzin deposu gibi boşaldığını görmekten zevk duydukları anlaşılıyordu. Kaçılması imkânsız olan hapishane, alay konusu olmuştu herkesin ağzında. Yalnızca müdür durumu gülünç bulmuyordu. Yardımcısı Kertenkele ise anjin olmuş yatıyordu.

Son bomba ise, Sava'nın cesedinin bulunuşuyle patladı. Çamaşırhanede çalışan tutuklular ve görevli gardiyan, kümese benzeyen hücrelerden birinde görmüşlerdi. Cesedin bulunduğu hücrede kalan Portekizli tutuklu orada uyumaktan kaçınmış ve başka bir hücre istemişti. Bir ölçüde isteği yerine getirildi; kızgın gardiyanlar onu emre uymamaktan cezalandırarak zindana atmışlardı.

Sava'nın intiharından ne Goumi ne de polis kuşkulandı. Böylece her şey birbirine bağlanıyordu: Katil, cinayetten sonra kendini asmıştı. Yalnız kanıt eksikti. Goumi, cinayetin açıklanmasında görevli ki-

şilerin işini azaltan, «çıldıran bir kimsenin yarattığı bir olay» tezini ileri sürdü. Sonrasını polisler kolayca çözdü; yönetime değgin bir konu olduğuna karar verdiler. Bunun üzerine Goumi, polisleri yemeğe davet etti.

Remy'nin ortadan kayboluşu daha çözümlenmemişti. Ancak, hiç olmazsa onun dışında kimsenin kaçamaması, cezaevinin prestijini şimdilik bir ölçüde korumuştu. Şaşkına dönen gardiyanların en ıssız köşelere kadar aramaları sonuç vermeyince, istemeyerek jandarmayı ve polisi alarma geçirmişlerdi.

Sait'in de ifadesi alınmıştı. Çünkü olay gününde, öğleden sonra kaybolan tutukluyla görülmüştü. Fakat, hiç bir şeyden haberi yokmuş gibi davranması ve ifadesinde, işlerini bitirdikten sonra arkadaşının tuvalete gittiğini, onu böylece gözden kaybettiğini söylemesi üzerine, pek zorlamamışlardı Sait'i. Goumi ise, daha ıssız herhangi bir köşede üçüncü bir cesedin bulunacağını umut ediyordu. Ve bunu da, çıldırarak intihar eden katile yüklemeyi düşünüyordu. Müdür böylece kuzularını yeniden bir araya toplamış çoban gibi rahat hissedecekti kendisini. Kaçma ihtimaline hiç inanmıyordu...

■

REMY, ceketini çıkarmış kolunun altında tuttuğu için üşüyordu. Adımlarını çabuklaştırarak ısınmak istedi. Yolun kıyısında herhangi bir biçimde gizlenmeye gerek duymadan yürüyordu. Görünüşü,

sanki belli bir hedefe varmak için acele eden bir insanı andırmaktaydı.

Bu arada, her geçen dakikanın aleyhine işlediğini düşünmeye başladı. Yakında rahatlığı kaybolacaktı. Cezaevinden ne kadar uzakta olduğunu bilmiyordu, belki elli kilometre, belki de daha çok... Bir şeyler yapmalıydı artık. Saatı da bilmiyordu üstelik. Altı buçuk ile yedi arasında olduğunu tahmin ediyordu. O sırada bir taşa çarptı, eğildi ve yerden aldı. Eli kadar büyük, köşeli bir taştı. Avcunun içinde ağırlığını tarttı, parmaklarıyle sıktı. Sonra ceketini bir dut ağacının altına attı ve yürümeye başladı. Taş hâlâ elindeydi.

Bu saatta bir arabanın durup oto-stop yapan birini alma ihtimali çok zayıftı. Ayrıca, otomobilin içinde bir kişi olması gerekiyordu. Kendisine yardım etmek için otomobili durduran adama saldırmayı aklına bile getirmek istemiyordu. Cesaretsiz değildi ama, her şeye boş veriyordu artık. İçinde bulunduğu durum kendisi için en iyisiydi. Gittikçe ısınıyor, çevrenin hoş kokusunu ciğerlerine indiriyordu. Serbest ve özgürdü. Hafif bir rüzgâr omuzlarını yalıyordu. Bu duygu içinde bulunduğu durumu hemen hemen unutturmaya yetmişti.

Elindeki taşı silâh olarak kullanıp bir köy evini soyma düşüncesi de gülünç geldi kendisine. Ayrıca böyle bir istek de duymuyordu. Hep yürümeyi, gittikçe buralardan uzaklaşıp dünyanın öbür ucuna varmayı gönülden istiyordu. Çevresini saran tabiatın içinde mutluydu. Küçük bir köy evinde hayvancılıkla

geçinen bir çiftçi olarak görüyordu kendisini. En iyisi de buydu onun için. Her şeyi çok çabuk unutmasına rağmen yaşantısı boyunca üzülmeden hayal kurabilirdi. Çok derine inmediği için şimdiye kadar bu hayallerin etkisinden kendini kurtarmıştı..

Akşam olunca ve biraz da çaresiz kalınca, insanın aklına hep böyle saçma fikirler gelirdi. Kendini kandırmak istemesine rağmen bütünüyle de emin değildi. Ne pahasına olursa olsun, bir daha yakalanmayacaktı. İki veya üç saat geçmişti, artık oraya dönmesi imkânsızdı.

En büyük isteği, elde ettiği özgürlüğünü sonuna kadar tatmaktı. Eğer şansı yardım etmezse, o anda polislerin önünde intihar edecekti.

Birden döndü ve ancak yanda bulunan bir ağacın dibine yüzüstü kendini atacak bir zaman bulabildi. Bir motosikletti ve yanılmıyorsa, arkadan bir tanesinin daha gelmekte olduğunu görmüştü. Motosikletler önünden gürültülü bir biçimde geçtiler. Gerçekten iki kişiydiler.

Yine yürümeye başladı. Yol, kıvrılarak bir ormanın içine doğru uzanıyordu.

Karşı yönden bir otomobilin hızını azaltarak geldiğini gördü. Yolun kıyısına yaklaştı ve Remy'nin yüz metre önünde durdu. O anda Remy, bir tümseğe çıkarak ormanın karanlığında kaybolmuştu.

Kapı açıldı, bir siluet dışarı çıktı. Remy, güçlükle seçebiliyordu. Siluet aracın içine doğru eğildi ve farları söndürdü, fren lambalarını yaktı. Adam, sonra arabanın arkasına geçerek eğildi. Remy, sürüne-

rek yaklaşıyordu; elli metre kadar ilerlemişti. Parmakları taşı daha çok sıkıyordu. Pek o kadar memnun görünmüyordu yapacağı işten. Fakat, başka çaresi yoktu. Çilesi dolmamıştı daha.

Akşam yemeği saatında yolda gidip gelen başka araba yoktu. Adam, otomobilin öbür yanına geçti, araba hafifçe sallanmaya başladı. 'Her halde lastik değiştiriyordur,' diye düşündü Remy.

Remy, gittikçe daha yakına geliyordu. Şimdi Citroen 2 CV marka otomobille hemen hemen aynı düzeydeydi. Çabuk ve sessizce caddenin ötesine geçti. Adam bütünüyle işine dalmıştı. Krikoyu kullanamadığı belli oluyordu. Remy, arabanın önüne doğru gitti. Adam, oturduğu yerden kafasını kaldırdı.

Bu bir erkek değil, genç bir kızdı. Karanlıkta bile şimdi omuzlarına dökülen saçları görünebiliyordu. Korkmadan söylendi:

«Yapamıyorum...»

Sanki, dünyanın en tabiî rastlantısıydı, Remy'nin birden caddede gözükmesi. Akan burnunu koluyle sildi ve «Off» diyerek doğruldu. Gülümsüyordu. Üzerinde, yakaları kalkık spor bir ceket vardı. Boyu kendisi kadardı, bedeni hantal değil, çekiciydi.

Elindeki taşı iki kere avcunun içinde hoplattıktan sonra yavaşça yere bıraktı Remy. Sonra diz çöktü ve krikoyu en uygun yere yerleştirdi. Kız da eğilmiş omuzlarının üzerinden bakıyordu. Ona elindeki aleti uzattı. Remy tekerleği çıkarınca, döndü. Kız, ciddî meraklı ve bir şeyler öğrenmek isteğiyle ona bakmaktaydı. Yüzünü iyice seçemiyordu. Bir keli-

me bile konuşmamışlardı.

Yedek lastiği yerine taktıktan sonra, ilk olarak kız konuşmaya başladı: «Soğuk sizi etkilemiyor her halde.»

«Biraz sizinle gelebilir miyim?» diye sordu Remy.

«Nereye gitmek istiyorsunuz?»

«Siz?»

«Moruan'a, Guérigny yönünde.»

«Şahane, ben de oraya gitmek istiyordum...»

Kız, başka soru sormadı. Başını olumlu anlamda salladı ve direksiyona geçti. Remy de o sırada çıkardığı tekerleği ve aletleri topluyordu. Eğer kız anîden hareket edip onu orada bıraksaydı, hiç de şaşırmayacaktı. Ama, hayır, daha motoru bile çalıştırmamıştı. Bu güven verici harekete bile inanası gelmiyordu. Belki de otomobile binerken silâhını göğsüne dayayıp onu polise götürecekti. Bu tip kızlardan her şey umut edilebilirdi.

Kız, onu sessizce bekledi. Remy içeri girip kapıyı kapayınca, kontak anahtarını çevirdi ve araba hareket etti. Biraz önce düşündüklerini, gizlice kafasından uzaklaştırdı Remy.

«Sigara içmek isterseniz, paketler şu gözde.»

Otomobilin içi karmakarışıktı; eldivenler, bir bıçak, parfüm şişesi, boş sigara paketleri, kibritler ve her yanda izmaritler, bir kangal tel, arka koltukta paketler. Döşemede de bir şişe yuvarlanıyordu. Bu durum gösteriyordu ki, sanki kız uzun zamandan beri arabayı evi gibi kullanmıştı. Hatta, arkadaki

paketlerin arasında mevsim çiçeklerinden oluşan bir buket bile vardı. İçerdeki hoş koku demek ki buradan yayılıyordu.

Remy, kızın gösterdiği bölmeye elini uzattı ve sigara paketi aramaya başladı. Parmakları kaygan bir cisme dokununca tutup dışarı çıkardı. Keresteden yapılmış, uzun boylu, kırmızı bıyıklı yapma bir kediydi bu.

«Bana da bir tane yakın lütfen,» dedi kız.

Remy, birkaç kibrit kutusunun içine baktı ve sonunda, dolu olanını buldu. Aynı anda iki sigarayı birden yaktı, kafasını çevirerek bir tanesini kızın dudakları arasına koydu.

Arabayı daha hızlı sürmek istediği anlaşılıyordu ama, 2 CV-Citroen, kullanılmış eski bir modeldi. İçerde radyo yoktu. Yine, tutarsız düşüncelerle paniğe kapıldı; belki de kız onu, sessizce en yakın bir jandarma karakoluna götürüyordu.

«Kalorifer doğru dürüst yanmıyor,» dedi kız, sonra: «Arka koltukta yün bir kazak var, giyebilirsiniz,» diye ekledi.

Kız, bunu tabiî bir tonla söylemişti ama, Remy başka bir şey hissediyordu; açıklayamayacağı bir çeşit anlaşma doğuyordu aralarında. Kazağı sırtına geçirdi. Yanmış keresteye benziyordu kokusu. Kızın gölgedeki profiline baktı, burnu biraz kısa, çenesi enerjik, düz bir profile sahipti. Yaşı zor tahmin edilebilirdi ama, çok genç sayılmazdı. Sesine göre, otuz dolaylarındaydı. Bu ses yumuşak değil, biraz toktu. Genellikle sıcak kanlı bir tipti kız.

Önlerinde yol sanki kayıyordu. Tek tük otomobille karşılaştıkları sırada Remy, sola doğru dönerek farların ışığı altında kızın yüzünü görmek istiyordu. Nedenini bilmeden, bir seferinde, sanki ayıp bir iş yapıyormuş gibi utanmıştı.

Bu kız ona gökten gönderilmiş gibiydi. Fakat, daha iyice yüz çizgilerini seçememişti. Çukurda ve sonra yol boyunca yürürken kapılmış olduğu hayaller gibi, belleğinde tutamıyordu. Tıpkı, hoş bir ezgiye benziyordu; insanın kafasına bir süre yerleşiyor ve tatlı bir iz bıraktıktan sonra yine unutuluyordu. Yalnızca kızın mermer gibi bir tene sahip olduğunu hatırlıyordu,

Uzun yollarda sık sık rastlanan, şoförler için yapılmış bir mola yerinden ve sonra da bir köyden geçtiler.

Kız, bakışlarını yoldan ayırmadan:

«Guérigny'nin neresine?» diye sordu. «Daha sonra da ne yana doğru gideceksiniz?»

«Marsilya'ya, aşağıya doğru gideceğim,» diye karşılık verdi, Remy.

Kız, bir şey söylemek istiyor gibi göründü, sonra sustu.

Fırsatını bulunca, o da Remy'yi süzüyordu. Ve Remy birden kendini güvenlik içinde hissetti.

«Karnınız acıkmadı mı?»

Remy başını salladı. Yeni bir sigara aldı ve ona da bir tane yaktı. Kız biraz duraksadıktan sonra:

«Önümüzdeki ilk restorandan bir şey satın alır, sonra da arabada birlikte yiyebiliriz,» dedi.

«Yalnızca kendiniz için satın alın; gerçekten acıkmış değilim.»

Kız gülümsüyordu:

«Peki, daha sonraya bırakalım.»

Birden, yine yola dikkat etmeye başladı. Hızı yavaşlatarak bir ara sokağa doğru saptı. Çevre bomboştu.

«Haritaya bakmam gerekiyor.»

Kızın hareketlerini heyecanla izliyordu Remy. Tedirgin olmaya başlamıştı. Araba durdu. Kız eğilip gözden bir harita alarak direksiyonun üzerine serdi. Sonra oturduğu koltuğun altından el fenerini aldı, haritayı incelemeye başladı. Bir yandan da dişleriyle dudaklarını ısırıyordu. Uzun adalesiz, güneşten yanmış bir vücudu vardı. Süs eşyası taşımıyordu.

«Önümüzdeki şehrin adı ne?» diye yavaşça sordu Remy.

Kız bir şey demeden kafasını salladı ve haritayı katladı. Sonra manevra yaparak ana caddeye çıktı. Bir süre sonra:

«Bu yönde sekiz kilometre daha gideceğiz, sonra sapacağız,» dedi.

Remy, kavşaktan iki kilometre önce bir jandarma aracının cadde üzerinde durduğunu gördü. Üç jandarma eri açık kapının önünde motosikletli iki devriye polisiyle sohbet ediyordu. Yol kapanmıştı.

Remy, sigarasını kül tablasında söndürdü. Kız, gözünün ucuyle onu izliyordu. Yavaşlatmadı ama, hızını da artırmadı otomobilin. Devriye grubunu geçerken, yalnızca farları biraz kıstı. Jandarmalar ar-

kalarından bakmışlar, başka bir harekette bulunmamışlardı. Remy yana yatarak dikiz aynasından onları gözledi.

Sonra kavşağa geldiler. Saptıkları yolda, kız arabanın hızını artırdı. Remy arkaya yaslandı ve ayaklarını iyice öne uzattı.

«Eğer bizi durdursalardı,» diye fısıldadı kız; «Kardeşim olduğunuzu söylerdim. Ama, artık bu yolda böyle bir durumla karşılaşmayacağız.»

«Bizi durdurabileceklerini nereden tahmin edebildiniz?»

Kız, gözlerini yoldan ayırmadan cep lambasını uzattı ve dikiz aynasını ona doğru çevirdi. Remy, lambayı yaktı ve aynada üç günlük sakallı yüzüne baktı. Berber son defa üç gün önce tıraş için cezaevine gelmişti. Tozdan kararmıştı, yağ lekeleri vardı alnında. Standart saç biçimi, firma amblemi gibi nereden geldiğini belli ediyordu.

«Sağınızdaki gözde kolonya ve kâğıt mendiller var..»

«Hakkımda bir şey işittiniz mi?»

«Hayır.»

«Ve siz, beni şüphelenmeden arabanıza aldınız.. Korkmadınız mı?»

«Korku mu? Hayır. Elinizdeki taşı bıraktınız ve bana tekerlek değiştirmede yardımcı oldunuz. Her şeyi anlatmam mı gerekiyor?» Beni alabilir misiniz diye de sordunuz..» Alnını kırıştırdı ve sanki her şeyi açıklıyormuş gibi ekledi:

«Ben, hayvanlarla birlikte yaşıyorum.»

Remy, alnını ovuşturdu, kolonyanın ferahlatıcı bir kokusu vardı.

«Hayvan mı yetiştiriyorsunuz?» diye sordu Remy.

«Hayır. Size güvendim. Siz de bana. Bütün sorun bu..» Ve karşılık alamayınca ona baktı: «Güvenmemem mi gerekirdi yani?». Güldü ve: «Pekâlâ, şimdi her şey tamam mı?» dedi.

«Tamam,» diye karşılık verdi Remy. «Fakat, bir caniye yataklık edecek kadar da ileri gittiğinizin farkında mısınız? Ben cezaevinden kaçtım.»

«Aşağı yukarı tahmin etmiştim. Biliyor musunuz, böylesi daha iyi şimdi.»

Saatına baktı. Küçük bir şehre doğru yaklaşıyorlardı, arabanın hızı da gittikçe yavaşlıyordu.

«Beş dakika için sizi yalnız bırakabilir miyim? Polise ihbar edeceğimi sanmayın sakın, tıraş ve yemek için bazı şeyler satın alacağım...»

On beş dakika sonra yeniden gözüktü. Kolunun altındaki torbada konserve kutuları ve ekmek vardı.

«Tıraş aleti, jilet ve tıraş kremi, yeter mi?»

«Burada mı tıraş olayım?»

«Evimde olabilirsiniz.»

Otomobili çalıştırdı, yola koyuldular.

«Üstünüzü değiştirebilir, uyuyabilirsiniz. Hepsini evimde yapabilirsiniz. Tek başıma oturuyorum. St. Saulge dağlarında. Sapa bir yerde, bir tepenin üstündedir evim. Orada güvenlik içinde hissedebilirsiniz kendinizi..»

Remy, yine kendisinden korkup korkmadığını

soracaktı ama, susmayı tercih etti. Böyle soruların yerinde olmayacağını, ters etki yapacağını düşünüyordu.

«Ne kadar isterseniz kalabilirsiniz yanımda. Ve ne zaman gitmek isterseniz, gidebilirsiniz. Bütünüyle size bağlı bir şey..»

Remy, gözlerini kapattı ve uykuya daldı.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORMAN ortasında, tepelerin arasında eski bir evdi. Görünüşü, aceleyle yapılmış bir gecekonduyu andırıyordu. Çevresi, nadasa bırakılmış tarlalarla kaplıydı. Taşlı bir patika üzerinden bu eve doğru zorlukla ilerleyen otomobil, tehlikeli bir biçimde sallanıyordu.

Kız, evin harap olmayan bir bölümünde oturmaktaydı. Eskiden oturma salonu olarak kullanılan bu odada, mobilya olarak bir yatak, meşe ağacından yapılmış uzun bir masa, bir köşede lavabo ve isten kararmış büyük bir şömine bulunuyordu. Elektrik yoktu ve su, dışardaki bir çeşmeden sağlanıyordu. Kapının önünde ise çiçekler ve bir de küçük sebze bahçesi vardı.

Çiçekler ve çeşitli ağaç dalları ayrıca eski bakır

vazoların içinde evin içini de süslüyordu. Her yanda duvarlara acayip kereste parçaları çakılıydı. İşlenmiş ağaç kütükleri ve kökleri şöminenin önüne konmuştu. Masanın üzerinde, yarısına kadar yazılmış kâğıt takılı bir daktilo makinesi vardı. Tuğlaların üstüne istif edilmiş yığınla kâğıt parçaları vardı. Fakat ortalıkta herhangi bir kitap görülmüyordu.

Kızın adı Laure'ydi. Yandaki odaya geçen Remy, burada tahta sandığın içinde kıvrık bir ağaç kütüğünü kemiren bir sincapla karşılaştı. Öbür sandıkta da yavrularıyle birlikte genç bir kedi ve benekli derisiyle kaplana benzeyen iri bir kedi vardı. Remy'yi görünce, hemen kuyruğunu sallaya sallaya dışarı fırladı ve miyavlayarak arka ayaklarının üstüne kıvrılıp oturdu.

«Burada yatacaksınız. Sizden korkmazlar.»

Sanki her şey normalmiş gibi, ona bir de yatağını vermek istedi. Bu kızın olağanüstü bir özelliğiydi bu; kibarlık taslamadan art niyeti olmadan hareket ediyordu. Her şey onun için tabiî ve kendiliğindenmiş gibi gözüküyordu. Başka türlü davranmayacağı her halinden belliydi.

Remy, teklifini kabul etmedi. Kız bunun üzerine ona battaniyeler verdi. Şimdilik soğuktan korunmalıydı bunların altında.

«Yarın, kendinize ottan bir yatak yapabilirsiniz,» Sustu, sonra şöyle bağladı: «Tabiî burada kalmak isterseniz!»

Remy'ye, şömineyi yakmasını rica etti. Evin arkasında bir keçi vardı. Bir de, atmacaların saldırı-

sına uğramış olduğu anlaşılan kanatları kırık bir karga rasgele evin içinde dolaşıyordu. Remy, su taşımak için dışarı çıktı. Sessiz bir geceydi. Laure ise hayvanlara yem veriyordu.

«Yarın sabah belki de Orion yeniden gelecek. Avlanmak için tüydü. Üç günden beri ortalıkta yok.»

Birbirleriyle, çevrelerinde kendilerine en yakın olan şeyler üzerine konuşuyorlardı; ateş, su, yemek ve hayvanlar üzerine... İlk akşam şöminenin önünde oturmuş sigara içmekte ve ateşin dalga dalga yükselen alevlerine bakmaktaydılar.

Laure, içinde sincap olan sandığı yanına koymuştu, ötekinde de ana kedi mırıldanıyor, yavrularını yalıyordu.

«Kitap mı yazıyorsunuz?»

«Evet, çocuklar için..»

Cesaretle sorduğu tek soruydu. Nasıl ve ne zaman buraya yerleştiğini öğrenmek istemiyordu. Laure onun için şimdiki zamandı; onu olduğu gibi kabulleniyor, bütün öteki şeyleri anlamsız buluyordu.

Ertesi gün Laure, bazı ihtiyaçlarını sağlamak için şehre ineceğini ve akşama kadar gelmeyeceğini söyledi ve ondan, dışarıya çıkmamasını rica etti. Yağmur yağıyordu dışarda.

Kız, eve oldukça geç döndü. Otomobilin arkasında büyük bir çoban köpeği duruyordu: Orion. Yanında bir pantolon ve avcıların giydikleri cinsten deri bir ceket getirmişti. Hatta, düğmelerine av borusu resmi de işlenmişti. Bunlara ek olarak çizme, gri bir yağmurluk ve iç çamaşırları da almıştı.

«Çok uzağa, Clamecy'ye kadar gitmem gerekti. Orada beni tanımazlar.»

Remy'nin hemen giyinmesini istedi.

«Ölçülerimi nasıl tahmin edebildiniz?»

Hepsi de tıpatıp uymuştu. Kız, onu soğukkanlı bir tavırla süzdü ve ciddî bir biçimde kafasını salladı:

«Çok yakıştı.»

Remy de yemeği hazırlamıştı: Konserve etini soğan ve domates salçasıyle pişirmiş, masayı düzenlemişti. İçleri çukur iki büyük porselen tabak masanın bir ucunda karşılıklı duruyordu. Baca, yağmur yağdığı için iyi çekmiyordu.

«Izgarayı yükseltmemiz gerekir,» dedi Remy.

«Nasıl isterseniz. Dışarda yeterince taş var. Çimentoya da ihtiyacınız olacak sanırım.»

Remy, tencereyi almak için ocağa eğildiği sırada birden sarsıldı. Belki de kızın rahatlıkla söylediği bu cümle yüzündendi. Şimdi daha iyi anlıyordu; onun için satın alınan elbiseler, burada çalışması için ön görülmüştü. Tencereyi ateşten aldı, dönerek karşılık verdi:

«Evet, çimentoya da ihtiyacımız olacak.»

Kız masada, ellerini tabağın her iki yanına koymuş oturuyordu. Tıpkı yemeği bekleyen bir çocuk gibi... Garip bir duygu uyandı Remy'nin içinde. Ona acele etmeden hizmet ediyordu; dikkatle, yemeğin en iyi bölümünü tabağına koydu, sanki çok önemli bir işmiş gibi.

«Yağmurlu otları toplamanız zor olacak,» dedi Laure.

«Zararı yok.»

«Pekâlâ.. Bir yatak aldım.. Otomobilde,» diyerek Remy'ye doğru baktı.

Gerçekten de Remy ilk olarak gülümsüyordu. Komik geldi ona bu durumu. Ve sonra her ikisi de sessizce gülmeye başladılar. Sessizce, çok uzatmadan, yerinde yapılan bir espri gibi. İçinden, kolunu uzatıp kızın elini sıkma isteği uyandı; hafif, yumuşak bir biçimde tutmak istiyordu elini. Ama, kendini tuttu.

«Buraya kimse gelmez,» dedi Laure. «Özellikle bu mevsimde. Yazın, bazen gezmek için turistler gelir. Başlangıçta, köyden de sırf beni gözetlemek için gelenler olurdu. Ama, artık iyice deli olduğum kanısına vardıklarından, rahat bıraktılar. Meraklarını giderdikleri için eski ilgileri kalmadı böylece. Beni, köyün bir öküzü gibi kabullendiler. Ayrıca burası çok uzak bir...»

Daha sonra ormana gittiler ve ağaçlar üzerine konuştular.

■

REMY'NİN kaçışının yadsınamaz bir gerçek oluşu, Goumi'nin öç alma tutkusunu artırdı. Hiç unutmayan insanların sınıfındandı. Saygınlığını yitirmiş olsa bile, öç almaya ihtiyacı vardı. Revirdeki olay arka plana atılmıştı. Sava'nın arkadaşı olan ve onunla

birlikte tutuklanan Chefo'yu sorguya çekmek akıllarına gelmemişti. Belki ifadesi, olayın açıklanmasına ışık tutabilirdi. Şimdi Goumi'nin bütün çabası, Remy'nin Jean'ı öldürdüğünü ispat etmekti. Ölüler onu ilgilendirmiyordu; bir vuruşta hesabını göreceği canlı bir kişiye ihtiyacı vardı.

Dışardaki araştırmalar bir sonuç vermemişti, hiç bir ize rastlanmamıştı. Remy bekârdı, ailesi yoktu, hayatta olan yakınları her yana yayılmıştı. Yakalanması güçtü. Paris polisi, Clichy'deki odaya bir nöbetçi koymuştu. Çünkü son adresi burasıydı. Bütün kovuşturmalar formalite gereği yürütülüyordu. Buraya gelip kendini ele verecek kadar aptal olduğuna da inanmıyorlardı.

Cezaevinde Goumi bütün tutukluları göz altına almıştı. Temizlik işleri postası, ifade vermek üzere soruşturma salonuna getirildi. Sait, gösterilen bütün çabalardan memnun gözüküyordu. Goumi, baskı ve işkencenin dozunu iyi ayarlamıştı: Şekerli ekmek ve kırbaç. Hatta, olayın açıklanmasına yardımcı olana ödül bile vermek isterdi. Bir şey bildiği halde susan tutuklunun halinin kötü olacağını da açıkça belirtmişti.

Sait, ifadesinden dönmedi. Başka sorunları vardı onun: Baldırı kötüleşiyordu, ateşi de yükselmişti. Öyle bir yara ki, tedavi ettirmesine imkân yoktu. Hiç kimseye, Quidian'a bile derdini söyleyemiyordu. Bu yara üzerine her türlü açıklama Remy'ye ihanet demek olurdu. Ne işkenceye ne de hileli sorguya boyun eğecekti.

Remy'nin kaçışıyle ilgili ilk ceza tedbiri olarak Goumi, avludaki günlük geziler sırasında, sandalye ve gardırop atelyelerinde çalışan bütün tutuklulara konuşma yasağı koydu. Temizlik işleri postasının yatakhanesi ise elekten geçirildi; çardaklar, masalar kaldırıldı, gözetleme artırıldı. Cezalar çoğaltılıyordu. Posta dağıtımı da normal ölçülerin dışında geciktirilmeye başlandı.

Tutukluların birisi, kaçtığı gün Remy'yi gardırop atelyesine doğru giderken gördüğünü hatırladı. Goumi, bunun üzerine atelyeden çıkışı yasaklayarak kaçışa yardımcı olanları aramaya başladı. Kamyon şoförünün ifadesini aldı. Goumi, hiç bir şeyden haberi olmadığını söyleyen şoförün bir de kendisini küçümsediğini görünce, işten atılmasını istedi ve onu polis merkezine şikâyet etti.

Kamyonla kaçışın akla yakın olduğu sezilince, araştırmalar aracın geçtiği yollarda yapılmaya başlandı. Fakat, bir sonuç alınamadı. Paris polisi, tren istasyonlarında, havaalanlarında, limanlarda ve deniz kıyılarında alışılmış tedbirlere baş vurdu. Ancak, Remy'nin vatan haini olmaması nedeniyle bütün bu uğraşılar içtenlikle yürütülmedi. Böylece, bir jurnalcinin ihbarını ya da kendi yanlışıyle yakayı ele vermesini beklemekle yetindiler.

Öbür tutuklularla birlikte Chefo da işkence çekiyordu. Hemen hemen olayları yakından bilenin yalnızca o olması, tedirginliğini artırıyordu. Ayrıca, Sava'nın da ölümüyle yalnız başına kalmıştı. Yakın arkadaşı olarak nitelendirdiği adamın öç alışına gizlice

sevinmişse de öldüğünü öğrenince perişan olmuştu. Monique de artık yazmıyordu ve son ziyaretçi saatında da gözükmeyince Chefo kendini kuruntuya kaptırdı. Hayata kendisini uzaktan da olsa bağlayan tek konu gelip geçerken Sait'i rastlantıyla görmesiydi. Karşılaştıkları her an, geçmişi hatırlıyordu. Sait, La Bigne ve hatta şişko bile onu ortalıkta bırakmıştı, kimse ilgilenmiyordu.

Sanki, Chefo bu cezaevinde artık yaşamıyordu. Listede küçücük bir numarayla, gardiyanların ötekilerle birlikte saydıkları bir gölgeydi; yemek salonundan atelyeye, merdivenlerden yatakhaneye giden kimsesiz bir yaratıktı.

Remy'nin kaçışından bir hafta sonra, çarşamba günü akşam yediye doğru Boldo kan tükürdü. La Vape'nin çağrısıyle hemen gelen Decimetrie duruma pek şaşmamış bir tutumla iğne yaptı ve hastabakıcısıyle ameliyathaneye döndü.

Boldo, zor soluk alıyordu, sonunda iğnenin etkisiyle biraz yatışmıştı. Tükrüğündeki kanın belki de yemek yememesi yüzünden midesinden geldiğine kendisini inandırmak istiyordu. Hatta, tükürürken midesinin bulandığını da hissetmişti.

Her şeye rağmen Decimetrie'yle yeniden konuşup midesinin durumunu açıklamalıydı. Hemen onu görmesi gerekiyordu. Ayağa kalktı. Komşusu olarak, Jean'ın yatağında şimdi Marsilyalı biri vardı; adamın, ifade edilemeyecek kadar hüzünlü bir yüzü vardı. Ona dönük yatıyor ve dikkatle hareketlerini izliyordu. Bakışı korkutucuydu.

Boldo, aslında bu akşam kendini iyi hissediyordu; öbür günlerdeki gibi zayıf değildi. Ameliyat salonunun kapısı yarı açıktı. Kapıyı vurmakta biraz duraksadı. Birden tedirgin edilince canı sıkılan Decimetrie'nin, keyfini kaçırabileceğini düşündü. Öte yandan da Decimetrie'nin bu akşam onu başından savması, kabaca yatağa geri göndermesi ve hatta küfür etmesi işine gelecekti.

İçerden sesler duyuluyordu.

«Sanatoryuma gönderilmesi şart,» dedi La Vape.

Decimetrie hafifçe öksürdü, bir kibrit çöpünü kırdı ve sonra:

«İyi olacağını hiç tahmin etmiyorum. Bu berbat hapishanede yine geç kalındı.. Onun çoktan röntgene gönderilmesi gerekirdi ama, yönetim..»

«Yarın gönderilebilir,» dedi La Vape.

«Bütün formaliteler bitinceye kadar bir ay geçer. Sonra vakit geçince, ya artık taşınamaz duruma gelir ya da öbür dünyayı boylar. Hamoptysis. Önceden sezmiştim. Analizler pozitifti. Veremin çok ilerlemiş döneminde. Röntgen filmlerini merakla bekleyeceğim. Duval da benimle aynı görüşte; onu birinci kata çıkaralım daha iyi.»

«Yani, öbür dünyaya gitmesi için mi?» diye mırıldandı La Vape.

«Bu açık akciğer TB'sini uzun süre salonda bırakmamız aslında yeterince hatalıydı. Hatta bir skandal bu.» Kısa bir aradan sonra ekledi: «Yüreği düzenli atmıyor ve sonra genel çöküntü de kısa za-

manda başlayacak.»

«Kullanılmış araba gibi,» diye kıkırdadı La Vape. «Bir parçası bozulunca, gerisi gelir.»

Boldo yine yatağına döndü. Marsilyalı, gözünden kaçırmıyordu hareketlerini. Boldo, ne bu akşam ne de ertesi gün bir saniye bile, işittiklerini belli edecek davranışta bulunmayacaktı. Decimetrie'nin sözlerine inanmak istemiyordu. Durmadan, bunun Nita'ca hazırlanmış komploların bir bölümü olduğuna kendini inandırmaya çalışıyordu. 'Nita, belki de adamlarını hastane laboratuvarına kadar sızdırmış, hatta yardımcı doktoru da rüşvetle avcunun içine almıştır, diye düşünmekteydi. Sivil doktor Duval da yine komplonun içinde olabilirdi.

Fakat, bir türlü uyuyamıyor ve umudu gittikçe azalıyordu. Birinci kata taşınacak ve orada ölmeye bırakılacaktı. Kan kusması, ne roldü, ne de Nita'nın bir oyunu. Durmadan kendini inceliyor ve mantıklı olarak sonunu düşünmemek için kendine telkin yapıyordu. Birinci kata ne pahasına olursa olsun gitmeyecekti. İnanılmayacak bir düştü bu; canlı olarak mezara gömülecekti.

Ertesi günkü vizitede Duval'ın talimatıyla öğleden sonra röntgen çekimi için hastaneye gönderileceğini öğrendi.

Bir berber tıraş etmeye geldi ve ona yeni bir elbise verdiler. Öğle üstü yemeği her zamankinden daha bol ve iyi olarak önüne konmuştu: Bezelyeli et, kaymaklı peynir tatlısı ve çeyrek şarap. İdam mahkûmunun son yemeği gibi. Herkes çok nazik davra-

nıyordu; La Vape da en neşelisi gözüküyordu içlerinde.

Boldo, artık içine dönük yaşıyordu. Sabit bir fikirle avunmaktaydı. Gece aldığı bir karardı bu. Daha her şeyini yitirmemiş bir insanın, önüne çıkan her umuda sarılması gibi bağlanmıştı bu fikre.

Şimdi bir an önce harekete geçmenin tam zamanı olduğunu biliyordu. Akşam ise her şey yok olacaktı. Tabuta konup, çivilenecekti. Yaşaması söz konusu olunca, Sava gibi, Remy gibi, yitireceği hiç bir şeyi yoktu, teşebbüs etmekten başka.

Önüne konulan yemeğinin hepsini, yavaş yavaş ve sindire sindire yedi. Enerji kazanmalıydı. Decimetrie'nin yaptığı iğneden sonra da kendini çok iyi hissediyordu. Saat üçte, hastabakıcı onu götürmek için geldi. Yalnızdı ve kelepçe takmayı bile gereksiz bulmuşlardı. Hatta, hastane arabasına binerken de yardım edilmişti ona. Bu cezaevinde ölülere ne kadar da nazik davranılıyordu, inanılacak gibi değildi. Boldo rahatça, gölge gibi kaldırılmasına göz yummuştu.

Başkente kadar yarım saat sürecekti yolları. Garip bir duygu uyandı içinde; pencereden, tarlaları, sonra insanlarıyle şehri görüyordu, sanki başka bir dünyaya gitmekteydi. İştahı açılmıştı. Gardiyan ve şoför hiç bir şey söylemeden dudaklarını birbirine kenetlemiş oturuyorlardı. Belki de hastalığın bulaşacağından korkmaktaydılar. Boldo, bir gözü tehdit eder durumda açık olan bir ölü timsah gibi sessizce kendini akıntıya kaptırmış gidiyordu.

Hastane arabası, yapraklarla örtülü avluya girdi. Sonbaharın güzel, zevkle yaşanılacak bir günüydü. Yeni bir yapının önünde durdular. Gardiyan ve arkasında zorlukla hareket eden Boldo dışarıya çıktı. Hemşireler ve hastalarla dolu giriş holünde yoğun bir faaliyet vardı. Mahkûm elbisesiyle Boldo'nun aralarından geçmesi dikkati çekmedi.

Gardiyan, danışma memuruna bir kâğıt gösterdi ve sonra bir şey arıyormuş gibi çevresine bakındı. Bir kapının üzerinde «Tuvalet» kelimesini okuyunca, kararsızlık içinde Boldo'ya doğru döndü. Boldo dikkat etmiyor gözüküyordu; belki de fırsat şimdiden eline geçebilirdi. Fakat, gardiyan asansöre binmesini işaret etti; yüzündeki ifade, o anda önemli bir karar aldığını gösteriyordu.

İkinci katta uzunca bir koridorda yürüyorlardı. Bu arada gardiyan yine çevresine bakınmaktaydı. Arkalarında, koridorun öbür ucunda yine üzerinde «Tuvalet» yazılı bir kapı gördü. Boldo'nun da gözü, bir odanın önünde duran bir kovayla süpürgeyi görüyordu.

Çıplak duvarlı ve içinde yeni boyanmış sıralar bulunan bir bekleme salonuna girdiler. O sırada yaşlı bir hanım röntgen odasına geçmişti. Başka kimse yoktu. Boldo bir sıraya çöktü. Gardiyan ayakta durdu ve ona küçümser bir tavırla baktıktan sonra, dışarıya çıkıp biraz hava alacağını söyledi.

Gardiyan salondan ayrılınca, Boldo, adamın tuvalete kadar gideceği zamanı hemen hesap etti. Ayağa kalktı, ceketini çıkardı ve sıranın üzerine koy-

du. Gömleğini dirseklerine kadar kıvırdı ve o da dışarı çıktı. Koridorda kimse yoktu.

Kovayı eline aldı ve o katta duran asansöre bindi. Hızlı adımlarla giriş holünü boylu boyunca geçti, başka bir kapıdan dışarı çıktı ve kendisini birden caddede buldu. İnanılmayacak kadar kolay bir oyun gibi başarmıştı. Sanki düş görüyordu. Arkasına dönmeye cesaret edemedi. Kovayı bir kapı aralığına bıraktı ve adımlarını çabuklaştırarak bir yan sokakta kayboldu. Burada da kimsenin dikkatini çekmiyordu. Çok hızlı yürüyordu; hatta koşmayı da çok isterdi ama, durumunun buna imkân vermeyeceğini biliyordu. Karşıdan gelen bir kadına hafifçe çarpınca, gülümseyerek özür diledi ve sonra yoluna gitti. Yüzü, yürümekten kızarmıştı. Hava sıcak olmamasına rağmen terliyordu.

Ne yapacağı üzerine bir fikri yoktu. Vücudu tabuttan yeni kurtulmuştu. Şimdi ise gizlenmekten başka bir şey düşünmüyordu. Önünde küçük bir alan olan bir kilise gördü. Yapı, eski stil heykeltraşlığın örneğini veriyordu. İçeri girdi. Yaşlı iki kadın diz çökmüş dua etmekteydi. Başka kimse yoktu.

Yanda, günah çıkarmak için bir bölme ve üzerinde çerçevelenmiş bir yazı vardı: **Abbe Miraigne, salı, perşembe, cumartesi; 17 - 19.** Bunlar, bir doktorun muayenehanesi gibi kesin çalışma saatlarını gösteriyordu. O gün çarşambaydı. Boldo yavaşça günah çıkarma bölümüne girdi, Abbe Miraigne'nin yerine oturdu ve kapıyı kapattı.

Çok yorulmuştu, güçlükle soluk alıyordu. Fakat,

burada güvenlik içindeydi. İçeriye, yanmış mum, şarap ve cilâ kokuları yayılmıştı. Karanlıkta gözden ıraktı. Kendisince seçilmiş olan bu yerde ölmekten çekinmiyordu. Hareketli bir merdivende öbür dünyaya doğru kaydığını hissediyordu.

Yeniden aklı başına gelince, dizi gövdesine doğru dayalı olarak köşede büzülmüş bir biçimde oturduğunu gördü. Daha iyi soluk alıyordu şimdi. Fakat, yüreği öyle şiddetle atıyordu ki, sanki kendisini bu atışlar uyandırmıştı. Sıcaktan terlemesine rağmen, alnı ve elleri üşüyordu.

Her halde şimdi bütün şehirde aranmaktaydı. Biraz ısınmak için köşeye iyice sokuldu. Her hareketi keresteden yapılmış bölmeyi gıcırdatıyordu. Geceyi burada geçirmeyi, bir şey oluncaya kadar beklemeyi çok isterdi.

Bir kilise görevlisinin adımlarını, kilisenin ana kapısının kapanmasını ve kilitlendiğini işitti. Günah çıkarma kulübesinden çıkma isteği uyanıyordu içinde. Bacaklarının ağrımasına rağmen oturuyor, hiç kımıldamadan hareketsiz duruyordu. Adımlar gittikçe uzaklaşmaktaydı. Sonunda, kilisede yalnız kaldığını sezdi. Susamıştı. Bir süre daha beklemeye zorladı kendisini.

Sonra sendeleyerek kulübeden dışarı çıktı. Birkaç mum hâlâ yanıyordu. Gece olmuştu. Beli bükük bir ihtiyar adam gibi kilisede dolaşıyor, giymek için bir şey arıyordu.

Yönetim odası açıktı. Dolapta bir ceket buldu ve gömleğinin üzerine giydi. Köşedeki lavabonun mus-

luğundan kana kana su içti. Ceketin koluyla ağzını kapayarak öksürmemeye çalıştı. Sonra papazların ayin sırasında giymiş olduğu ceketin ceplerini araştırmak fikri geldi aklına. Ama, bomboştu.

Kilisenin içinde aşağı yukarı yürüyerek ısınmaya çalışıyordu. İyice bitkin ve yorgundu. Papaz kürsüsünün önündeki halının üstüne oturdu. Gecenin geçmesinden başka bir şey beklemiyordu.

Birden, şimdiye kadar düşünmediği bağış için yapılıp kilisenin çeşitli yerlerine yerleştirilmiş kumbaraları gördü. Ayağa kalktı, yine kilisenin yönetim odasına gitti, bir çekmecede tornavida buldu, ilk rastladığı kumbarayı açtı.

İçinde biraz madenî para vardı. Kilise kapatılmadan kumbaraların boşaltılmaması, şaşılacak bir durumdu. Belki de içlerinin iyice dolması bekleniyordu.

Aziz Antonius von Podua'nın yanındaki kasadan yedi frank çıktı. Bu para ötekilere göre daha çoktu. Aziz Therese bağış kumbarasında da bir avuç bozuk para buldu. Hepsi dört frank kadardi. Ama kilisenin bakımı ve yönetim giderleri için yapılan bağışların toplandığı kasada bir sürprizle karşılaştı: Elli franklık bir banknot, sekiz parçaya katlanmıştı. Sanatsever bir dindardan beklenmeyen bir bağıştı.

Topladığı paralar, Nita'yı bulması için Ardiche Annanay'a, gitmesine yeterdi. Alışılmamış ve sonu gelmeyecek gibi görünen talih dizisi gerçekten komikti: Gardiyanla ve onun tam zamanında tuvalete gitme ihtiyacı duymasıyle başlamıştı, sonra koridordaki

kova, kilise, günah çıkartma kulübesi, kilise görevlilerinin umursamazlığı ve şimdi de bu banknot.

Bir insanın şansının bu biçimde sürekli olarak açılması, ancak beklenmedik anlarda olurdu: Tatilinizin tam biteceği gün, karşınıza güzel bir kadının çıkması gibi. Kadının size gülümsemesi, sizi çağırır gibi beklemesi, her şeyin şimdi başlayabileceğini ifade eden gözleri... Eğer gitmek için trende yer ayırtmamışsanız tabiî. Ve geride hüzünle düş kırıklığı bırakır gidersiniz.. Boldo, soğuktan titredi, yükselen ateşi, vücudunu ağ gibi sarmış, kendisini tüketiyordu. Acı içinde kıvranırken düşünceleri kafasını tırmalamaktaydı. Çok istiyordu hemen ölmeyi. Ama, böyle olmazdı; yaşaması şarttı. Arada bir, aldatıcı bir umutla avunuyordu: Nita'yı yeniden görmek, sevecenliğine ve sıcaklığına kavuşmak, böylece bütün dertlerden kurtulmak. Sanıldığı gibi de hasta değildi üstelik...

Eşeğin yürümesi için burnuna tutulan havuç geldi aklına. Boldo, böyle bir hileyle hareket ettiğini kavramıştı. Fakat, her şeye rağmen sürdürmeliydi.

Geceyi nasıl geçirdiğini hatırlamıyordu. Bazen, gücü kalmayarak vücudu gittikçe ağırlaşıp boğulmaya başlayan bir yüzücü gibi çevrede dolaşmış, bazen de kürsüde ya da günah çıkartma yerinde oturmuştu. Mumlar da arka arkaya sönmüştü.

Kilise yeniden açıldığında, günah çıkartma yerinde oturuyordu. İçeriye giren bir grup dindar insanın bakışlarına aldırmadan dışarıya çıktı. Üzerin-

de papazların ayin sırasında giydiği ceketi unutmuştu.

Çok erkendi, caddeler bomboştu ve hava açıktı. Soğuk iyice Boldo'nun kemiklerine işlemişti. Kesinlikle sıcak bir şey içmesi gerekiyordu ama, herhangi bir kahvehaneye gitmesi imkânsızdı. Mümkün olduğu kadar çabuk hareket edip şehir dışına çıkmalıydı.

Bir süre rasgele yürüdükten sonra, durakta duran bir otobüse aceleyle bindi.

Gerçek durumunun bilincinde değildi; yalnızca içinde soba olan bir evin sıcaklığını düşünüyordu.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NİTA pencerenin önünde oturmuş sigara içiyordu. Üzerinde sabahlık vardı. Çıplak ayaklarını duvara uzatmıştı. Saçlarını taramamıştı. Biraz da kilo aldığı görülüyordu.

Dışarda rüzgâr kuvvetle esiyordu; kıştı. Nita'nın rahatı iyiydi. Evi zamanla döşemiş, toplantı salonu olarak kullanılan salonu, içinde oturma odası, yatak odası ve mutfağı olan bir apartman dairesi haline getirmişti. Beklemediği bir anda bulduğu bu evi çok seviyordu. Sanki burada ikinci kez gözlerini dünyaya açmıştı.

Kapı vurulduğu zaman, önce pencerenin tıkırdadığını sandı. Sonra yanıldığını anladı ve ayağa kalktı. Saat, gecenin onuydu. Bu saatta kimseyi beklemiyordu. Korkmuyordu. Altı aydan beri en yakın

köyden üç kilometre uzaklıkta olan bu sapa çevrenin sessizliğine alışmıştı. Kapı durmadan vuruluyordu. Biri, düzenli aralıklarla yavaşça vuruyordu kapıya. Nita, komodinin çekmecesini açtı, içinden 7,65'lik tabancasını aldı ve güvenlik mandalını kaldırarak ateşe hazır bir duruma getirdi. Sonra kapıya yanaştı:

«Kim o?»

Duyduğu ses, bir hayvanın hırıltısına benziyordu. Merakla, kapıyı biraz araladı; tabancası tetikteydi. Kollarını göğsünün üzerinde çapraz durumda tutan kara bir siluet kapıda duruyordu.

Nita ışığı yaktı ve kapıyı iyice açtı: Papazların giydiği bir ceket içinde yabancı bir adamın sırıtan yüzünü gördü.

«Benim...»

Tanıyamamıştı. Bu yaşlı papaz, görünüşüne göre ya hastaydı ya da delinin biri. Yüzü, bütünüyle kendisine yabancıydı. İleri doğru bir adım attı.

«Benim, ben; Boldo.»

Uzun süredir Boldo'yu düşünmemişti. Hayretle ona baktı; sesini bile tanıyamamıştı. O kadar değişmişti ki, belleğinde kalan hayaline bile benzemiyordu.

Elinde olmaksızın yana çekilerek içeriye girmesine izin verdi. Sanki ateşe atılacakmış gibi, odayı boydan boya hızla geçti Boldo; ellerini uzatarak hemen şöminenin önüne çöktü. Nita, dikkatle dışarı baktı ve kapıyı kapattı. Şaşırmıştı.

«Buraya nasıl geldin?»

Boldo'nun dişleri tıkırdamaya ve birden şiddetle

öksürmeye başladı, ateşe doğru havlayan bir köpek gibiydi.

«Tüydün mü?»

Omuzlarını silkmek istedi, fakat sonra vazgeçerek yavaşça kafasıyle doğruladı. Nita daha yakınına geldi ve ona doğru eğildi.

«Delirdin mi sen?»

Boldo, 'hayır, anlamında kafasını salladı. Ateşten yanıyormuş gibi gözlerini sıkıca kapatmıştı. Televizyonda yeni bir program sunuluyordu o sırada.

Nita: «Buraya gelirken gören oldu mu seni?» diye ekledi.

Kafasını yine salladı, sonra yavaşça konuştu:

«Artık doğru dürüst ısınamayacağım her halde..»

Nita, ona daha çok sokuldu:

«Nasıl gelebildin buraya kadar?»

«Bilmiyorum. Otobüs, tren... Annonay'de taksiyle köydeki kiliseye kadar, oradan da yaya...»

Sinir krizi geçiriyormuşçasına titredi. Nita, bir bardağa konyak koyup uzattı. Fakat, Boldo'nun bardağı tutacak gücü bile yoktu. Bunun üzerine Nita diz çöktü ve bardağı ağzına götürdü. Alkolün bir bölümü ceketinin üzerine döküldü.

«İçeride, beni ölmeye bırakacaklardı,» diye homurdandı Boldo. «Kendimi iyi bulmuyorum.»

Gözlerini açtı ve elini tuttu. Nita hareketsiz duruyordu.

«Yemek istiyor musun?»

Boldo, bu soruyu komik bulmuştu, gülümsüyordu.

«Uyumak istiyorum. Daha çok dayanamayacağım.»

«Artık işim bitti. Akciğerim.. Üşüttüm.. Tahmin edemeyeceğin kadar..»

«Doktor çağıramayız buraya, anlıyor musun?»

Nita bağırıyor, onu sallamak, sarsmak istiyordu; çünkü, bu sahnenin gerçekle ilgisi olmadığını sanmaktaydı. Boldo, Nita'nın bu davranışını kavrayamamıştı;durumunun o kadar kötü olmadığını söyleyerek karşılık verdi. Sonra: «Buraya gelmem şarttı, çünkü...» diye ekledi.

«Çünkü... Ne?»

Bulanık gözlerle kafasını yana çevirdi ve kekeledi:

«Dışarısı soğuk. Her yer. Tahmin edemezsin.. Kimse burada olacağımı aklına getiremez.»

Nita onu yatak odasına götürdü ve soyunmasına yardım etti. Vücudu iskelete dönmüştü, ter içinde ve pis kokuyordu.

«Biliyor musun... Sava öldü.»

Nita, işitmemişti onu; düşünüyordu. Büyük bir köy yatağına yatırdı. Odanın bir köşesinde Mark'ın eşyaları vardı; bir ceket ve söküğünü diktiği bir pantolon. Bu durumuyle Boldo, erkek elbiselerini fark edememişti. Etmiş olsaydı bile önem verecek durumda değildi.

«Gel, yanıma yat...»

Ellerini, Nita'yı tutmak için uzatmıştı. Fakat

o, hızla kendini geri çekip odadan çıktı. Isıtmak için ocağa su dolu büyük bir tas koydu. Sonra konyak şişesini aldı. Bir an şişeyi kaynayan suyun buharına tuttu. Kararsızlık içindeydi. Biraz düşündükten sonra, suyun içine epeyce alkol boşalttı. Yatak odasına döndü ve dolaptan bir ilâç şişesi çıkardı.

«Uyuman gerekiyor. Yarın kendini daha iyi hissedersin. Sonra sohbet ederiz...»

Boldo, uyku hapını yuttu ve yudumlayarak alkollü sıcak suyu içmeye başladı. Titremesi durmuştu.

Nita, onu omuzlarından tutmuş sarsıyordu. İçerken arada bir ağzını açıp hava almaktaydı. Sonra rahatladığını belirtircesine içini çekti ve Nita'nın yanına yatmasını istedi. Ama, alkolün etkisiyle birdenbire kendinden geçti.

Nita, oturma odasına gidip televizyonu kapadı. Düşünceli bir tarzda durdu. Cuma günü Mark gelecekti, her hafta olduğu gibi. Bugün ise çarşambaydı.

Mark, onun için yeni bir hayattı. Bu evin çevresinde, içinde, onunla ortak yaşıyordu. Önlerindeki boş arazide polis köpeği yetiştireceklerdi. Mark, bir serseri değildi. Ağır başlı, güvenilir bir adamdı. Nita divana oturdu. Yatak odasından Boldo'nun kesik kesik soluk alışını duyuyordu. Sonra inlediğini ve hafifçe sayıklamaya başladığını işitti.

Sorunun çözümü zamana bağlıydı. Mark'ın gelişine, yani cuma günü öğleye kadar her şeyin bitmesi gerekiyordu.

Bir saat bekledi, sonra yine yatak odasına gitti. Karyolaya yanaştı. Özenle yorganı ve çarşafı çek-

ti, iyice üstünü açtı. Boldo, yumak gibi büzülmüş uyuyordu. Sonra da pencereye gidip ardına kadar açtı. Buz gibi rüzgâr odayı kapladı.. Dışarı çıktı ve kapıyı yavaşça kapadı. Ocağa iki odun attı, bardağa konyak koydu ve içmeye başladı. Divanın üzerine uzanmış, bir de sigara yakmıştı.

Nita şöyle planlıyordu: Bodrumda kürek ve kazma vardı. Yer önemli değildi. Çevredeki geniş arazide, istediği yere çukur kazıp Boldo'yu gömebilirdi...

■

8 KASIM perşembe... Laure, daktilo makinesinin başında yazı yazıyordu. Kedi, masanın üstünde, önünde oturuyordu. Remy, sırtında bir torba çimentoyla içeri geldi.

«Bir gün burada yalnız yaşamadığını öğrenecekler...»

Yazmayı yarıda kesen Laure, sanki son cümleyi okuyormuş gibi durdu. Remy'nin günlerce kafasını bu sorunla yorduğunu anladı. Başını yukarıya doğru kaldırarak:

«Kışın kimse buraya gelmez,» dedi.

Remy, torbayı duvara yasladı ve karşısına oturdu. Bıraktığı bıyıkla Rönesans dönemi ressamlarına benziyordu.

«Bakarsın, küçük bir çocuk gelebilir. Ya da açıkça tahmin de yürütebilirler. İnsanlar böyle şeyleri hep düşünürler. Yine, jandarmalardan biri de yuka-

rıya gelip bana kimliğimi sorabilir. Belki evi kuşatır, sonra sorguya başlarlar.»

Laure gülmemek için kendini zor tuttu:

«Ben de düşündüm bu ihtimali. Elimdeki kitabı bitirince paramız olacak ve sonra senin için sahte kimlik bulacağız.»

«Komple isterim ama. Böylesi de daha pahalıya çıkar,» dedi Remy.

«Pekâlâ, paramız olunca hepsini yaparız. Bu kışı, tuzak kurup avlayacağın hayvanlarla beslenerek geçiririz.»

İşte, sorunun çözümü böylesine basitti.

«Kitabı ne zaman bitirebilirsin?» diye sordu Remy.

«Bir ay içinde. Sonra da para. Belki daha erken biter..»

«O zamana kadar beni otuz kere enselerler. Neyse, iki gün içinde Paris'e gitmem iyi olacak.»

«Deli misin sen?» dedi Laure yavaşça.

«Hayır. Sana, Clichy'de sakladığımız paradan söz etmiştim. Parayı almak için gideceğim.»

Laure başını salladı:

«Hayır, hayır. Her şeyi bir anda bozacaksın. Köşenden kımıldanmaman şart. Burada güvenlik içindesin!»

Orion homurdandı ve masanın altından dışarı çıktı. Dışarıda, uzaktan gelen ve gittikçe artan bir gürültü işittiler. Motor sesiydi. Daha yakından duyulmaya başlanınca, gürültünün iki motosikletten geldiği anlaşıldı. Sonra sesler kesildi.

Remy ayağa kalktı. Laure ondan önce gidip kapıyı açmıştı. İki jandarma eri, motosikletlerini bahçeye doğru çekiyorlardı.

Laure, arkaya dönmeden:

«Olduğun yerde kal,» diye fısıldadı. «Sakın kıpırdanma.»

Remy, kızı yana iterek, dışarıya çıkmak istedi. Fakat, Laure yolu kapamıştı ve yukarıya doğru gelen jandarma erlerine sessizce gülümsüyordu. Orion, havlayarak bacakları arasında dolaşmaktaydı. Sanki, içtenlikle «hoş geldin,» demek istiyordu.

«Buraya kadar çıkış çok yorucudur,» diye espiri yaptı Laure.

Üniformalı iki genç delikanlıydı gelenler.

«Otomobille daha kolay olur her halde,» dedi biri; 2 CV-Citroen marka otomobile bakıyordu.

Motosikletlerini dikkatle park ettiler. Biri omuz çantasını açtı.

«Bayan Darliac, güzel bir atasözü söyleyeceğim; kafasına hâkim olamayan, bacaklarına güvenmemeli...»

«Şüpheli bir şey mi yaptım?» diye sordu Laure. «Lütfen içeri buyurun.»

İçeri girip şapkalarını çıkardılar ve Remy'yi yapmacık bir tavırla süzdüler.

«Benim kuzenim, tanıştırayım; Hugnes de Barneur,» diye Remy'yi tanıştırdı, Laure. «Paris'ten buraya temiz hava almak için geldi. Bahse girerim, gelişiniz her halde onunla ilgili. Çok kötü resim yapar, bu yüzden kesinlikle biri şikâyet etmiştir onu.»

Üniformalılar kibarca gülümseyip birbirlerine baktılar. Kendilerini, daha önce bir deli ile karşılaşacaklarını söyleyerek uyarmışlardı aslında. Remy'nin soğuk durmasına şaşırmamışlardı. Ne de olsa, soylu bir ailenin kibirli bir temsilcisiydi.

Çantasını açmış olan kanun temsilcisi alaylı bir yüzle:

«Daha çok sizin işlediğiniz bir suç için geldi..» dedi.

Sonra, mavi bir kâğıt uzattı Laure'ye.

«Bu bir şey ifade etmiyor mu size? 21 ekim saat 20.40'ta Clamecy'de aleyhinize bir protokol düzenlenmiş. 2 CV-otomobilinizin stop lambalarının bozuk olduğu tespit edilmiş. Sizin ertesi gün, semt polisine gidip onarttığınızı göstermeniz gerekiyordu. Yani, bize gelerek arabanızdaki hasarların giderildiğini tespit ettirmeniz gerekirdi. Biz de, durumu bir yazıyle Clemecy polis şubesine bildirecektik. Fakat, gelmediğiniz için suçunuz arttı. Sonunda, elli frank para cezasına çarptırıldınız..»

Öbürü kurnazca gülerek Remy'yi, tuttuğu zabıta tanık olarak imza atmaya çağırdı. Laure parayı verdikten sonra, üniformalı konuştu:

«Daha her şey bitmedi. Resmî denetim yine yapılacak. Eğer hasar düzeltilmemişse, aleyhinize yeni bir protokol düzenlenecek.»

Laure, kanun temsilcilerini otomobiline kadar götürdü. Remy kapıda duruyordu. Sonunda, jandarmalar tatmin olmuşlar, gitmeye karar vermişlerdi. Motorlarına bindiler. Ellerini şapkalarına götürerek

selâm vererek hareket ettiler.

Laure, Remy'nin kollarına attı kendini. Boynuna sarıldı ve onu içeriye kadar sürükledi. Gülmekten kırılıyordu.

«Hugens de Barneur da kim oluyor?»

«Sen! Şu andan başlayarak bu adı ömrün boyunca sahte kimliğinde taşıyacaksın. Aklıma başka bir ad gelmedi. Bu çevreyi düşündüm o an. Çocukluğumda tatile gelmiştim buraya. Burada, soylu kişilerin adlarına çok saygı gösterdiklerine tanık olmuştu. Hatta jandarmalar bile...»

Masanın kıyısına oturdu, Remy'yi omuzlarından tutarak kendine çekti.

«Kurtuldun! İnanıyor musun şimdi? Bir şey daha var. Hapisten kaçmış bir tutukluyu gizleyeceğime ve hatta onunla yatacağıma biraz zor inanırlar. Tabiî ki, yan yana duran karyolaları jandarmalar gördüler. Fakat, kuşkulanmadılar.»

«Neden kuşkulanmazlar?» diye merakla sordu Remy.

Laure dudaklarını ısırdı.

«Çünkü benim babam...»

«Neyi var babanın?»

Laure gözlerini yere indirerek ağır ağır konuştu:

«Sana söylemek istemiyordum. Babam, Yüksek Mahkeme Kurulu'nun Başkanıdır.»

AYNI akşam, Sait revire yattı. Ateşi kırkın üzerinde, değişmeden duruyordu. Decimetrie, böyle bir ateşin kolayca düşürülemeyeceğini biliyordu. Telefonla durumu hemen Duval'a bildirdi. Uzun zamandan beri cezaevinde yaralı yaralı dolaşan ve böylece ateşi yükselen bir hastaya rastlanmamıştı o güne kadar.

La Huche, Poissy cezaevinde intihar etmişti.

Eysses'deki merkezî cezaevindeyse Lopez, berberliğe kadar terfi etmişti. Cezasını sonuna kadar çekebilecek ve daha sonra yeniden hayata atılabilecek kadar gençti o.

Bilmeden aynı kadere boyun eğen sekiz adamdan üçü hayatta kalmıştı. Özgür yaşayan ise yalnızca Nita'ydı: Düştüğü batakhaneden kurtulması için hepsinin ölmesi mi gerekiyordu?..

BİTTİ

FRANCIS RYCK

ip uçları onun elinde

Çamur bir yerden geçmek
isterken hafifçe
tökezlendi ve aynı anda
sol yanından gelen
gürültüye doğru korkarak
döndü. Bu, silâh namlusundan
başka bir şey değildi.
Omuzlarının arasına doğru
battığını hissetti ve o anda
kendini burnu çamurun içinde
boylu boyunca
yerde buldu..
Said herhalde çok
itmişti. Evrak ça
sımsıkı elind
tutmaya deva
ediyordu...

LO.25

10 lira